

Budsjett-innst. S. nr. 5

(2008–2009)

Budsjettinnstilling til Stortinget
fra kommunal- og forvaltningskomiteen

St.prp nr. 1 (2008–2009)

Innstilling fra kommunal- og forvaltningskomiteen om bevilgninger på statsbudsjettet for 2009 vedrørende kapitler under Finansdepartementet, Fornyings- og administrasjonsdepartementet, Kommunal- og regionaldepartementet, Nærings- og handelsdepartementet og Arbeids- og inkluderingsdepartementet (rammeområdene 1 og 6)

Innhold

	Side
1. Innledning	5
2. Kommuneøkonomi	5
2.1 Innledning	5
2.2 Generelle merknader fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet	5
2.3 Generelle merknader fra Fremskrittspartiet	7
2.4 Generelle merknader fra Høyre	8
2.5 Generelle merknader fra Kristelig Folkeparti	9
2.6 Generelle merknader fra Venstre	9
2.7 Særlige temaer	10
2.7.1 Innlemming av øremerkede tilskudd i de frie inntektene	10
2.7.2 Kommuner i Nord-Troms som inngår i tiltakssonen for Finnmark og Nord-Troms	11
2.7.3 Selskapsskatt	11
2.7.4 Kommunalt skattøre	12
2.7.5 Småkommunetilskuddet	12
2.7.6 Kommunestruktur	12
3. Rammeområde 1 – Statsforvaltning	13
3.1 Innledning	18
3.2 Generelle merknader	18
3.2.1 Generelle merknader fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet	18
3.2.2 Generelle merknader fra Fremskrittspartiet	18
3.2.3 Generelle merknader fra Høyre	19
3.2.4 Generelle merknader fra Kristelig Folkeparti	19
3.2.5 Generelle merknader fra Venstre	19
3.3 Komiteens merknader til de enkelte kapitlene under rammeområde 1	22
3.3.1 Kap. 20 Statsministerens kontor	22
3.3.2 Kap. 21 Statsrådet	22
3.3.3 Kap. 24 Regjeringsadvokaten	22
3.3.4 Kap. 1500 Fornyings- og administrasjonsdepartementet	23
3.3.5 Kap. 1510 Fylkesmannsembetene	23
3.3.6 Kap. 1521 Direktoratet for forvaltning og IKT	24
3.3.7 Kap. 1522 Departementenes Servicesenter	25
3.3.8 Kap. 1530 Tilskudd til de politiske partier	25
3.3.9 Kap. 1541 Pensjoner av statskassen	26
3.3.10 Kap. 1542 Tilskudd til Statens Pensjonskasse	26
3.3.11 Kap. 1570 Datatilsynet	26
3.3.12 Kap. 1571 Personvernemnda	27
3.3.13 Kap. 1580 Byggeprosjekter utenfor husleieordningen	27
3.3.14 Kap. 1581 Eiendommer til kongelige formål	28
3.3.15 Kap. 2445 Statsbygg	28
3.3.16 Kap. 5445 Statsbygg	29
3.3.17 Kap. 2470 Statens Pensjonskasse	29
4. Rammeområde 6 – Innvandring, regional utvikling og bolig	29
4.1 Innledning	34
4.2 Generelle merknader	34
4.2.1 Generelle merknader fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet	34

4.2.2	Generelle merknader fra Fremskrittspartiet	35
4.2.3	Generelle merknader fra Høyre	36
4.2.4	Generelle merknader fra Kristelig Folkeparti	37
4.2.5	Generelle merknader fra Venstre	38
4.3	Komiteens merknader til de enkelte kapitlene under rammeområde 6	43
4.3.1	Kap. 500 Kommunal- og regionaldepartementet	43
4.3.2	Kap. 551 Regional utvikling og nyskaping	44
4.3.3	Kap. 552 Nasjonalt samarbeid for regional utvikling	46
4.3.4	Kap. 554 Kompetansesenter for distriktsutvikling	47
4.3.5	Kap. 2412 Den norske stats husbank (unntatt post 90)	47
4.3.6	Kap. 580 Bostøtte	48
4.3.7	Kap. 581 Bolig og bomiljøtiltak	48
4.3.8	Kap. 582 Rentekompensasjon for skole- og svømmeanlegg og kirkebygg	50
4.3.9	Kap. 585 Husleietvistutvalget i Oslo og Akershus	51
4.3.10	Kap. 586 Tilskudd til omsorgsboliger og sykehjemsplasser	51
4.3.11	Kap. 587 Statens bygningstekniske etat	52
4.3.12	Kap. 650 Integrerings- og mangfoldsdirektoratet	52
4.3.13	Kap. 651 Bosetting av flyktninger og tiltak for innvandrere	53
4.3.14	Kap. 652 Kontaktutvalget mellom innvandrere og myndighetene	57
4.3.15	Kap. 653 Opplæring i norsk og samfunnskunnskap for voksne innvandrere	57
4.3.16	Kap. 670 Nasjonale minoriteter	58
4.3.17	Kap. 680 Sametinget	59
4.3.18	Kap. 681 Tilskudd til samiske formål	60
4.3.19	Kap. 682 Galdu – Kompetansesenter for urfolks rettigheter	61
4.3.20	Kap. 684 Internasjonalt fag- og formidlingscenter for reindrift	62
4.3.21	Kap. 5606 Finnmarkseiendommen	62
4.3.22	Kap.690 Utlendingsdirektoratet	63
4.3.23	Kap. 691 Utlendingsnemnda	66
5.	Forslag fra mindretall	67
6.	Tilråding fra komiteen	69

Budsjett-innst. S. nr. 5

(2008–2009)

Budsjettinnstilling til Stortinget fra kommunal- og forvaltningskomiteen

St.prp. nr. 1 (2008–2009)

Innstilling fra kommunal- og forvaltningskomiteen om bevilgninger på statsbudsjettet for 2009 vedrørende kapitler under Finansdepartementet, Fornyings- og administrasjonsdepartementet, Kommunal- og regionaldepartementet, Nærings- og handelsdepartementet og Arbeids- og inkluderingsdepartementet (rammeområdene 1 og 6)

Til Stortinget

1. INNLEDNING

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, lederen Tore Hagebakken, Silvia Kristoffersen Kosmo, Inger Løite, Arild Stokkan-Grande og Karin Yrvin, fra Fremskrittspartiet, Per-Willy Amundsen, Åge Starheim og Ib Thomsen, fra Høyre, Kari Lise Holmberg og Bent Høie, fra Sosialistisk Venstreparti, Rolf Reikvam, fra Kristelig Folkeparti, Bjørg Tørresdal, fra Senterpartiet, Anna Ceselie Brustad Moe, og fra Venstre, Vera Lysklætt, behandler i denne innstillingen forslag om bevilgninger på statsbudsjettet for 2009 under de kapitler og poster som er fordelt til komiteen under rammeområdene 1 og 6.

Komiteen viser til at bevilgningsforslag under 90-poster behandles av finanskomiteen utenfor rammesystemet. Det vises til Budsjett-innst. S. nr. 6 (2008–2009).

Komiteen har ved Stortingets vedtak 23. oktober 2008 fått tildelt kapitler under rammeområde 1 Statsforvaltning og rammeområde 6 Innvandring, regional utvikling og bolig, jf. Innst. S. nr. 2 (2008–2009). Ved Stortingets vedtak 27. november

2008 er netto utgiftsramme for rammeområde 1 fastsatt til kr 12 657 809 000 og for rammeområde 6 fastsatt til kr 12 014 681 000, jf. Budsjett-innst. S. I (2008–2009).

Komiteen viser til at i samsvar med Forretningsordenen § 19 femte ledd, jf. Innst. S. nr. 243 (1996–1997), skal bare de forslagene som summerer seg til rammen for rammeområdene 1 og 6, og som er vedtatt ved behandlingen av Budsjett-innst. S. I (2008–2009), tas opp til votering ved behandlingen av denne innstillingen.

Komiteen vil gjøre oppmerksom på at en fraksjon med halvparten av medlemmene i komiteen (7 av 14), vil utgjøre et flertall dersom lederen er med i vedkommende fraksjon.

2. KOMMUNEØKONOMI

2.1 Innledning

Komiteen viser til sitt ansvarsområde, kommunal forvaltning, og behandlingen av den årlige kommuneproposisjonen. På denne bakgrunn har komiteen funnet det formålstjenlig å ta med merknader om kommuneøkonomi- og forvaltning i innstillingen. Når det gjelder bevilgningene til rammetilskudd til kommunesektoren, viser komiteen til rammeområde 18 i Budsjett-innst. S. nr. 1 (2008–2009).

2.2 Generelle merknader fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, viser til at realveksten i kommunesektorens samlede inntekter anslås til hele 28,6 mrd. kroner i løpet av denne stortingsperioden med Regjeringens forslag til statsbudsjett for 2009.

Veksten anslås dermed til om lag 50 pst. høyere i denne perioden enn i forrige stortingsperiode. Flertallet er samtidig klar over at det fortsatt er mange utfordringer og oppgaver som kan løses enda bedre i kommunal sektor. Flertallet vil peke på at inntektsvekst kombinert med lokale prioriteringer har gitt innbyggerne i kommunene et bedret velferdstilbud innenfor blant annet pleie- og omsorgstjenester, barnehager og grunnopplæring.

Flertallet støtter Regjeringens forslag om fortsatt styrking av kommuneøkonomien. I statsbudsjettet for 2009 legges det opp til en realvekst i kommunenes samlede inntekter på om lag 8,4 mrd. kroner, eller 3,0 pst. Av veksten i de samlede inntektene er 4,66 mrd. kroner frie inntekter. I kommuneproposisjonen ble det signalisert en vekst i de frie inntektene på mellom 3,5 og 4 mrd. kroner. Veksten i de frie inntektene ligger dermed godt over det som Stortinget la til grunn våren 2008. Inntektsveksten er regnet i forhold til anslaget for kommunesektorens inntekter for 2008 i Revidert nasjonalbudsjett for 2008.

Flertallet registrerer at kostnadsveksten i kommunesektoren har økt etter at Revidert nasjonalbudsjett ble lagt fram. På bakgrunn av resultatet i lønnsoppjøret anslås årslønnsveksten i kommunesektoren til 6,5 pst. i 2009, som er 1 prosentpoeng høyere enn lagt til grunn i revidert nasjonalbudsjett. Økningen i de frie inntektene i statsbudsjettet for 2009 bidrar til å dekke opp disse økte kostnadene. For 2009 er det anslått en pris- og lønnsvekst for kommunesektoren på 4,5 pst., som representerer om lag 13 mrd. kroner.

Flertallet registrerer at kommunesektorens skatteinntekter i Nasjonalbudsjettet 2009 er anslått å øke med 7 pst. fra 2008 til 2009. Når den foreslåtte økningen i den kommunale skattøren holdes utenom, kan skatteveksten neste år anslås til 3 pst. for kommunesektoren som helhet. Anslaget på skatteinntektene bygger bl.a. på en reduksjon i skatteandelen til 45 pst. og avviklig av kommunal selskappskatt. De kommunale skatteinntektene blir dermed mer forutsigbare. Flertallet finner likevel grunn til å følge nøye med på utviklingen i kommunesektorens skatteinntekter i 2009.

Flertallet viser til at gjennom Stortingets behandling av kommuneproposisjonen for 2009 ble det foretatt endringer i det kommunale inntektssystemet. Endringene som blir gjennomført fra 2009 på skattesiden er økt symmetrisk utjevning, at skatten andel av kommunenes totale inntekter senkes og kommunal selskappskatt avvikles. Endringene bidrar til en mer rettferdig fordeling av skatteinntektene mellom kommunene, med en omfordeling fra skattesterke til skattesvake kommuner. Flertallet støtter denne omleggingen.

Flertallet viser til at de distriktpolitiske virkemidlene i det kommunale inntektssystemet blir styrket, kommuner med sterk befolkningsvekst får et eget veksttilskudd og Oslo får et eget hovedstadstilskudd. I tillegg vil flertallet vise til at inntektsvake kommuner uten distriktpolitisk tilskudd i Sør-Norge får et eget skjønnstilskudd. Samlet bidrar endringene til et mer rettferdig inntektssystem.

Flertallet er fornøyd med at Regjeringen foreslår en ordning med rentekompensasjon for skole- og svømmeanlegg og kirkebygg. Regjeringen følger med dette opp merknader fra kommunal- og forvaltningskomiteen, jf. Budsjett-innst. S. nr. 5 (2007–2008) og Innst. S. nr. 231 (2006–2007). En ordning med rentekompensasjon som først ble foreslått av regjeringen Stoltenberg I i 2001, har tidligere blitt vist stor interesse og bidratt til oppgradering og bygging av mange skolebygg. Flertallet viser til at ordningen for skole- og svømmeanlegg har en investeringsramme på totalt 15 mrd. kroner over åtte år. To mrd. kroner vil bli stilt til disposisjon i 2009. For ordningen for kirkebygg foreslås det en investeringsramme for 2009 på 800 mill. kroner.

Flertallet viser til at toppfinansieringsordningen for ressurskrevende tjenester er blitt bedre og mer rettferdig. I løpet av 2008 og 2009 er bevilgningene økt med til sammen ca. 1,3 mrd. kroner. Ordningen ble betydelig styrket i 2008 og styrkes ytterligere i budsjettet for 2009. Fra 2008 får kommunene kompensert 85 pst. av egne netto lønnsutgifter utover innslagspunktet på 800 000 kroner, mot 70 pst. og 770 000 kroner før 2008. Kommunenes egenandel er dermed halvert fra 30 pst. til 15 pst.

Flertallet viser til at den internasjonale finanskrisen vil få konsekvenser for norske kommuner. Finanspolitikken må i en slik situasjon legge til rette for lavere renter, noe det framlagte statsbudsjettet legger grunnlaget for. Flertallet vil også peke på at finansinstitusjonenes innlånsmuligheter og utlånsrammer har stor betydning for kommunal sektor. Flertallet vil framheve at det er avgjørende for kommunene at de har god tilgang på lån slik at ikke bygging av blant annet skoler, barnehager eller sykehjemsplasser stanses på grunn av mangel på lånemidler. Flertallet viser til St.prp. nr. 18 (2008–2009) der Regjeringen foreslår at staten bidrar til styrking av egenkapitalen i Kommunalbanken med en bevilgning på 240 mill. kroner. Forslaget vil bedre kjernekapitaldekningen i Kommunalbanken og gjøre at banken fortsatt kan gi lån til kommunene i 2008.

Flertallet viser til at den aktuelle situasjonen i finansmarkedet har medført et bredt verdifall på verdipapirer. Utviklingen berører også kommuner og fylkeskommuner som har plassert midler i finansmarkedet med formål å oppnå finansiell avkastning. Flertallet viser til Ot.prp. nr. 53 (2007–2008), jf.

Innst. O. nr. 58 (2007–2008) der Kommunal- og regionaldepartementet gis myndighet til i særlige tilfeller å gi kommuner og fylkeskommuner anledning til å dekke inn regnskapsmessige underskudd over mer enn 4 år. Flertallet viser til at begrunnelsen for dette er at de samfunnsmessige og økonomiske konsekvensene av å dekke inn tidligere underskudd innen fristene i tidligere gjeldende lovverk, i enkelte tilfeller kunne blitt uforholdsmessig store. Lovverket setter nå en grense for at tidligere underskudd kan dekkes inn over maksimalt 10 år.

Flertallet viser til svarbrev fra Finansdepartementet på brev fra stortingsrepresentant Reidar Sandal datert 26. november 2008. Flertallet viser til at Regjeringen gjentatte ganger har understreket at den om nødvendig er rede til å komme med nye tiltak for å begrense konsekvensene av finanskrisen. Av svarbrevet fra Finansdepartementet fremgår det at Regjeringen har besluttet å arbeide med sikte på å legge fram forslag til ytterligere finanspolitiske tiltak i månedsskiftet januar/februar. Flertallet vil peke på at Regjeringen i arbeidet med nye tiltak vil vurdere situasjonen for kommunesektoren spesielt. Flertallet støtter Regjeringen når den viser til at kommunesektoren har betydelige behov og at kommunene har muligheter til raskt å sette i gang tiltak som har betydning for sysselsettingen.

2.3 Generelle merknader fra Fremskrittspartiet

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet mener dagens modell for finansieringen av kommunesektoren er lite hensiktsmessig. Dagens modell sikrer verken likeverdige tilbud, tilstrekkelig omfang og kvalitet på tjenestene eller nødvendig økonomisk forutsigbarhet. Disse medlemmer ønsker at staten skal ta over det finansielle ansvaret for grunnleggende velferdstilbud som skole, eldre og pleie, og har gjentatte ganger fremmet forslag om dette i Stortinget. Dette vil sikre at innbyggerne får de tjenester de har krav på, uavhengig av hvilken kommune de bor i. Disse medlemmer ser imidlertid at dette tar mer enn et budsjettår å gjennomføre, og må derfor ta utgangspunkt i et finansieringssystem som disse medlemmer er imot.

Disse medlemmer øker kommunenes økonomiske handlingsrom i 2009 med 4,9 mrd. kroner i forhold til Regjeringens opplegg under rammeområde 18, og øremerker betydelige beløp.

Disse medlemmer er bekymret over vedlikeholdsetterslepet i kommunal sektor, og setter derfor av 3 mrd. kroner til vedlikehold av kommunal infrastruktur og bygninger knyttet til lovpålagte tjenester under rammeområde 18. En nyere undersøkelse fra Multiconsult og PricewaterhouseCoopers dokumenterer at det vil koste 142 mrd. kroner å sette alle kommunale bygninger i stand, og 94 mrd. kroner

hvis man aksepterer litt dårligere standard. Det er imidlertid viktig å understreke at øremerking ikke er noen optimal løsning, men det beste disse medlemmer kan få til frem til vi har mulighet til å innføre differensiert stykkpris av grunnleggende velferdstjenester. Disse medlemmer vil samtidig påpeke at disse medlemmer på rammeområde 6 utvider rammen for rentekompensasjonsordningen for skole og svømmeanlegg med 6 mrd. kroner i 2009, dvs. 4 mrd. kroner utover Regjeringens forslag. I tillegg utvides rammen for kirkebygg med 1,6 mrd. kroner.

Disse medlemmer viser til at Regjeringens anslag for skatteveksten ikke tar hensyn til virkningene av finanskrisen. Mye av den forventede skatteveksten på 7,5 pst. for kommunene skyldes riktignok at det kommunale skattøret økes fra 12,05 pst. til 12,80 pst. for å kompensere for at den kommunale selskapskatten avvikles, mens den antatte reelle skatteveksten kommer frem av vekstraten for fylkeskommunene der skattøret holdes konstant og er anslått til 2,5 pst. Det er etter disse medlemmers mening viktig å huske på at finanskrisen også vil kunne ha konsekvenser for kommunenes pensjonsutgifter, siden pensjonsfondene investerer deler av midlene i aksjer. Dette kan bety at det oppstår et behov for økte pensjonsinnbetalinger fra kommunene. Det er umulig å tallfeste konsekvensene av dette akkurat nå, siden børsene fortsatt er svært volatile. Disse medlemmer ønsker å følge utviklingen løpende og foreslå ytterligere ekstravilgninger dersom det blir nødvendig.

Disse medlemmer viser til svar på spørsmål 266 fra finanskomiteen/Fremskrittspartiets fraksjon av 9. oktober 2008 vedrørende innlemming av øremerkede midler knyttet til opptrappingsplanen for psykiatri, og ønsker å videreføre øremerkingen av disse midlene. Disse medlemmer flytter derfor 3 567 mill. kroner fra innbyggertilskuddet til kap. 743 post 62 på rammeområde 18. Det er viktig å understreke at kommunene ikke taper på en slik omlegging.

Disse medlemmer konstaterer at det fortsatt er langt igjen til en eldreomsorg som skinner, og foreslår å øremerke 1 mrd. kroner til nye pleieårsverk i kommunene utover Regjeringens opplegg under rammeområde 18. Disse medlemmer setter i tillegg av midler til 2 400 nye sykehjemsplasser og 600 nye omsorgsboliger, samtidig som investeringstilskuddet økes til 800 000 pr. nye sykehjemsplass. Dette utgjør 1,9 mrd. kroner ekstra på rammeområde 6.

Disse medlemmer mener primært at skolen skal finansieres gjennom et stykkprisfinansieringssystem hvor pengene følger eleven til den skolen eleven velger å gå på. Inntil et slikt system er på

plass, mener disse medlemmer at det er nødvendig å øremerke deler av bevilgningene til kommunene og fylkene til satsing på grunnskole og videregående opplæring. Derfor foreslår disse medlemmer å øremerke 500 mill. kroner til grunnskolen og 200 mill. kroner til videregående opplæring utover Regjeringens forslag.

Disse medlemmer viser til forslag i Budsjett-innst. S. I (2008–2009) om å senke innslagspunktet i finansieringsordningen for ressurskrevende tjenester fra 835 000 kroner til 600 000 kroner i statsbudsjettet for 2010, samtidig som den enkelte kommunes utgifter utover innslagspunktet legges til grunn for den statlige kompensasjonen. På sikt foreslås det at innslagspunktet senkes til 400 000 kroner pr. bruker.

Disse medlemmer viser til at Nannestad og Ullensaker kommuner har mottatt finansieringsbistand for å kunne håndtere det økte behovet for investering og tjenester som følge av Gardermoenutbyggingen. Premissene for bistanden har hele tiden vært at kommunene skulle kunne opprettholde "en standard som ikke overstiger gjennomsnittet for regionen" (departementets formulering i 1994) samtidig som kommunene når tilbakebetaling skulle skje, var kommet i en inntektsposisjon som tillot dette uten å svekke tjenestene. Disse medlemmer viser til at kommunene kan dokumentere at de forutsetningene som lå til grunn for at lånedelen av finansieringsbistanden skulle tilbakebetales, ikke er til stede. Disse medlemmer vil derfor på det sterkeste anmode departementet om at den finansieringsbistanden til Ullensaker og Nannestad kommuner som er gitt som lån, omgjøres til tilskudd.

Disse medlemmer mener kommunene til tross for finansieringsbistanden ikke har hatt et inntektsnivå som har gjort det mulig å opprettholde tjenestenivået på nivå med kommunene i Akershus, og langsiktig økonomiplan varsler ytterligere effektiviseringsbehov. Kommunene vil i 2009 ikke være i en situasjon med driftsoverskudd som vil kunne finansiere en tilbakebetaling. Disse medlemmer ser også at Nannestad kommune som følge av støysituasjonen har måttet legge ned en barneskole og erstattet denne med en ny Eltonåsen barneskole til 92 mill. kroner.

Disse medlemmer mener også at en tilbakebetaling av finansieringsbistanden over 20 år fra 2009 vil bety en årlig ytterligere reduksjon i frie inntekter pr. innbygger for Ullensaker på ca. 425 kroner og for Nannestad på ca. 690 kroner. Disse medlemmer mener dessuten at en tilbakebetaling vil begrense kommunenes evne til å håndtere en ytterligere vekst som må påregnes også i årene framover.

Disse medlemmer ser også at begge kommunene har måttet foreta omfattende omstillinger for

å oppnå balanse i økonomien, og at resultatet av denne effektiviseringen ligger klart under Akershusgjennomsnittet. Gjennom omstillingsprosjektet i Nannestad kommune fra 2002 har driftsnivået blitt redusert med om lag 23 mill. kroner i 2005, tilsvarende 10 pst. i forhold til nivået i 2002. Disse medlemmer viser til at befolkningen i Nannestad i samme periode økte med nær 6 pst. Ullensaker gjennomførte tilsvarende en effektivisering på ca. 60 mill. kroner i årene 2000–2002 for å bringe kommunen i økonomisk balanse. Omstillingene er en nødvendig følge av kommunenes økonomiske situasjon.

2.4 Generelle merknader fra Høyre

Komiteens medlemmer fra Høyre viser til at kommuneopplegget for 2009 baserer seg på regjeringen Stoltenberg IIs nye inntektssystem for kommunesektoren. Høyre tok flere initiativ for at det skulle sikres bred politisk enighet om inntektssystemet for kommunesektoren. Da hadde det vært større mulighet for at kommunene hadde fått et system som var forutsigbart, enkelt og rettferdig. Regjeringen valgte imidlertid å vedta et system som kun fikk støtte fra regjeringspartiene.

Disse medlemmer viser til at siden systemet nå avviker betydelig fra inntektssystemet i 2008 og Høyres alternativ, er det svært komplisert å fremme vårt alternative system på alle områder. Disse medlemmer vil derfor i denne innstillingen henviser til hovedtrekkene i vårt alternative inntektssystem og begrense forslaget til å foreslå å opprettholde ordningen med å tilbakeføre deler av selskapsskatten til kommunene. Disse medlemmer viser til at siden Regjeringen har fjernet ordningen, er det nå ikke mulig å få beregnet Høyres alternative forslag på kommunenivå.

Disse medlemmer mener det er svært viktig at kommunene får beholde deler av selskapsskatten lokalt. Det skaper et viktig grunnlag for kommunene å føre en positiv og fremtidsrettet næringspolitikk. Dette standpunktet ble støttet av både Næringslivets Hovedorganisasjon og Kommunenes Sentralforbund i høringen i forbindelse med nytt inntektssystem. Disse medlemmer foreslår derfor at 4,25 pst. av selskapsskatten tilbakeføres til kommunene.

Disse medlemmer viser til at grunnlaget gjennom inntektssystemet nå er endret og at dermed forslag om høyere skattøre vil ha andre fordelingsmessige virkninger enn under det tidligere system. Disse medlemmer vil derfor be Regjeringen i kommuneopplegget for 2010 komme tilbake med et inntektssystem for kommunesektoren som baserer seg på: 1. Målsettingen om 50 pst, finansiering gjennom egne skatteinntekter, 2. Høyere kommunalt skattøre, og 3. Tilbakeføring av deler av selskapsskatten.

Disse medlemmer viser til at Regjeringens opplegg for kommunesektoren i 2009 innebærer i realiteten en videreføring av det økonomiske handlingsrommet for 2008. Det innebærer et nøkternt og stramt opplegg. Høyre vil som varslet i kommuneøkonomiproposisjonen fremme et alternativt opplegg som innebærer om lag den samme økonomiske handlefriheten som Regjeringens opplegg.

Disse medlemmer viser til at skal kommunene kunne forbedre velferdstilbudet innenfor denne rammen, må de effektivisere driften og fokusere på å få mer kvalitet på tjenestene innenfor de samme økonomiske rammene. Disse medlemmer viser til at 1 pst. effektivisering av kommunesektoren frigjør 3 mrd. kroner til kvalitetsforbedringer.

Disse medlemmer viser til at kommuneoppbygget for 2009 bygger på svært usikre faktorer. Det viktigste for kommunenes handlefrihet er hvordan det går for næringslivet og den enkelte skattyter. En økonomisk politikk som skaper trygghet for hus, hjem og jobb er også det som sikrer de beste forholdene for at kommunene kan skape gode velferdstjenester. Regjeringen Stoltenberg II overtok en kommunesektor i 2005 med utgiftene under kontroll, voksende inntekter og som satte av over 3 pst. til fremtidige investeringer og utrygge tider. Etter to år med reduserte frie inntekter, resultater under 3 pst. og økende forventningskrise, er kommunene dårligere rustet til å møte tøffere økonomiske tider. Skatteanslaget i statsbudsjettet er svært usikkert, kommunene står overfor usikre pensjonsutgifter og renteni-vået er fortsatt høyt. Disse medlemmer mener derfor at Regjeringen må følge situasjonen i kommunesektoren nøye og om nødvendig komme tilbake til Stortinget med justeringer av opplegget for sektoren.

2.5 Generelle merknader fra Kristelig Folkeparti

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti mener at kommunene er den viktigste leverandøren av grunnleggende velferdstjenester i samfunnsfellesskapet. Staten bør styre gjennom rammer slik at kommunenes handlefrihet øker og lokaldemokratiet styrkes. Dette medlem mener at Regjeringens forslag til rammeoverføring til kommunene for 2009 ikke er tilstrekkelig. Dette medlem viser til at den økonomiske situasjonen var en ganske annen da Regjeringen arbeidet med sitt budsjettforslag for 2009. Siden den gang har både Statistisk sentralbyrå og Norges Bank nedjustert sine prognoser for økonomisk utvikling i Norge. Dette medlem mener derfor at statsbudsjettet for 2009 burde vært tilpasset den nye virkeligheten. Dette medlem viser til Budsjett-innst. S. nr.1 (2008–2009) og Kristelig Folkepartis forslag om en særskilt tiltakspakke mot ledighet som ville gitt kommunene et betydelig økt

handlingsrom både til å forsure nybygging/ombygging av sykehjemsplasser og omsorgsboliger, og til å trappe opp helt nødvendig vedlikehold av skoler og andre offentlige bygg. Dette medlem foreslår i sitt alternative budsjett å øke utlånsrammene i låneordningen for skoler/svømmehaller og kirker med 2,7 mrd. kroner, og i tillegg innføre en egen tilskuddsordning for offentlige bygg og allmenntilgjort bygg eid av frivillige organisasjoner på til sammen 2,4 mrd. kroner. Dette er etter dette medlems oppfatning både fornuftig motkonjunkturpolitikk og et håndslag til viktige velferdsoppgaver som utføres i kommuner og fylkeskommuner.

Dette medlem viser også til at den store usikkerheten som nå hersker om kommunenes skatteinntekter neste år, fører til at mange kommuner planlegger å stramme inn på sin virksomhet. Landet trenger nå økt offentlig aktivitet, ikke redusert. Dette medlem viser til Kommunal Rapports undersøkelse som viser at halvparten av rådmennene foreslår kutt i stillinger i kommunene neste år. Kommunenes sentralforbund (KS) frykter at svikten i skatteinntekter kan bli på 3 mrd. kroner i forhold til foreslått statsbudsjett. Det vil føre til omfattende kutt i antall lærere i skolen og i helsepersonell i eldreomsorgen.

Dette medlem etterlyser derfor at Regjeringen gir garantier til kommunesektoren om at en skattesvikt utover i 2009 vil bli kompensert, for å unngå at kommunene svekker tjenestene i frykt for svikt i skatteinntegangen.

2.6 Generelle merknader fra Venstre

Komiteens medlem fra Venstre viser til at Regjeringen foreslår en større vekst i overføringene til kommunene for 2009 enn det som ble varslet i Kommuneøkonomiproposisjonen. Venstre følger Regjeringen i denne veksten.

Dette medlem vil imidlertid bemerke at det er lite relevant at veksten har vært 50 pst. høyere i denne perioden enn i forrige periode. Selv om veksten til kommunene i denne perioden vil bli 28,6 mrd. kroner, så vil kostnadsveksten bli på over 32 mrd. kroner. Det er derfor ikke til å undre seg over at mange kommuner nå gjennomfører budsjettkutt. Lønnsvekst og pensjonspremier utgjør en stor andel av kostnadsveksten. I 2007 ble det en G-vekst på 6,23 pst. og en lønnsvekst på 5,7 pst. I 2008 ble lønnsveksten avtalt på 6,2 pst. Men i Gjøvik kommune har rådmannen beregnet lønnsoppjørets konsekvens til 7,5 pst. (med bakgrunn i lønnskjøring etter lønnsjustering). Dersom dette blir det generelle nivået inn i 2009, ligger det 1 pst. høyere enn det som er lagt til grunn som lønnsvekst for 2009 i statsbudsjettet. For kommunene kan dette bety at pensjonspremiene øker med vel 7 pst. eller samlet med opp mot 3 mrd. kroner. Når vi i tillegg vet at låneveksten i kommunene

har vært stor, og til høy rente de siste årene, så ser vi en sterk utgiftsvekst. Det er dermed bare en svært lav prisvekst for øvrig som kan sikre anslaget om en pris- og lønnsvekst på 4,5 pst. for kommunesektoren i 2009. Dette medlem er bekymret for at lønns- og pensjonsveksten er anslått for lavt og at en vekst på 3 pst. i skatteinntektene for kommunesektoren i 2009 er anslått for høyt. Dersom dette scenariet slår til, vil kommunesektoren bli stilt overfor en svært vanskelig situasjon i 2009 og 2010.

Dette medlem vil peke på at det er gjort lite i inneværende periode for å effektivisere både statlig og kommunal sektor. Sentralbanksjefen uttrykte stor bekymring for manglende effektivisering og omstilling i offentlig sektor i høring med finanskomiteen i Stortinget 22. mai 2008. Det er et betydelig effektiviseringspotensial innenfor kommunal sektor. 1 pst. effektivisering innenfor kommunal sektor vil frigjøre 3,0 mrd. kroner, hvilket tilsier at det er mye å hente på organisatoriske og strukturmessige grep. Det er derfor viktig å ha en løpende politisk debatt om hvor en skal effektivisere i kommunal sektor. Dette medlem beklager at Regjeringen ikke la fram et mer fullstendig forslag til nytt inntektssystem i 2008. Det er en svært halv hjertet reform når bare inntektene og ikke utgiftene er med. Det er kostnadene ved å drive kommunene som utgjør de store forskjellene, i tillegg til de ulike mulighetene for å ta inn egne inntekter. Dette medlem mener at kostnadsnøklerne er overmodne for revisjon. Regjeringen sier heller ingen ting om basistilskuddet og inndelingstilskuddet til kommunene. Disse tilskuddene regnes som sentrale for kommunestrukturen. Det er tid for å se på også disse, og dette medlem viser til Venstres merknad i Innst. S. nr. 263 (2007–2008) om Kommuneproposisjonen for 2009 (St.prp. nr. 57 (2007–2008)). Mye tyder på at det er mange kommuner som frivillig ønsker å slå seg sammen, men ikke realiserer dette fordi de taper inntekter. Det er sannsynlig at statens gevinst vil være formidabel ved en omstrukturering, om den ikke i tillegg skal ta fra kommuner som frivillig ønsker å slå seg sammen sine berettigede inntekter.

Dette medlem er også skuffet over at alle forsøk i kommunal sektor nå avvikles og at det ikke er vilje til å starte nye. Kommunal sektor i Norge trenger forsøk, både for å effektivisere, optimalisere og ikke minst for å dokumentere. Enhetsfylkeforsøket i Møre og Romsdal er i så måte ett av få eksempler på et relativt helhetlig forsøk, og med grundig evaluering fra flere institusjoner, underveis. Slike forsøk er med på å bringe fram kunnskap om kommunal sektor som er helt nødvendig for å drive en helhetlig styring og utvikling.

Dette medlem er ellers svært bekymret for signalene som nå kommer fra mange kommuner og

ikke minst fylkeskommuner, om effektivisering innen skolesektoren. Dette ser spesielt ut til å ramme undervisning og pedagogisk kvalitet. På tross av økte overføringer til kommunene har lærerdekningen i grunnskole og videregående skole ikke økt de siste årene. I den videregående skolen, med sterk elevvekst de siste årene, er dette alvorlig. Kommunesektoren trenger ikke bare flere hender, den trenger også flere hoder.

Dette medlem vil fremheve at Venstre ønsker å grunnlovsfeste det kommunale selvstyret og ikke ønsker at kommunene skal bli statsfilialer. For å styrke det lokale selvstyret og øke friheten ønsker Venstre primært at kommunene skal få en større frihet til å fastsette et lokalt skattøre og utvide muligheten for naturressursbeskatning. Inntil dette blir vedtatt politikk, mener Venstre at kommunenes skatteinntekter bør ligge på om lag 50 pst. av kommunenes totale inntekter og viser til Venstres merknader i Innst. S. nr. 263 (2007–2008).

Dette medlem støtter Regjeringens løfte i Soria Moria-erklæringen om å innføre en ordning med ungdomskort på all offentlig kollektivtransport som innebærer 50 pst. rabatt på prisene, men beklager at Regjeringen ikke innfrir sine egne løfter. Dette medlem viser til Budsjett-innst. S. I (2008–2009) – del B og at Venstre i sitt alternative statsbudsjett foreslår å innføre en ordning med 50 pst. rabatt for ungdom, noe som medfører en økt bevilgning til fylkeskommunene med 28 mill. kroner.

2.7 Særlige temaer

2.7.1 *Innlemming av øremerkede tilskudd i de frie inntektene*

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre, Sosialistisk Venstreparti, Senterpartiet og Venstre, støtter Regjeringens forslag om å innlemme de øremerkede tilskuddene til drift av kommunenes psykiske helsearbeid i inntektssystemet i 2009.

Komiteen viser til at tilskuddet på 54 mill. kroner til storbytiltak foreslås innlemmet i de frie inntektene til kommunene.

Komiteen støtter ikke dette, og fremmer følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen sørge for at storbymidlene til psykisk helse ikke innlemmes i inntektssystemet fra 2009."

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet er bekymret over at opptrappingsmidlene innenfor psykiatrien nå overføres til kommunenes rammeoverføringer, og frykter at dette vil medføre et svekket tilbud til pasientene. Disse medlemmer viser i denne sammenheng til Frem-

skrittspartiets alternative budsjett, der det fortsatt øremerkes midler til psykiatrien over kap. 743 post 62, noe som medfører en reduksjon av kap. 571 post 60 med om lag 3,57 mrd. kroner. Disse medlemmer vil påpeke at dette netto ikke påvirker kommunenes økonomiske handlingsrom. Disse medlemmer viser videre til at Fremskrittspartiet styrker psykiatrien med 200 mill. utover Regjeringens forslag i sitt alternative statsbudsjett for 2009.

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti viser til Rapport (8/2007) fra Statens helsestilsyn om erfaringer og syn på tjenestetilbudet til mennesker med psykiske lidelser. I rapporten fremkommer det at det fortsatt er store utfordringer i det psykiske helsevernet, til tross for opptrappingsplanen. Blant annet nevnes det at mange kommuner, særlig små kommuner, synes å streve med å rekruttere og beholde kvalifisert personell, og sikre et faglig forsvarlig tilbud. I rapporten står det videre:

"I tillegg er det store uløste problemer som skyldes gråsoner og uavklarte ansvarsforhold mellom forvaltningsnivåene. I institusjoner i psykisk helsevern er det et større antall utskrivningsklare pasienter med store tjenestebehov, som kommunene ikke ser seg i stand til å motta. På den andre siden er det mange kommuner som har tatt mot tjenestemottakere som trenger et omfattende og sammensatt tjenestetilbud, men der nødvendig faglig og praktisk støtte fra spesialisthelsetjenesten ikke er tilgjengelig nok. Resultatet er at mange av disse pasientene risikerer å få et uforsvarlig tilbud."

og

"Tross betydelig styrking over flere år, må vi oppsummere at tjenestene til mange av dem med psykiske lidelser som trenger det mest omfattende tilbudet, fortsatt er utilstrekkelig og ikke til passet behovene. Det bør derfor vurderes om virkemidlene er god nok".

Også Rådet for psykisk helse, Landsforeningen for pårørende innen psykiatrien og Mental helse Norge bekrefter at det er store utfordringer i det psykiske helsevernet.

Dette medlem har blant annet i Budsjett-innst. S. nr. 11 (2006–2007) etterlyst en handlingsplan for mennesker med alvorlige, langvarige psykiske lidelser både hva gjelder boliger, langvarig behandlingsopplegg og organisering av tiltakene. Videre er det behov for kompetanseheving særlig i kommunene, bedre samhandling mellom distriktspsykiatrisk senter eller sykehus og kommunen der den enkelte bor, og sterkere brukervedvirkning og involvering av de pårørende. På bakgrunn av utfordringene kommunene står overfor når det gjelder psykisk helsevern, mener dette medlem at tilskudd til psykisk helsearbeid ikke skal innlemmes i

kommunenes rammetilskudd, men videreføres som øremerket tilskudd inntil evalueringen av opptrappingsplanen for psykisk helse foreligger sommeren 2009. Både Mental helse Norge og Landsforeningen for pårørende innen psykiatrien støtter en fortsatt øremerking av tilskuddet.

2.7.2 *Kommuner i Nord-Troms som inngår i tiltakssonen for Finnmark og Nord-Troms*

Komiteen flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, viser til Innst. S. nr. 263 (2007–2008):

"Komiteen registrerer at kommunene i tiltakssonen behandles ulikt, og ber Regjeringen se nærmere på dette."

Flertallet viser til at Regjeringen i statsbudsjettet for 2009 gir alle kommunene i tiltakssonen, som oppfyller kriteriene for småkommunetilskuddet, tilskudd etter forhøyet sats. Dette forslaget innebærer at alle kommunene i tiltakssonen i Nord-Troms behandles likt innenfor småkommunetilskuddet.

Flertallet ber departementet fortsatt følge nøye med på situasjonen for kommunene i tiltakssonen i Nord-Troms.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre viser til at tiltakssonen for Finnmark og Nord-Troms omfatter alle kommunene i Finnmark, samt kommunene Karlsøy, Kvænangen, Kåfjord, Lyngen, Nordreisa, Skjervøy og Storfjord i Nord-Troms. Disse medlemmer viser til at ordningen gir økonomiske fortrinn for både bedrifter og privatpersoner for å kompensere for regionens særlige utfordringer. Disse medlemmer vil samtidig påpeke at Nord-Norge- og Namdalstilskuddet gir kommuner i Finnmark 7 135 kroner pr. innbygger, mens kommuner i Troms bare får 2 921 kroner pr. innbygger, også de kommunene i Nord-Troms som befinner seg innenfor tiltakssonen for Finnmark og Nord-Troms. Disse medlemmer mener at dette er urimelig, og fremmer derfor følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen i Kommuneproposisjonen for 2010 legge til grunn at kommunene i Nord-Troms som inngår i tiltakssonen for Finnmark og Nord-Troms, får like mye Nord-Norge- og Namdalstilskudd som finnmarkskommunene."

2.7.3 *Selskapsskatt*

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folke-

parti og Venstre viser til sine respektive merknader om kommuneøkonomi foran i innstillingen.

På denne bakgrunn foreslår disse medlemmer:

"Stortinget ber Regjeringen i kommuneopplegget for 2010 gjeninnføre ordningen med tilbakeføring av deler av selskapskatten til kommunene."

2.7.4 Kommunalt skattøre

Komiteens medlemmer fra Høyre viser til at regjeringen Stoltenberg II har forlatt målet om at kommunene skal finansieres med 50 pst. av egne skatteinntekter. Dette målet er nå satt til 45 pst. Disse medlemmer mener at målet fortsatt bør være 50 pst. og at det kommunale skattøre burde ha vært satt høyere som følge av dette. Disse medlemmer viser til at kommunene burde beholde en større del av egne skatteinntekter lokalt. Høyre har både i 2006, 2007 og 2008 foreslått et høyere skattøre enn Regjeringen.

Komiteens medlemmer fra Høyre og Venstre fremmer følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen i forbindelse med Kommuneproposisjonen for 2010 komme med en opptrappingsplan for å sikre at egne skatteinntekter igjen utgjør minst 50 pst. av kommunenes inntekter."

2.7.5 Småkommunetilskuddet

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti og Venstre har merket seg at enkelte kommuner kan komme uheldig ut når innbyggertallet ligger nær grensen for å komme inn under småkommunetilskuddet. Disse medlemmer er positive til at alle kommuner med et innbyggertall opp til 3 200 som har lave skatteinntekter, skal få et ekstra småkommunetilskudd. Når det gjelder skatteinntektene, regnes gjennomsnitt for de tre siste år. Innbyggertallet telles på en bestemt dato. For en kommune som ligger nær

grensen, vil akkurat denne datoen være utslagsgivende for om en kan få tilskuddet. Disse medlemmer har merket seg at Lyngen kommune ikke får småkommunetilskudd fordi kommunen på den aktuelle dato hadde tippet over 3 200 innbyggere. I dag har innbyggertallet sunket til under 3 200. Disse medlemmer mener at det ved tildeling av småkommunetilskudd må tas hensyn til det reelle innbyggertallet gjennom hele året.

2.7.6 Kommunestruktur

Komiteens medlemmer fra Høyre og Venstre viser til at for igjen å få satt fokus på de utfordringene dagens kommunestruktur gir og stimulere kommuner til frivillig sammenslåing, foreslår Høyre i sitt alternative budsjett å avsette 150 mill. kroner på Kommunal- og regionaldepartementets budsjett i tilsagnsfullmakt til dette formålet. Pengene skal kunne gis til kommuner som frivillig slår seg sammen. De skal brukes til infrastrukturiltak som kan oppveie eventuelle negative konsekvenser av sammenslåing. Det kan for eksempel være veier og broer som fører til at kommunene knyttes bedre sammen, bredbåndsutbygging, eller etablering av servicekontorer som sikrer nærhet til de viktige kommunale tjenestene.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Høyre viser til sine respektive merknader om kommunestruktur i Innst. S. nr. 166 (2006–2007), jf. St.meld. nr. 12 (2006–2007).

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre og Venstre fremmer følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen starte opp igjen samarbeidsprosjektet "Fremtidens kommunestruktur" med Kommunenes Sentralforbund. Erfaringene fra prosjektet må brukes til å igangsette konkrete forslag til virkemidler som motiverer til en ny prosess for frivillige endringer i kommunestrukturen."

3. RAMMEOMRÅDE 1 – STATSFORVALTNING

Oversikten nedenfor viser budsjettforslaget fra Regjeringen i St.prp. nr. 1 (2008–2009) for rammeområde 1. 90-poster behandles av finanskomiteen utenfor rammesystemet.

I

Kap.	Post	Formål	St. prp. nr. 1
Utgifter i hele kroner			
<i>Regjering</i>			
20		Statsministerens kontor	76 220 000
	1	Driftsutgifter	76 220 000
21		Statsrådet	146 600 000
	1	Driftsutgifter	146 600 000
24		Regjeringsadvokaten	61 100 000
	1	Driftsutgifter	47 500 000
	21	Spesielle driftsutgifter	13 600 000
<i>Fornyings- og administrasjonsdepartementet</i>			
1500		Fornyings- og administrasjonsdepartementet	233 500 000
	1	Driftsutgifter	150 028 000
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	70 472 000
	22	Forskning, <i>kan overføres</i>	13 000 000
1503		Midler til opplæring og utvikling av tillitsvalgte	113 086 000
	70	Tilskudd	86 141 000
	71	Bidrag fra arbeidstakerne	26 945 000
1510		Fylkesmannsembetene	1 343 379 000
	1	Driftsutgifter	1 193 379 000
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	150 000 000
1521		Direktoratet for forvaltning og IKT	252 825 000
	1	Driftsutgifter	116 354 000
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	42 899 000
	22	Minside, <i>kan overføres</i>	13 572 000
	23	Elektronisk ID, <i>kan overføres</i>	80 000 000
1522		Departementenes servicesenter	455 932 000
	1	Driftsutgifter	339 366 000
	22	Fellesutgifter for R-kvartalet	80 512 000
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	36 054 000
1523		Tilskudd til kompetanseutvikling	14 000 000
	70	Tilskudd, <i>kan overføres</i>	14 000 000
1530		Tilskudd til de politiske partier	337 203 000
	1	Driftsutgifter	990 000
	70	Tilskudd til de politiske partiers sentrale organisasjoner	220 493 000
	71	Tilskudd til de politiske partiers kommunale organisasjoner	28 665 000
	73	Tilskudd til de politiske partiers fylkesorganisasjoner	62 609 000
	75	Tilskudd til partienes fylkesungdomsorganisasjoner	17 797 000
	76	Tilskudd til de politiske partiers sentrale ungdomsorganisasjoner	6 649 000

Kap.	Post	Formål	St. prp. nr. 1
1541		Pensjoner av statskassen	21 700 000
	1	Driftsutgifter, <i>overslagsbevilgning</i>	21 700 000
1542		Tilskudd til Statens Pensjonskasse	8 357 000 000
	1	Driftsutgifter, <i>overslagsbevilgning</i>	8 265 000 000
	70	For andre medlemmer av Statens Pensjonskasse, <i>overslagsbevilgning</i>	92 000 000
1543		Arbeidsgiveravgift til folketrygden	921 000 000
	1	Driftsutgifter, <i>overslagsbevilgning</i>	911 000 000
	70	For andre medlemmer av Statens Pensjonskasse, <i>overslagsbevilgning</i>	10 000 000
1546		Yrskeskadeforsikring	94 000 000
	1	Driftsutgifter, <i>overslagsbevilgning</i>	94 000 000
1547		Gruppelivsforsikring	126 000 000
	1	Driftsutgifter, <i>overslagsbevilgning</i>	126 000 000
1570		Datatilsynet	27 955 000
	1	Driftsutgifter	27 955 000
1571		Personvernemnda	1 650 000
	1	Driftsutgifter	1 650 000
1580		Byggeprosjekter utenfor husleieordningen	1 065 490 000
	30	Prosjektering av bygg, <i>kan overføres</i>	40 000 000
	31	Igangsetting av byggeprosjekter, <i>kan overføres</i>	60 000 000
	33	Videreføring av byggeprosjekter, <i>kan overføres</i>	953 000 000
	36	Kunstnerisk utsmykking, <i>kan overføres</i>	12 490 000
1581		Eiendommer til kongelige formål	61 586 000
	1	Driftsutgifter	22 028 000
	45	Større utstysanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	39 558 000
1582		Utvikling av Fornebuområdet	7 000 000
	30	Investeringer, Fornebu, <i>kan overføres</i>	7 000 000
<i>Statens forretningsdrift</i>			
2445		Statsbygg	1 218 531 000
	24	Driftsresultat:	-548 456 000
	1	Driftsinntekter, <i>overslagsbevilgning</i>	-3 227 519 000
	2	Driftsutgifter, <i>overslagsbevilgning</i>	1 156 002 000
	3	Avskrivninger	594 011 000
	4	Renter av statens kapital	52 298 000
	5	Til investeringsformål	900 000 000
	6	Til reguleringsfondet	-23 248 000
	30	Prosjektering av bygg, <i>kan overføres</i>	71 000 000
	31	Igangsetting av ordinære byggeprosjekter, <i>kan overføres</i>	227 500 000
	32	Igangsetting av kurantprosjekter, <i>kan overføres</i>	82 000 000
	33	Videreføring av ordinære byggeprosjekter, <i>kan overføres</i>	576 287 000
	34	Videreføring av kurantprosjekter, <i>kan overføres</i>	610 200 000
	45	Større utstysanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	100 000 000
	49	Kjøp av eiendommer, <i>kan overføres</i>	100 000 000
2470		Statens Pensjonskasse	315 910 000
	24	Driftsresultat	-11 532 000

Kap.	Post	Formål	St. prp. nr. 1
		1 Driftsinntekter, <i>overslagsbevilgning</i>	-400 253 000
		2 Driftsutgifter, <i>overslagsbevilgning</i>	325 498 000
		3 Avskrivninger	46 164 000
		5 Til investeringsformål	17 059 000
45		Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	327 442 000
		Sum utgifter rammeområde 1	15 251 667 000

Inntekter i hele kroner

Inntekter under departementene

3024	Regjeringsadvokaten	7 600 000
	1 Erstatning for utgifter i rettssaker	7 100 000
	3 Oppdrag	500 000
4510	Fylkesmannsembetene	149 961 000
	1 Inntekter ved oppdrag	149 961 000
4521	Direktoratet for forvaltning og IKT	7 620 000
	3 Diverse inntekter	4 620 000
	4 Internasjonale oppdrag	3 000 000
4522	Departementenes servicesenter	90 887 000
	2 Diverse inntekter	2 578 000
	6 Brukerfinansierte tjenester	86 833 000
	7 Parkeringsinntekter	1 476 000
4546	Yrkesskadeforsikring	127 000 000
	1 Premieinntekter	127 000 000
4547	Gruppelivsforsikring	47 000 000
	1 Premieinntekter	47 000 000
4581	Eiendommer til kongelige formål	131 000
	1 Ymse inntekter	131 000

Avskrivninger, avsetninger til investeringsformål og inntekter av statens forretningsdrift i samband med nybygg, anlegg mv.

5445	Statsbygg	900 000 000
	39 Avsetning til investeringsformål	900 000 000
5446	Salg av eiendom, Fornebu	23 600 000
	40 Salgsinntekter, Fornebu	23 600 000
5470	Statens Pensjonskasse	17 059 000
	30 Avsetning til investeringsformål	17 059 000

Renter og utbytte mv.

5607	Renter av boliglånsordningen i Statens Pensjonskasse	1 223 000 000
	80 Renter	1 223 000 000
	Sum inntekter rammeområde 1	2 593 858 000
	Netto rammeområde 1	12 657 809 000

II

Merinntektsfullmakter

Stortinget samtykker i at Fornyings- og administrasjonsdepartementet i 2009 kan:

overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekter under
kap. 1510 post 21	Kap. 4510 post 1
kap. 1522 post 1	Kap. 4522 postene 2 og 6

III

Fullmakt til overskridelse

Stortinget samtykker i at Fornyings- og administrasjonsdepartementet i 2009 kan overskride bevilgningen under kap. 2470 Statens Pensjonskasse, post 45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, med inntil 10 mill. kroner mot dekning i reguleringsfondet.

IV

Fullmakt til nettobudsjettering

Stortinget samtykker i at:

1. det enkelte departement som et ledd i ordningen med bonus og rabatter, i 2009 kan nettoføre som utgiftsreduksjon på vedkommende utgiftspost tilbakebetalt bonus og rabatt, også om tilbakebetalingen refererer seg til kjøp i tidligere år.
2. Fornyings- og administrasjonsdepartementet i 2009 kan nettoføre som utgiftsreduksjon under kap. 1510 Fylkesmannsembetene, post 21 Spesielle driftsutgifter, refusjoner av utgifter til felles-tjenester der Fylkesmannen samordner utgiftene.

V

*Fullmakt til å gjennomføre investeringsprosjektet
PERFORM*

Stortinget samtykker i at Fornyings- og administrasjonsdepartementet i 2009 kan gjennomføre PERFORM-prosjektet i Statens Pensjonskasse, herunder forplikte staten innenfor en kostnadsramme på 874 mill. kroner.

VI

Omdisponeringsfullmakter

Stortinget samtykker i at Fornyings- og administrasjonsdepartementet i 2009 kan omdisponere

bevilgninger fra kap. 1500 Fornyings- og administrasjonsdepartementet post 1 Driftsutgifter og post 21 Spesielle driftsutgifter, kap. 1560 Spesielle IKT-tiltak, post 22 Samordning av IKT-politikken, og kap. 1561 Internasjonalt IKT-samarbeid og utviklingsprogram, post 70 Tilskudd til internasjonale program til kap. 1521 Direktoratet for forvaltning og IKT, postene 1 Driftsutgifter, 21 Spesielle driftsutgifter og 23 Elektronisk ID.

VII

Fullmakter til å overskride gitte bevilgninger

Stortinget samtykker i at Fornyings- og administrasjonsdepartementet i 2009 kan:

1. overskride kap. 2445 Statsbygg, postene 30–49, med inntil 175 mill. kroner, mot inndekning i reguleringsfondet.
2. overskride kap. 2445 Statsbygg, postene 30–49, med beløp som tilsvarer inntekter fra salg av eiendommer, samt medregne ubrukte inntekter fra salg av eiendom ved beregning av overført beløp.

VIII

Omdisponeringsfullmakter

Stortinget samtykker i at Fornyings- og administrasjonsdepartementet i 2009 kan omdisponere:

1. under kap. 1580 Byggeprosjekt utenfor husleieordningen, mellom postene 30 til 45.
2. under kap. 1581 Eiendommer til kongelige formål, mellom postene 1, 30 og 45.
3. under kap. 2445 Statsbygg, mellom postene 30–49.

IX

Fullmakt til å gjennomføre investeringsprosjekter innenfor de angitte kostnadsrammer

Stortinget samtykker i at Fornyings- og administrasjonsdepartementet i 2009 kan gjennomføre byggeprosjekter og andre investeringsprosjekter, herunder forplikte staten innenfor de angitte kostnadsrammene, under følgende kapitler og poster:

Kap.	Post	Betegnelse
1580		Byggeprosjekter utenfor husleieordningen
	31	Igangsetting av byggeprosjekter
	33	Videreføring av byggeprosjekter
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold
1581		Eiendommer til kongelige formål
	30	Ekstraordinært vedlikehold, Bygdø Kongsgård
1582		Utvikling av Fornebuområdet
	30	Investeringer, Fornebu
2445		Statsbygg
	31	Igangsetting av ordinære byggeprosjekter
	32	Igangsetting av kurantprosjekter
	33	Videreføring av ordinære byggeprosjekter
	34	Videreføring av kurantprosjekter

X

Fullmakt til å igangsette byggeprosjekt uten fremleggelse av egen kostnadsramme – kurantordningen

Stortinget samtykker i at Fornyings- og administrasjonsdepartementet i 2009 kan igangsette nye byggeprosjekt innenfor husleieordningen under kap. 2445 post 32, uten fremleggelse av kostnadsramme for det enkelte prosjekt for Stortinget, på følgende vilkår:

1. Brukerdepartementet/leietaker har nødvendige husleiemidler innenfor gjeldende budsjettrammer.
2. Samlet ramme for nye tilsagn og gammelt ansvar utover gitte bevilgninger overstiger ikke 1 500 mill. kroner.

XI

Diverse fullmakter

Stortinget samtykker i at:

1. Fornyings- og administrasjonsdepartementet i 2009 kan:
 - a) godskrive det enkelte bygge- og eiendomsprosjekt med innbetalt dagmulkt, konvensjonalbot og erstatning for misligholdt entrepris, ved at innbetalingen blir postert i statsregnskapet på vedkommende investeringspost som en utgiftsreduksjon.
 - b) godkjenne salg, makeskifte og bortfeste av statens eiendom på Vestbanetomta i Oslo.

- c) godkjenne salg, makeskifte eller bortfeste av eiendom forvaltet av Statsbygg eller av andre statlige virksomheter som ikke har egen salgsfullmakt, for inntil 500 mill. kroner totalt i budsjettåret.
 - d) godkjenne kjøp av eiendom finansiert ved salgsinntekter, innsparte midler eller midler fra reguleringsfondet for inntil 150 mill. kroner i hvert enkelt tilfelle, og for inntil 300 mill. kroner totalt, utover bevilgningen på kap. 2445 Statsbygg, post 49 Kjøp av eiendom.
 - e) overdra statlige spesialskoleeiendommer til underpris eller vederlagsfritt til kommuner og fylkeskommuner, dersom ansvaret for skoledriften overtas av kommunen eller fylkeskommunen.
 - f) foreta bortfeste, salg og makeskifte av eiendommer som er nødvendig ved disponering av statens eiendommer på Fornebu for inntil 500 mill. kroner.
 - g) korrigere Statsbyggs balanse i de tilfeller prosjekterings- og investeringsmidler ført på kap. 2445 Statsbygg overføres til andre budsjettkapitler eller prosjektene ikke realiseres.
 - h) avhende statlig fast eiendom til barnehageformål direkte til kommuner til markedstakst.
2. Kongen i 2009 kan avhende statlig eiendom til lavere pris enn markedspris der særlige hensyn tilsier det.

XII

Fullmakter til overskridelse

Stortinget samtykker i at Statsministerens kontor i 2009 kan overskride bevilgningen på kap. 21 Statsrådet, post 1 Driftsutgifter, for å iverksette nødvendige sikkerhetstiltak for statsministeren og regjeringens øvrige medlemmer.

3.1 Innledning

Komiteen viser til at forslaget til disponering av ramme 1 fra komiteens flertall, Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet er ført opp under Tilråding fra komiteen under kapittel 7 i innstillingen. Dette forslaget summerer seg til kr 12 657 809 000 som er det nettobeløpet som er vedtatt for dette rammeområdet ved behandlingen av Budsjett-innst. S. I (2008–2009). Nettobeløpet er sammenfallende med Regjeringens forslag i St.prp. nr. 1 (2008–2009). Se tabell 1.

Komiteen viser til at komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre ikke fremmer forslag innenfor den vedtatte rammen, da disse fraksjonenes respektive opplegg for disponering av ramme 1 avviker fra det vedtatte nettobeløpet. Se tabell 1. Det vises til Budsjett-innst. S. I (2008–2009) hvor de alternative budsjettforslagene til Fremskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre framgår. Der hvor disse avviker fra St.prp. nr. 1 (2008–2009), vil dette bli omtalt under det enkelte kapittel i innstillingen.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre vil stemme imot flertallets forslag til vedtak om bevilgninger under ramme 1.

Komiteens medlemmer fra Kristelig Folkeparti og Venstre vil subsidiært støtte flertallets forslag.

3.2 Generelle merknader**3.2.1 *Generelle merknader fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet***

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, viser til at Regjeringen høsten 2007 la frem sin strategi for fornying av offentlig sektor. Flertallet støtter Regjeringens arbeid for å styrke, fornye og videreutvikle velferds-samfunnet. Det trengs en sterk og effektiv offentlig sektor for å sikre velferden. Folk må kunne stole på det offentlige og de løsningene som det offentlige tilbyr. Flertallet vil ha en offentlig sektor som det viktigste virkemiddelet til å bygge ut velferden, flertallet mener at viktige velferdsoppgaver ikke

kan løses med anbud, konkurranseutsetting eller privatisering.

Flertallet støtter Regjeringens målsetting om at offentlig sektor skal gi innbyggerne gode tjenester, valgfrihet og medraderett. Tjenestene i offentlig sektor skal utvikles til det beste for innbyggerne. Offentlig sektor skal være i stand til å ta vare på hensynet til kvalitet, tilgjengelighet, rettferdighet og økonomisk effektivitet. Flertallet vil trekke fram NAV-reformen og Pensjonsreformen som viktig i det kommende fornyingsarbeidet. Et av målene med NAV-reformen var at det skal være enklere for brukerne når de må forholde seg til statlige og kommunale tjenester.

Flertallet registrerer at Regjeringen vil legge fram en egen stortingsmelding om forvaltningspolitikk i 2009. Flertallet er opptatt av at fornyingsarbeidet skal foregå i nært samarbeid med de ansatte og deres organisasjoner. Arbeidet blir både bedre og enklere dersom de ansatte trekkes inn i fornyingsprosessene og gis reell mulighet til å påvirke sin egen arbeidssituasjon. Offentlig sektor har vist seg svært omstillingsdyktig.

3.2.2 *Generelle merknader fra Fremskrittspartiet*

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet er av den oppfatning at det er et viktig politisk mål å redusere og effektivisere det offentlige byråkrati, for derved å gjøre de sentrale myndigheter mer oversiktlige for den enkelte innbygger, for å øke den enkelte innbyggers innflytelse og frihet, samt å redusere det offentliges utgifter.

Disse medlemmer ønsker å etablere en ny forvaltningsstruktur med bare to folkevalgte nivåer, stat og kommune. Etter at helseregionene kom i 1999, har ikke fylkene hatt noen oppgaver som kan rettferdiggjøre dette mellomnivået, og det har derfor vært stor debatt om fylkenes fremtid. Fylkeskommunenes styrke etter 2002 har vært som eier og driver av videregående opplæring, og det er etter disse medlemmers mening ikke en oppgave som er tilstrekkelig til å opprettholde et direkte folkevalgt mellomnivå. Disse medlemmer viser til at nedleggelsen av et helt forvaltningsnivå vil føre til betydelige besparelser.

Disse medlemmer mener at dagens ordning hvor kommunale vedtak gang på gang overprøves av byråkrater hos fylkesmannen, på sikt må erstattes av en forvaltningsdomstol som kun vurderer lovligheten av kommunens vedtak, og at fylkesmannens innsigelsesrett og skjønn på kort sikt bør begrenses til legalitetskontroll.

Disse medlemmer mener det må være et sentralt mål å redusere offentlig forvaltning der denne ikke er meget godt begrunnet. Disse med-

lemmer ser på det voksende byråkratiet som en fare for det norske demokratiet, på grunn av den uoversiktighet som eksisterer i forvaltningen. Disse medlemmer mener derfor det er på høy tid med en forvaltningsreform. Disse medlemmer er av den oppfatning at offentlige virksomheter i større grad må ta i bruk virkemidler som anbud, privatisering og konkurransestimulering, og at det må foreligge en særskilt begrunnelse dersom disse prinsipper og virkemidler ikke skal benyttes av offentlige virksomheter. Disse medlemmer vil i den forbindelse vise til sitt forslag om uavhengig revisjon i Dokument nr. 8:13 (2006–2007) og forslaget om nøytral merverdiavgift i Dokument nr. 8:84 (2006–2007).

Disse medlemmer ønsker å reformere statens bygge- og eiendomsvirksomhet, og mener at det er unødvendig at staten gjennom Statsbygg eier eiendommer og bygg for 30 mrd. kroner. Disse medlemmer mener tvert imot at dette er en oppgave som private aktører i det frie markedet kan gjøre billigere og bedre. Fremskrittspartiet ønsker derfor å sette i gang et storstilt nedslag av statlig eiendoms- masse, og budsjetterer med 1 mrd. kroner i salgsinntekter i 2009.

Disse medlemmer ønsker en omlegging av regnskapsprinsippet for kommuneregnskapet i retning av en resultatorientert regnskaps- og budsjettføring. Avskrivningsregler vil for eksempel synliggjøre verditap som følge av dårlig vedlikehold. Disse medlemmer vil i den forbindelse vise til Dokument nr. 8:18 (2008–2009).

3.2.3 *Generelle merknader fra Høyre*

Komiteens medlemmer fra Høyre mener fylkesmennenes oppgaver må begrenses til lovlighetskontroll, tilsyn og beredskapsarbeid. Det er flere tilsyn og direktorat som kan ivareta store deler av de oppgavene som fylkesmannen i dag har ansvaret for. Dagens teknologiske muligheter og bedre tilgang på informasjon gjør også at fylkesmennenes aktiviteter kan reduseres.

Disse medlemmer registrerer at lite er skjedd når det gjelder å effektivisere og forbedre forvaltningen av statens eiendoms- masse. Disse medlemmer viser til det arbeidet som Høyre/sentrumregjeringen påbegynte, men som den rød-grønne regjeringen ikke har fulgt opp. Disse medlemmer vil i denne forbindelse også vise til representantforslag fra Høyre (Dokument nr. 8:18 (2007–2008)).

Disse medlemmer mener den rød-grønne regjeringen tar oppsiktsvekkende få initiativ for å modernisere offentlig sektor. Regjeringen Bondevik II la grunnlaget for en historisk opptur for norsk økonomi. Ingen regjering har noen gang hatt så store ressurser til disposisjon. Disse medlemmer er av

den oppfatning at gode tider alltid må brukes til å sette landet i bedre stand til å møte fremtidens utfordringer og konjunktursvingninger. Dette kan blant annet gjøres gjennom økt fokus på forskning og utvikling, gjennom tilrettelegging for næringsutvikling, men også gjennom modernisering og effektivisering av offentlig forvaltning. Disse medlemmer registrerer at viljen til dette synes redusert.

Disse medlemmer viser til forslag om en strategi for modernisering av offentlig sektor, som er fremmet under punkt 3.3.4 i innstillingen.

3.2.4 *Generelle merknader fra Kristelig Folkeparti*

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti mener at fornying og modernisering av offentlig sektor er avgjørende for å sikre velferden for enkeltmennesket og for å forvalte fellesskapets ressurser på en god måte. Utgangspunktet for fornyingsarbeidet må være å sikre en god og verdig velferd for kommende generasjoner og å ta på alvor de store utfordringer befolkningsutviklingen gir oss. Høyere levealder og lavere fødselstall fører til at antall eldre øker i forhold til antall personer i yrkesaktiv alder. Omstilling og fornying er helt nødvendig for å sikre nok arbeidskraft innenfor viktige velferdsområder i årene framover.

Dette medlem viser til at Regjeringen høsten 2006 la fram forvaltningsreformen Regionale fortrinn – regional framtid (St.meld. nr. 12 (2006–2007)). Stortingsmeldingen la etter dette medlems mening ikke opp til en omfattende demokrati- reform for ansvars- og oppgavefordelingen mellom forvaltningsnivåene. Stortingsmeldingen inneholdt en plan for overføring av noen oppgaver innenfor samferdsel, kultur, næringsutvikling, forskning, landbruk og miljø, fra stat og til fylkes- eller regionsnivå. Denne overføringen av oppgaver vil styrke fylkes- eller regionnivået, men er langt fra tilstrekkelig for å sikre en framtidig forvaltningsorganisering med de tre folkevalgte nivåene kommune, fylke/region og stat. Dette medlem ønsket blant annet å gå lenger enn det Regjeringen hadde gjort i stortingsmeldingen på områder som næringsutvikling, samferdsel og kultur. Dette medlem viser til Ot.prp. nr. 10 (2008–2009) om lov om endringer i forvaltningslovgivningen mv. (gjennomføring av forvaltningsreformen), som viser at den varslede demokrati- reformen endte kun med en justering av dagens fylkeskommune.

3.2.5 *Generelle merknader fra Venstre*

Komiteens medlem fra Venstre viser til at Venstre i sitt alternative statsbudsjett foreslår å bevilge 12 433 609 000 kroner under rammeområde 1, som er 224 200 000 kroner mindre enn det som følger av Regjeringens forslag.

Dette medlem mener at det offentlige er helt avhengig av verdiskapingen i det private næringsliv. Like klart er det at næringslivet er avhengig av en velfungerende offentlig sektor. Ikke minst er gode skoler nødvendig for at norske bedrifter skal kunne fortsette å hevde seg i kunnskapsindustrien, og et godt barnehagetilbud er viktig for deltagelsen i yrkeslivet. For dette medlem er det likevel et mål at veksten i det offentliges utgifter må være lavere enn veksten i samfunnet for øvrig.

Det ytes stor innsats fra ansatte i offentlig sektor, som vi alle er avhengig av. Men systemene må reformeres for å bedre tjenestene for borgerne. Å ta i bruk ny teknologi i offentlig sektor er en del av dette. Bedre samordning mellom forvaltningsnivåer og forenkling er en annen del av det. I tillegg mener dette medlem at det er en del å hente på å utfordre offentlig sektor på å konkurrere mer, både med seg selv og med andre. Dette medlem vil særlig peke på potensialet vi har i frivillig sektor, som ofte har et idealistisk formål og engasjement som mobiliserer til innsats. Vi har også gode eksempler på forbrukersamvirker som kan brukes i større grad i fellesskapets nytte.

Dette medlem mener at det er en klar forskjell mellom privatisering og konkurranseutsetting. Privatisering innebærer å overlate hele ansvaret for å levere en tjeneste til private. Dette medlem ser i

liten grad privatisering som et egnet virkemiddel for bedre offentlige tjenester. Konkurranseutsetting innebærer i motsetning til privatisering at det offentlige fortsatt har et klart ansvar for at borgerne får de gode tjenestene de har krav på. Det vil være konkurranse om hvem som leverer tjenestene, enten det er frivillige organisasjoner, private eller det offentlige. Erfaring med konkurranseutsetting viser at det kan gi bedre og mer varierte tjenester for innbyggerne.

Dette medlem vil at private og offentlige tjenesteytere likebehandles i avgiftssystemet ved leveranser av varer og tjenester for alle offentlige virksomheter, også helseforetakene, og viser i den forbindelse til forslag om momsneutrale innkjøp i staten.

Dette medlem viser til at offentlig forvaltning som stor kunde og bestiller kan bidra til konkurranse som skjerper og utvikler norske tjenester, produsenter og leverandører. Det offentlige bør føre en åpen anbudspolitik med likebehandling av tilbydere. Det bør også stilles krav til at alle produkter som det offentlige kjøper er de beste på markedet når det gjelder miljøegenskaper.

Dette medlem vil legge til rette for omfattende bruk av elektronisk handel, også innenfor det offentlige. I løpet av neste stortingsperiode bør minst halvparten av alle offentlige innkjøp gjøres elektronisk, og ressursene frigjøres til å yte bedre tjenester i stat, fylker og kommuner.

Tabell 1. Sammenlikning av Regjeringens forslag på rammeområde 1 med de alternative budsjettene fra Fremskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre. Bare poster med avvik er med. Avvikstall i parentes. Tall i 1 000 kroner.

Kap.	Post	Formål	St.prp. nr. 1	Ap, SV, Sp	FrP	Høyre	KrF	Venstre
Utgifter (i hele tusen kroner)								
20		Statsministerens kontor	76 220	76 220	70 557	71 220	76 220	76 220
				(0)	(-5 663)	(-5 000)	(0)	(0)
	1	Driftsutgifter	76 220	76 220	70 557	71 220	76 220	76 220
				(0)	(-5 663)	(-5 000)	(0)	(0)
21		Statsrådet	146 600	146 600	135 708	131 600	146 600	146 600
				(0)	(-10 892)	(-15 000)	(0)	(0)
	1	Driftsutgifter	146 600	146 600	135 708	131 600	146 600	146 600
				(0)	(-10 892)	(-15 000)	(0)	(0)
24		Regjeringsadvokaten	61 100	61 100	53 500	61 100	61 100	61 100
				(0)	(-7 600)	(0)	(0)	(0)
	1	Driftsutgifter	47 500	47 500	43 700	47 500	47 500	47 500
				(0)	(-3 800)	(0)	(0)	(0)
	21	Spesielle driftsutgifter	13 600	13 600	9 800	13 600	13 600	13 600
				(0)	(-3 800)	(0)	(0)	(0)
1500		Fornyings- og administrasjonsdepartementet	233 500	233 500	210 353	211 500	233 500	221 500
				(0)	(-23 147)	(-22 000)	(0)	(-12 000)
	1	Driftsutgifter	150 028	150 028	138 881	140 028	150 028	150 028
				(0)	(-11 147)	(-10 000)	(0)	(0)
	21	Spesielle driftsutgifter	70 472	70 472	58 472	58 472	70 472	58 472
				(0)	(-12 000)	(-12 000)	(0)	(-12 000)

Kap.	Post	Formål	St.prp. nr. 1	Ap, SV, Sp	FrP	Høyre	KrF	Venstre
1510		Fylkesmannsembetene	1 343 379	1 343 379	1 087 322	1 018 379	1 343 379	1 343 379
				(0)	(-256 057)	(-325 000)	(0)	(0)
	1	Driftsutgifter	1 193 379	1 193 379	937 322	968 379	1 193 379	1 193 379
				(0)	(-256 057)	(-225 000)	(0)	(0)
	21	Spesielle driftsutgifter	150 000	150 000	150 000	50 000	150 000	150 000
				(0)	(0)	(-100 000)	(0)	(0)
1521		Direktoratet for forvaltning og IKT	252 825	252 825	212 825	185 825	252 825	192 825
				(0)	(-40 000)	(-67 000)	(0)	(-60 000)
	1	Driftsutgifter	116 354	116 354	76 354	69 354	116 354	76 354
				(0)	(-40 000)	(-47 000)	(0)	(-40 000)
	21	Spesielle driftsutgifter	42 899	42 899	42 899	22 899	42 899	42 899
				(0)	(0)	(-20 000)	(0)	(0)
23		Elektronisk ID	80 000	80 000	80 000	80 000	80 000	60 000
				(0)	(0)	(0)	(0)	(-20 000)
1522		Departementenes servicesenter	455 932	455 932	411 498	425 932	455 932	455 932
				(0)	(-44 434)	(-30 000)	(0)	(0)
	1	Driftsutgifter	339 366	339 366	303 513	309 366	339 366	339 366
				(0)	(-35 853)	(-30 000)	(0)	(0)
	22	Fellesutgifter for R-kvartalet	80 512	80 512	71 931	80 512	80 512	80 512
				(0)	(-8 581)	(0)	(0)	(0)
1530		Tilskudd til de politiske partier	337 203	337 203	337 203	337 203	337 203	323 003
				(0)	(0)	(0)	(0)	(-14 200)
	70	Tilskudd til de politiske partiers sentrale organisasjoner	220 493	220 493	220 493	220 493	220 493	211 193
				(0)	(0)	(0)	(0)	(-9 300)
	71	Tilskudd til de politiske partiers kommunale organisasjoner	28 665	28 665	28 665	28 665	28 665	27 465
				(0)	(0)	(0)	(0)	(-1 200)
	73	Tilskudd til de politiske partiers fylkesorganisasjoner	62 609	62 609	62 609	62 609	62 609	60 009
				(0)	(0)	(0)	(0)	(-2 600)
	75	Tilskudd til partienes fylkesungdomsorganisasjoner	17 797	17 797	17 797	17 797	17 797	16 997
				(0)	(0)	(0)	(0)	(-800)
	76	Tilskudd til de politiske partiers sentrale ungdomsorganisasjoner	6 649	6 649	6 649	6 649	6 649	6 349
				(0)	(0)	(0)	(0)	(-300)
1542		Tilskudd til Statens Pensjonskasse	8 357 000	8 357 000	8 357 000	8 207 000	8 344 500	8 307 000
				(0)	(0)	(-150 000)	(-12 500)	(-50 000)
	1	Driftsutgifter	8 265 000	8 265 000	8 265 000	8 115 000	8 252 500	8 215 000
				(0)	(0)	(-150 000)	(-12 500)	(-50 000)
1570		Datatilsynet	27 955	27 955	30 000	29 955	27 955	29 955
				(0)	(+2 045)	(+2 000)	(0)	(+2 000)
	1	Driftsutgifter	27 955	27 955	30 000	29 955	27 955	29 955
				(0)	(+2 045)	(+2 000)	(0)	(+2 000)
1580		Byggeprosjekter utenfor husleieordningen	1 065 490	1 065 490	1 054 990	1 065 490	1 075 490	1 025 490
				(0)	(-10 500)	(0)	(+10 000)	(-40 000)
	30	Prosjektering av bygg	40 000	40 000	40 000	40 000	40 000	50 000
				(0)	(0)	(0)	(0)	(+10 000)
	31	Igangsetting av byggeprosjekter	60 000	60 000	60 000	60 000	70 000	60 000
				(0)	(0)	(0)	(+10 000)	(0)
	33	Videreføring av byggeprosjekter	953 000	953 000	953 000	953 000	953 000	903 000
				(0)	(0)	(0)	(0)	(-50 000)
	36	Kunstnerisk utsmykking	12 490	12 490	1 990	12 490	12 490	12 490
				(0)	(-10 500)	(0)	(0)	(0)

Kap.	Post	Formål	St.prp. nr. 1	Ap, SV, Sp	FrP	Høyre	KrF	Venstre
2445		Statsbygg	1 218 531	1 218 531	1 268 531	1 103 531	1 218 531	1 168 531
				(0)	(+50 000)	(-115 000)	(0)	(-50 000)
	31	Igangsetting av ordinære byggeprosjekter	227 500	227 500	277 500	102 500	227 500	227 500
				(0)	(+50 000)	(-125 000)	(0)	(0)
	32	Igangsetting av kurantprosjekter	82 000	82 000	82 000	92 000	82 000	82 000
				(0)	(0)	(+10 000)	(0)	(0)
	33	Videreføring av ordinære byggeprosjekter	576 287	576 287	576 287	576 287	576 287	526 287
				(0)	(0)	(0)	(0)	(-50 000)
		Sum utgifter	15 251 667	15 251 667	14 905 419	14 524 667	15 249 167	15 027 467
				(0)	(-346 248)	(-727 000)	(-2 500)	(-224 200)
		Inntekter (i hele tusen kroner)						
5445		Statsbygg	900 000	900 000	1 900 000	1 250 000	900 000	900 000
				(0)	(+1 000 000)	(+350 000)	(0)	(0)
	30	Salg av eiendommer	0	0	1 000 000	0	0	0
				(0)	(+1 000 000)	(0)	(0)	(0)
	39	Avsetning til investeringsformål	900 000	900 000	900 000	1 250 000	900 000	900 000
				(0)	(0)	(+350 000)	(0)	(0)
		Sum inntekter	2 593 858	2 593 858	3 593 858	2 943 858	2 593 858	2 593 858
				(0)	(+1 000 000)	(+350 000)	(0)	(0)
		Sum netto	12 657 809	12 657 809	11 311 561	11 580 809	12 655 309	12 433 609
				(0)	(-1 346 248)	(-1 077 000)	(-2 500)	(-224 200)

3.3 Komiteens merknader til de enkelte kapitlene under rammeområde 1

Komiteen har ingen merknader til de kapitlene som ikke er omtalt nedenfor, og viser til St.prp. nr. 1 (2008–2009).

3.3.1 Kap. 20 Statsministerens kontor

Forslag 2009: kr 76 220 000. Saldert budsjett 2008: kr 71 350 000.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til at Regjeringen i likhet med i fjor ønsker å øke bevilgningene til Statsministerens kontor med nesten 10 pst. i 2009. Disse medlemmer mener at dette er en helt urimelig ressursbruk, og mener Statsministerens kontor i 2009 får klare seg med omtrent samme beløp som i 2008. På denne bakgrunn reduserer disse medlemmer post 1 Driftsutgifter med 5,66 mill. kroner i sitt alternative budsjettfremlegg.

Komiteens medlemmer fra Høyre viser til Regjeringens forslag til budsjettøkning til Statsministerens kontor. Disse medlemmer stiller spørsmål ved om ressursbruken er nødvendig og foreslår i alternativt budsjett å redusere bevilgningen med 5,0 mill. kroner til 71,22 mill. kroner.

3.3.2 Kap. 21 Statsrådet

Forslag 2009: kr 146 600 000. Saldert budsjett 2008: kr 128 644 000.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til at Regjeringen ønsker å øke bevilgningene til Statsrådet med 18 mill. kroner fra 2008 til 2009, og at 2008-budsjettet også medførte en budsjettøkning på over 10 pst. Disse medlemmer mener at dette er helt urimelig ressursbruk, og kutter på denne bakgrunn post 1 Driftsutgifter med 10,9 mill. kroner i sitt alternative budsjettfremlegg.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Høyre viser til Regjeringens forslag til budsjettøkning til Statsrådet. Disse medlemmer registrerer at det har vært en kraftig økning i antallet politiske stillinger samt informasjons- og medierådgivere under den rød-grønne regjeringen, og stiller spørsmål ved om denne ressursbruken er nødvendig.

Komiteens medlemmer fra Høyre foreslår i alternativt budsjett å redusere bevilgningen med 15 mill. kroner til 131,6 mill. kroner.

3.3.3 Kap. 24 Regjeringsadvokaten

Forslag 2009: kr 61 100 000. Saldert budsjett 2008: kr 59 800 000.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til at Regjeringsadvokaten fikk en betydelig budsjettøkning fra 2007 til 2008, og til sine merknader om dette i Budsjett-innst. S. nr. 5 (2007–2008). Disse medlemmer ønsker mer fokus på å holde offentlige utgifter nede, og kutter på denne bakgrunn post 1 Driftsutgifter med 3,8 mill. kroner.

Disse medlemmer viser til sine merknader i Budsjett-innst. S. nr. 5 (2007–2008) vedrørende post 21, Spesielle driftsutgifter der disse medlemmer gikk imot budsjettøkningen på 50 pst. fra 2007 til 2008. Disse medlemmer er positive til at Regjeringsadvokaten leier inn advokater fremfor å øke bemanningen, men mener det er viktig å holde kostnadene nede. Disse medlemmer vil på denne bakgrunn kutte post 21 med 3,8 mill. kroner.

3.3.4 *Kap. 1500 Fornyings- og administrasjonsdepartementet*

Forslag 2009: kr 233 500 000. Saldert budsjett 2008: kr 276 099 000.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre fremmer følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen i løpet av våren 2009 komme tilbake til Stortinget med en strategi for modernisering av offentlig sektor som inneholder konkrete tidsfestede og målbare kriterier for om arbeidet lykkes."

3.3.4.1 POST 1 DRIFTSUTGIFTER

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre og Venstre mener at effektiviseringen av offentlig forvaltning ikke har den ønskede fremdrift. For offentlig sektor er det spesielt viktig å ta i bruk ny teknologi og nye arbeidsformer med de muligheter det gir. Offentlig sektor forbruker hvert år store deler av den samlede verdiskaping i Norge. Når offentlig sektor forbruker fellesskapets midler, bør det hvile et spesielt ansvar på alle offentlige virksomheter, og kanskje spesielt Fornyings- og administrasjonsdepartementet som har ansvar for at arbeidet i offentlig sektor skal være så effektivt som overhodet mulig.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet er positive til prosjektet med å evaluere statlige utflyttinger, og mener en nøktern og nøytral evaluering vil vise at utflyttingen har vært en fiasko.

Disse medlemmer er imot kvotering av innvandrere, og ønsker ikke at Fornyings- og administrasjonsdepartementet bruker ressurser på dette.

Disse medlemmer ønsker å redusere post 1 driftsutgifter med 11,1 mill. kroner, Fornyings- og administrasjonsdepartementet skal være et forbilde når det gjelder produktivitet.

Komiteens medlemmer fra Høyre ønsker en mer effektiv statsforvaltning, og foreslår derfor i sitt alternative budsjett å redusere bevilgningen med 10 mill. kroner til 140,028 mill. kroner.

3.3.4.2 POST 21 SPESIELLE DRIFTSUTGIFTER

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til svar på spm. 346 fra finanskomiteen/Fremskrittspartiets fraksjon av 13. oktober 2008, der det kommer frem at 12 mill. kroner som ble bevilget til forsøk med 6-timers arbeidsdag i 2008 skal overføres til 2009. Disse medlemmer vil på denne bakgrunn redusere posten med 12 mill. kroner.

Komiteens medlemmer fra Høyre viser til sitt alternative budsjett der det foreslås å redusere bevilgningen med 12 mill. kroner til 58,475 mill. kroner.

3.3.4.3 POST 22 FORSKNING

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet ønsker at forskningsmidlene i post 22 brukes utelukkende til forskning på moderniseringstiltak som på sikt vil kunne gi høyere effektivitet, lavere driftsutgifter og bedre service i offentlig sektor.

3.3.5 *Kap. 1510 Fylkesmannsembetene*

Forslag 2009: kr 1 343 379 000. Saldert budsjett 2008: kr 1 113 506 000.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Høyre viser til at fylkesmannsembetene med sine begrensede ressurser har måttet prioritere mellom lovlighetskontroll og rettsikkerhetsoppgaver på den ene siden, og overprøving av fremtidsrettede lokalpolitiske vedtak i plan- og arealsaker på den andre siden. Disse medlemmer vil påpeke at 36 pst. av årsverkene i fylkesmannsembetet brukes til områder under Landbruksdepartementet og Miljøverndepartementet, mens bare 14 pst. av årsverkene brukes til Helse- og omsorgsdepartementets område. Disse medlemmer mener dette er en feilprioritering, og at fylkesmannsembetets hovedoppgave er lovlighetskontroll og rettsikkerhetsoppgaver. Disse medlemmer

mener fylkesmannsembetet pr. i dag har altfor mange oppgaver, og at det er et potensial for betydelige innsparinger.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet mener at dagens ordning hvor kommunale vedtak gang på gang overprøves av byråkrater hos Fylkesmannen, på sikt må erstattes av en forvaltningsdomstol som kun vurderer lovligheten av kommunenes vedtak, og at Fylkesmannens innsigelsesrett og skjønn på kort sikt bør begrenses til legalitetskontroll. Disse medlemmer viser til at de vedtakene som overprøves av Fylkesmannen oftest er knyttet til bruk av skjønn, og at dette begrenser lokaldemokratiet.

Disse medlemmer viser til at Fremskrittspartiet gjentatte ganger har fremmet forslag om å etablere forvaltningsdomstoler i Norge, blant annet i Dokument nr. 8:90 (2003–2004) og Dokument nr. 8:58 (2005–2006). Muligheten for domstolskontroll i dag er nærmest fraværende, og ikke egnet til å øke respekten for de rettslige rammer for forvaltningen. Konsekvensen er at rettssikkerheten har dårligere kår i forvaltningens dagligliv enn nødvendig, og at dagens form for domstolskontroll med forvaltningen er klart utilstrekkelig.

Disse medlemmer vil videre vise til sine merknader om forvaltningsdomstoler til St.meld. nr. 12 (2006–2007) i Innst. S. nr. 166 (2006–2007), samt Fremskrittspartiets merknader til Dokument nr. 3:14 (2006–2007), og ønsker å redusere fylkesmannsembetets budsjett med 256 mill. kroner.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Høyre mener fylkesmennes oppgaver må begrenses til lovlighetskontroll, tilsyn og beredskapsarbeid. Det er flere tilsyn og direktorat som kan ivareta flere av de oppgavene som Fylkesmannen i dag har ansvaret for. Dagens teknologiske muligheter og bedre tilgang på informasjon gjør også at fylkesmennes aktiviteter kan reduseres. Arbeid innenfor landbruk, integrering og folkehelse er eksempler på dette. Disse medlemmer mener det er for mye dobbeltarbeid mellom statlige direktorat, fylkesmannsembetene, fylkeskommunene og kommunene.

Disse medlemmer registrerer at det har vært sterk vekst i offentlig administrasjon de senere år. Fra 2008 til 2009 øker departementene og underliggende etater sine driftsutgifter fra om lag 117 mrd. kroner til om lag 131 mrd. kroner. Disse medlemmer mener det er grunnlag for å effektivisere driften av statlig administrasjon i departementer og underliggende etater.

Komiteens medlemmer fra Høyre viser til at For enkelte prioriterte instanser som Kredittilsynet og Konkurransetilsynet blir bevilgningen foreslått styrket. Disse medlemmer mener derfor at oppgavereduksjon og bedre ressursutnyttelse gir grunnlag for å redusere bevilgningen.

Disse medlemmer viser til Høyres forslag om å redusere ankomsten av asylsøkere til 10 000 personer årlig. Om ankomsten av asylsøkere reduseres i det omfang, anslås antallet enslige mindreårige asylsøkere under 15 år å utgjøre 130 personer i 2009, jf. svar fra Finansdepartementet på spørsmål nr. 117 fra Høyres fraksjon. Det vil da være behov for å opprette færre nye omsorgssentre enn lagt til grunn ved gjeldende prognoser. Innsparingen er beregnet til å utgjøre 125 mill. kroner.

Disse medlemmer vil derfor vise til sitt alternative budsjett hvor post 1 foreslås redusert med totalt 225 mill. kroner til 968,379 mill. kroner og post 21 foreslås redusert med 100 mill. kroner.

Komiteens medlem fra Venstre viser til at flertallet i komiteen i Innst. S. nr. 166 (2006–2007) pekte på at den regionale statsforvaltningen består av 41 ulike virksomheter med om lag 29 000 årsverk. Det er i dag 34 virksomheter som har en inndeling som er større enn fylkene, og ingen av disse har sammenfallende regiongrenser. Makt- og demokratiutredningen påpekte at forvaltningsendringene de senere tiår har vært preget av sektorvise reformer som har medført økt differensiering og fragmentering av offentlig virksomhet. Sett i lys av dette er det utvilsomt mye å hente på effektivisering i statlig sektor. Dette medlem beklager at Regjeringens arbeid med den såkalte forvaltningsreformen i svært liten grad vil endre den sektorvise og fragmenterte regionale stat, og at Fylkesmannen i sin nåværende form blir opprettholdt og faktisk forsterket. Dette medlem vil primært avvike Fylkesmannen i sin nåværende form og opprette enhetsfylker der oppgaver som innebærer skjønn blir underlagt politisk ansvar.

3.3.6 Kap. 1521 Direktoratet for forvaltning og IKT

Forslag 2009: kr 252 825 000. Saldert budsjett 2008: kr 112 943 000.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre og Venstre mener at Regjeringen legger opp til en svekkelse av moderniseringsarbeidet, da Statskonsult ble skjermet fra konkurranse og etableres som et forvaltningsorgan. Disse medlemmer viser til at Statskonsult 1. januar 2004 ble endret til et heleid statlig aksjeselskap og utsatt for konkurranse. Dette var en konkurranse som selskapet hadde store problemer med å

møte, og på tross av store nedbemanninger klarte ikke selskapet å levere de forventede økonomiske resultatene.

Disse medlemmer gikk imot å tilføre 20 mill. statlige kroner i styrket egenkapital til Statskonsult i Innst. S. nr. 78 (2006–2007) om endringer på statsbudsjettet for 2006 under Fornyings- og administrasjonsdepartementet. Disse medlemmer mener at en betydelig del av Statskonsults virksomhet omfatter oppgaver som statlige virksomheter ikke selv trenger å utføre. Dette er oppgaver som private virksomheter har bedre forutsetninger for å utføre på en hensiktsmessig måte og til lavere kostnader enn om staten selv skal stå for tjenesteproduksjonen. Mange private kompetansemiljøer er større enn tilsvarende offentlige, og er i en kontinuerlig konkurransesituasjon som medfører forbedringer i kvalitet og kostnader. Disse medlemmer mener at en privatisering vil tydeliggjøre bestillerrollen samt konkurranseeksponere tjenester som er godt egnet til dette.

Komiteens medlemmer fra Høyre mener at direktoratets arbeid med IKT og eNorge skal være skjermet for kutt.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre og Venstre fremmer følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen skille ut tidligere Statskonsult som et eget selskap og selge dette."

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Venstre mener en slik operasjon vil kunne innbringe om lag 40 mill. kroner i 2009. Disse medlemmer viser til sine respektive alternative budsjett hvor post 1 er redusert med et tilsvarende beløp.

Komiteens medlemmer fra Høyre viser til sitt alternative budsjett og hvor post 1 reduseres med 47 mill. kroner til 69,354 mill. kroner og post 21 reduseres med 20 mill. kroner til 22,899 kroner.

Komiteens medlem fra Venstre registrerer at Regjeringen mener det endelig er tatt skritt framover i arbeidet med eID og at det er tid for å starte implementering i et visst omfang i statlige etater. Dette medlem støtter dette arbeidet, men det er lite trolig at det vil kunne brukes så mye som 80 mill. kroner til dette i 2009. Dette medlem foreslår derfor i sitt alternative budsjett å redusere bevilgningen til post 23 med 20 mill. kroner i 2009, men er åpen for å justere dette i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett dersom det skulle vise seg at Regjeringens anslag tegner til å bli korrekte.

3.3.7 *Kap. 1522 Departementenes Servicesenter*

Forslag 2009: kr 455 932 000. Saldert budsjett 2008: kr 436 247 000.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Høyre ønsker økt konkurranse innen offentlig sektor, og viser til disse partienes politikk om konkurranseutsetting, stykkpris og utfordringrett. Disse medlemmer vil påpeke at likebehandling av offentlige og private virksomheter er en forutsetning for fri konkurranse, og at et konkurransenøytralt merverdiavgiftsregelverk i kombinasjon med momskompensasjon er et viktig virkemiddel for å oppnå dette. Disse medlemmer vil i den forbindelse vise til sine merknader og forslag i Innst. S. nr. 71 (2007–2008) til Dokument nr. 8:84 (2006–2007).

Disse medlemmer er skeptiske til at Regjeringen i henhold til svar på spm. 324 fra finanskomiteen/Fremskrittspartiets fraksjon av 9. oktober 2008 ønsker å redusere omfanget av brukerbetalingen. Disse medlemmer ønsker tvert imot at departementene skal betale det tjenestene faktisk koster.

Disse medlemmer vil på denne bakgrunn fremme følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen fremme en sak om et internt prissystem mellom statlige tjenesteleverandører."

Disse medlemmer viser til at Departementenes Servicesenter innen mange områder er i direkte konkurranse med private aktører, og mener det er rom for å kutte kr 35 853 000 i post 1 og kr 8 581 000 i post 22.

Komiteens medlemmer fra Høyre viser til sitt alternative budsjett og foreslår post 1 redusert med 30 mill. kroner til 309,366 mill. kroner.

3.3.8 *Kap. 1530 Tilskudd til de politiske partier*

Forslag 2009: kr 337 203 000. Saldert budsjett 2008: kr 323 003 000.

Komiteens medlem fra Venstre har registrert at det har vært en relativt stor, årlig økning i partistøtten de siste årene. Når dette medlem tar til orde for moderasjon på andre områder, er det naturlig at de politiske partiene går foran. Dette medlem foreslår derfor i sitt alternative budsjett en nominell videreføring av den økonomiske støtten til de politiske partiene, noe som vil medføre en samlet innsparing på 14,2 mill. kroner i 2009.

3.3.9 Kap. 1541 Pensjoner av statskassen

Forslag 2009: kr 21 700 000. Saldert budsjett 2008: kr 23 800 000.

Komiteen har merket seg at bevilgningen er redusert i statsbudsjettet for 2009, men at dette skyldes at det over tid har blitt gitt tilsagn om færre nye pensjoner. Komiteen er kjent med at departementet gir tilsagn om Pensjoner av statskassen etter søknad.

3.3.10 Kap. 1542 Tilskudd til Statens Pensjonskasse

Forslag 2009: kr 8 357 000 000. Saldert budsjett 2008: kr 9 443 000 000.

Komiteen har merket seg at ytelsene fra Statens Pensjonskasse er alderspensjon, uførepensjon, enke- og enkemannspensjon, barnpensjon og avtalefestet pensjon. Pensjonsytelsene samordnes med ytelser fra folketrygden. Statens pensjonsordning har vært den største pensjonsordningen i Norge, og har i stor grad dannet mønster for andre offentlige og private tjenestepensjonsordninger. Netto økning i antall pensjoner var på 6 305 fra 1. januar 2007 til 31. desember 2007. Det ventes en kraftig økning av antall pensjoner i årene fremover grunnet eldrebølgen.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til endringen i lov om Statens Pensjonskasse § 14 første ledd andre punktum som ble foretatt under behandlingen av Ot.prp. nr. 64 (1999–2000) der det såkalte "knekkpunktet" ble fjernet. Endringen ble gjort gjeldende bare for dem som ble pensjonister etter den 1. mai 2000. Endringen kom som en følge av lønnsoppjøret for 2000, og ble behandlet av Stortingets organer uten forutgående høringer eller utredninger. At fjerningen av "knekkpunktet" ikke er gjort gjeldende for pensjonister fra før 1. mai 2000, er etter disse medlemmers mening en grov forskjellsbehandling av bl.a. pensjonister med nøyaktig lik tjenestebakgrunn. Få dagers forskjell i pensjoneringstidspunkt kan gi betydelige forskjeller i inntekt som pensjonist. Disse medlemmer viser til at Fremskrittspartiet ved en rekke anledninger har talt statspensjonistenes sak uten at noe har blitt gjort.

Komiteens medlemmer fra Høyre viser til sitt alternative budsjett der det foreslås skattereduksjoner på 6 000 kroner for alle i alderen 62–67 år. Disse skattereduksjonene kommer i tillegg til øvrige skattereduksjoner. Dette, kombinert med endring i trygdeavgiften for AFP-pensjonister, vil bidra til å stimulere flere til å stå i arbeid lenger. Post 1 kan der-

for reduseres med 150 mill. kroner til 8 207 mill. kroner.

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti viser til forslaget fra dette medlem i Budsjett-innst. S. nr. 1 (2008–2009) om et flatt skattefradrag for alle i alderen 62–67 år som ikke samtidig mottar trygd eller pensjon. Dette medlem antar at dette vil redusere antallet AFP-pensjonister i 2009 med 250 i forhold til Regjeringens anslag, og finner derfor grunnlag for å redusere bevilgningen til Avtalefestet Pensjon med 12,5 mill. kroner i sitt alternative budsjettforslag.

Komiteens medlemmer fra Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre er glad for at de nåværende regjeringspartier og Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre har samlet seg om en felles pensjonsreform som skal være bærekraftig og stå seg over tid. Et av hovedelementene i det nye pensjonssystemet er at det skal være lønnsomt å stå lenger i arbeid. Det er også avgjørende at vi lykkes med å heve den reelle pensjonsalder i årene som kommer, dersom vi skal løse den store arbeidskraftutfordringen vi står overfor. I tråd med hovedlinjene i pensjonsreformen mener disse medlemmer at det må være en målsetting å redusere antall nye AFP-pensjonister.

Komiteens medlem fra Venstre viser til at Venstre i sitt alternative budsjett derfor foreslår en rekke endringer i skatte- og avgiftsopplegget for AFP-pensjonister og arbeidstakere i aldersgruppen 62–67 år slik at det anslagsvis vil bli 1 000 færre AFP-pensjonister årlig, noe som vil gi et redusert statlig bidrag på 50 mill. kroner. Det vises for øvrig til merknader og forslag i Budsjett-innst. S. nr. 1 (2008–2009) om skatte- og avgiftsvedtak for 2009 og Innst. O. nr. 1 (2008–2009) om skatte- og avgiftsopplegget 2009 – lovendringer.

3.3.11 Kap. 1570 Datatilsynet

Forslag 2009: kr 27 955 000. Saldert budsjett 2008: kr 26 443 000.

Komiteen mener at et sterkt personvern er avgjørende både for den enkeltes frihet og for demokratiet. Vernet om den private sfæren er en forutsetning for et fritt samfunn. Friheten forutsetter at hvert menneske vernes mot utilbørlig registrering, overvåking og inngripen i privatlivet. Demokratiet forutsetter at det i siste instans er borgerne som kontrollerer staten, ikke staten som kontrollerer borgerne. Komiteen vil peke på at personvernet er under sterkt press, og at vi kan miste viktige verdier hvis vi lar teknologi og frykt styre utviklingen. Komiteen

understreker Datatilsynets viktige rolle som ombud for og tilsynsfører av personvernet i en tid der dette blir utfordret på stadig flere områder og i stadig økende omfang.

Komiteen understreker videre de sentrale prinsippene i personvernlovgivningen, slik de framkommer i St.prp. nr. 1 (2008–2009). For øvrig vises til Stortingets behandling av St.meld. nr. 5 (2008–2009) Datatilsynet og Personvernemndas årsmeldinger for 2007.

Komiteens medlemmer fra Framskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre viser til sine merknader i Innst. S. nr. 42 (2007–2008). Disse medlemmer viser til at Datatilsynet er helt avhengig av å kunne rekruttere personer med høy kompetanse for å matche kompetansen de møter på dette området i sitt daglige virke. Disse medlemmer vil også peke på at målsettingen om å fornye og utvikle offentlig sektor, samt omfattende og hurtig teknologiutvikling på mange områder, medfører at personvernet utfordres i stadig større grad. Disse medlemmer forutsetter at departementet følger opp dette for å sikre større vekt på og større respekt for personvernforhold. I tillegg er disse medlemmer svært opptatt av at Datatilsynet skal holde tritt med utviklingen som skjer internasjonalt. Mange av standardene for den informasjonsteknologiske utviklingen og personverntenkningen skjer i blant annet EU, Europarådet, OECD og i de store internasjonale konsernene. Det er derfor svært viktig at Datatilsynet har ressurser til å følge utviklingen og delta i ulike fora for internasjonalt samarbeid.

Disse medlemmer mener svekkelsen av personvernet ikke bare rammer den enkelte borger, men kan også bidra til å svekke den grunnleggende tilliten mellom innbyggerne og staten, den tilliten som utgjør selve fundamentet i et demokrati og i en rettsstat.

Komiteens medlemmer fra Framskrittspartiet øker på denne bakgrunn post 1 med 2 045 000 kroner i sitt alternative budsjett.

Komiteens medlemmer fra Høyre viser også til behandlingen av representantforslag fra Høyre (Dokument nr. 8:111 (2007–2008)) der det fremmes en rekke forslag som vil styrke personvernets stilling i Norge.

Disse medlemmer mener det er viktig å sikre de institusjoner som har til oppgave å ivareta personvernet, og vil i den forbindelse vise til sitt alternative budsjett der post 1 foreslås økt med 2 mill. kroner.

Komiteens medlem fra Venstre viser til Venstres forslag om å nedsette en egen personvernkommissjon (Dokument nr. 8:54 (2005–2006)) og ser fram til rapporten som Personvernkommissjonen skal avlevere innen 15. desember 2008. Disse medlemmer vil også vise til at Venstre har fremmet forslag i Stortinget om en gjennomgang av personvernet i samferdselssektoren spesielt (Dokument nr. 8:9 (2006–2007)) og om helseregistre og personvern (Dokument nr. 8:14 (2006–2007)).

På bakgrunn av dette foreslår dette medlem i sitt alternative budsjett å styrke Datatilsynet med 2 mill. kroner i 2009. Dette medlem viser videre til Venstres forslag om at kommunene bør få anledning til å overta tilsynsansvaret for fjernsynsovervåking og til å bestemme om en slik overvåking skal være konsesjonspliktig (Dokument nr. 8:10 (2006–2007)). Dersom dette forslaget ble gjennomført, ville kommunene gis tilsynsansvaret for fjernsynsovervåking og til å bestemme om en slik overvåking skal være konsesjonspliktig. I dag er det Datatilsynet som har dette tilsynet og håndhever personopplysningslovens regler om fjernsynsovervåking.

3.3.12 Kap. 1571 Personvernemnda

Forslag 2009: kr 1 650 000. Saldert budsjett 2008: kr 1 600 000.

Komiteen er tilfreds med at det er blitt etablert et fast sekretariat for Personvernemnda fra 2006 og at driftsutgiftene til dette synliggjøres i eget kapittel i statsbudsjettet for 2008. Komiteen viser ellers til behandlingen av St.meld. nr. 5 (2008–2009).

3.3.13 Kap. 1580 Byggeprosjekter utenfor husleieordningen

Forslag 2009: kr 1 065 490 000. Saldert budsjett 2007: kr 1 561 616 000.

Komiteen har merket seg Regjeringens prioriteringer av byggeprosjekter utenfor husleieordningen.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre, Sosialistisk Venstreparti, Kristelig Folkeparti, Senterpartiet og Venstre, gleder seg over at det nye operahuset nå er tatt i bruk og at huset viser seg å være en stor publikumssuksess.

Komiteens medlemmer fra Framskrittspartiet mener det brukes for mye penger på kunstnerisk utsmykning av offentlige bygninger, og er av den oppfatning at kulturlivet blomstrer best når det er det private initiativ som er drivkraften.

Disse medlemmer ønsker på denne bakgrunn å redusere post 36 med 10,5 mill. kroner.

Disse medlemmer ønsker primært å redusere statens innkjøp av kunst betydelig. Staten er allerede eier av store mengder kunst som kan brukes til utsmykning av offentlige bygg. Disse medlemmer viser til at et samlet storting ved behandlingen av Dokument nr. 8:98 (2002–2003) vedtok følgende:

"Stortinget ber Regjeringen ta initiativ overfor institusjoner på kunst- og kulturområdet med sikte på at samlingene i større grad kan bli tilgjengelig for allmennheten, privatpersoner, næringsliv og offentlige virksomheter, for eksempel gjennom utlån/utleie av kunst- og kulturgjenstander."

Disse medlemmer mener at med en ordning for utlån/utleie fra det offentlige på plass, bør også offentlige virksomheter i større grad basere seg på lån/leie, enn kostbare innkjøp slik som i dag. Disse medlemmer viser til Fremskrittspartiets forslag i Budsjett-innst. S. nr. 2 (2007–2008) om at man i større grad enn tidligere bruker kunst som allerede er i statens eie til å utsmykke offentlige bygg.

3.3.14 Kap. 1581 Eiendommer til kongelige formål

Forslag 2009: kr 61 586 000. Saldert budsjett 2008: kr 59 457 000.

Komiteen har merket seg at mesteparten av midlene til disposisjon for større utstyrsinnkjøp og vedlikehold vil bli benyttet til rehabiliteringen av Oscarshall slott som er eid av staten og underlagt H.M. Kongens disposisjonsrett.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre og Kristelig Folkeparti ønsker for øvrig at den 16 mål store Slottplassen steinlegges med brostein og granittheller, og ønsker en åpen konkurranse om utforming og gjennomføring av prosjektet. Disse medlemmer ønsker at Regjeringen ser nærmere på problemstillingen, og på denne bakgrunn fremmer disse medlemmer følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen komme tilbake til Stortinget med en sak om å sette Slottplassen i stand gjennom for eksempel steinlegging."

3.3.15 Kap. 2445 Statsbygg

Forslag 2009: kr 1 218 531 000. Saldert budsjett 2008: kr 1 094 404 000.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre, Sosialistisk

Venstreparti og Senterpartiet, viser til Kunnskapsdepartementets budsjettproposisjon hvor det fremgår at Regjeringen foreslår at samlokalisering av Høgskolen i Bergen blir satt i gang i 2010. I den forbindelse vil flertallet understreke behovet for at arbeidet med å oppdatere foreliggende forprosjekt startes raskt, slik at dette lar seg gjøre, og ber Kunnskapsdepartementet følge opp saken overfor Statsbygg.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet ønsker å forsere byggingen av nytt bygg til Gulating lagmannsrett og styrker derfor oppstartsbevilgningen under post 31 med 50 mill. kroner.

Komiteens medlemmer fra Høyre viser til at i juni 2004 nedsatte regjeringen Bondevik II et interdepartementalt utredningsutvalg for å se på hele statens bygg- og eiendomsvirksomhet. Utvalget avga innstilling i mars 2005. Basert på utvalgets anbefalinger foreslo regjeringen Bondevik II prinsipielle endringer av statens bygg- og eiendomsvirksomhet gjennom flere ulike tiltak og prinsipper for bedre å kunne ivareta sentrale målsettinger på bygg- og eiendomsområdet innenfor staten i forslaget til statsbudsjett for 2006. Forslagene ble stoppet av regjeringen Stoltenberg II, jf. St.prp. nr. 1 (2005–2006). Med utgangspunkt i konsulentberegninger antas det at staten på sikt vil kunne realisere årlige innsparinger i størrelsesorden 1–2 mrd. kroner for de samlede tiltak, avhengig av den endelige utformingen av tiltakene.

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti vil framskynde oppstarten av byggeprosjektet Høgskolen i Bergen, og setter av 10 mill. kroner til dette formålet i sitt alternative budsjett.

Komiteens medlem fra Venstre viser til at det bevilges betydelige summer til ulike ordinære byggeprosjekter og investeringer under Statsbyggs portefølje. Det er derfor grunn til å tro at en mindre bevilgning i 2009 bare vil medføre enkelte mindre forsinkelser på ulike prosjekter, jf. tidligere slike faseforsinkelser i forbindelse med bevilgninger over ulike budsjett. Dette framgår også av svarene fra Finansdepartementet til dette medlem i forbindelse med forarbeidet til Stortingets behandling av forslaget til statsbudsjett for 2009. I sitt alternative budsjetttopplegg foreslår derfor dette medlem at det bevilges 100 mill. kroner mindre samlet under ulike byggeprosjekter enn det Regjeringen legger opp til, bl.a. en liten faseforskyvning i framdriften på nytt regjeringsbygg, RS.

Dette medlem vil imidlertid understreke at det er viktig at planene for nytt veksthus til Naturhis-

torisk museum på Tøyen (Universitetet i Oslo) blir realisert, og at departementet bidrar til dette. Målet må være at bygget skal stå klart i forbindelse med 200-årsjubileet for opprettelsen av universitetet i 2011. Dette medlem foreslår derfor i sitt alternative budsjettopplegg 10 mill. kroner til prosjektering og oppstart i 2009 under kap. 1580 post 30.

3.3.16 Kap 5445 Statsbygg

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet påpeker at overslag for Statsbyggs balanse for 2009 inkluderer inntektsgivende eiendommer for 29 mrd. kroner, og ikke-inntektsgivende eiendommer for 154 mill. kroner. Disse medlemmer viser til svar på spm. 325 fra finanskomiteen/Fremskrittspartiets fraksjon av 9. oktober 2008, der det kommer frem at mange av eiendommene har en balanseført verdi på bare en brøkdel av markedsverdien. Disse medlemmer mener derfor det vil være uproblematisk å selge statlige eiendommer for 1 mrd. kroner i 2009. Disse medlemmer bruker disse midlene til blant annet å øke rammene for rentekompensasjonsordningen i kap. 582, økte investeringer i sykehjem og omsorgsboliger i kap. 586 post 64, samt ekstra vedlikeholdsmidler under rammeområde 18.

3.3.17 Kap. 2470 Statens Pensjonskasse

Forslag 2009: kr 315 910 000. Saldert budsjett 2008: kr 31 465 000.

Komiteen merker seg at Statens Pensjonskasse Forvaltningsbedrift har en aktivitetsbasert økonomi-modell der virksomheten får betalt for de tjenestene som blir utført for pensjonsordningene, og at det er Fornying- og administrasjonsdepartementet som fastsetter prisene.

Komiteen vil påpeke at en samlet kommunalkomiteé har fokusert på problematikken knyttet til korrekte og tidsriktige pensjonsutbetalinger, i Budsjett-innst. S. nr. 5 (2006–2007) og Budsjett-innst. S. nr. 5 (2007–2008). Komiteen vil i den forbindelse påpeke at mens 96,2 pst. av nye pensjoner i 2005 fikk utbetalt rett pensjon til rett tid, gjaldt dette bare 95 pst. i 2006. Resultatmålet for 2007 var at minst 96 pst. av nye pensjoner skal utbetales riktig ved første gangs utbetaling, men resultatet ble allikevel bare 95,3 pst.

Komiteen merker seg at kvaliteten på medlemsdataene fremdeles ikke er tilfredsstillende, selv om Statens Pensjonskasse i flere år har arbeidet med å bedre kvaliteten på historiske data.

4. RAMMEOMRÅDE 6 – INNVANDRING, REGIONAL UTVIKLING OG BOLIG

Oversikten nedenfor viser budsjettforslaget fra Regjeringen St.prp. nr. 1 (2008–2009) for rammeområde 6. 90-poster behandles av finanskomiteen utenfor rammesystemet.

Kap.	Post	Formål	St. prp. nr. 1
Utgifter i hele kroner			
<i>Kommunal- og regionaldepartementet</i>			
500		Kommunal- og regionaldepartementet	162 350 000
	1	Driftsutgifter	141 500 000
	21	Spesielle forsknings- og utredningsoppdrag, <i>kan overføres</i>	8 350 000
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	1 000 000
	50	Forskningsprogrammer under Norges forskningsråd	11 500 000
502		Valguttgifter	42 500 000
	1	Driftsutgifter	42 500 000
551		Regional utvikling og nyskaping	2 116 450 000
	60	Tilskudd til fylkeskommuner for regional utvikling	1 314 200 000
	61	Næringsrettede midler til regional utvikling, kompensasjon for økt arbeidsgiveravgift, <i>kan overføres</i>	631 600 000
	64	Utviklingsmidler til Oppland fylkeskommune	70 650 000
	71	Nordområdetiltak, <i>kan overføres</i>	100 000 000
552		Nasjonalt samarbeid for regional utvikling	418 700 000
	21	Kunnskapsutvikling, informasjon, mv., <i>kan overføres</i>	11 000 000

Kap.	Post	Formål	St. prp. nr. 1
	72	Nasjonale tiltak for regional utvikling, <i>kan overføres</i>	407 700 000
554		Kompetansesenter for distriktsutvikling	21 500 000
	1	Driftsutgifter	21 500 000
580		Bostøtte	2 887 600 000
	70	Bostøtte, <i>overslagsbevilgning</i>	2 887 600 000
581		Bolig- og bomiljøtiltak	779 600 000
	21	Kunnskapsutvikling og -formidling	5 000 000
	72	Program for reduserte byggekostnader, <i>kan overføres</i>	16 000 000
	74	Tilskudd til bolig-, by- og områdeutvikling, <i>kan overføres</i>	43 000 000
	75	Boligtilskudd til etablering, tilpasning og utleieboliger, <i>kan overføres</i>	658 600 000
	78	Kompetansetilskudd, <i>kan overføres</i>	57 000 000
582		Rentekompensasjon for skole- og svømmeanlegg og kirkebygg	1 035 400 000
	60	Rentekompensasjon – skole- og svømmeanlegg, <i>kan overføres</i>	930 000 000
	61	Rentekompensasjon – kirkebygg, <i>kan overføres</i>	105 400 000
585		Husleietvistutvalget i Oslo og Akershus	7 000 000
	1	Driftsutgifter	7 000 000
586		Tilskudd til omsorgsboliger og sykehjemsplasser	2 076 300 000
	63	Tilskudd til kompensasjon for utgifter til renter og avdrag	1 796 900 000
	64	Investeringsstilskudd, <i>kan overføres</i>	279 400 000
587		Statens bygningstekniske etat	57 000 000
	1	Driftsutgifter	46 700 000
	22	Kunnskapsutvikling og informasjonsformidling	10 300 000
<i>Arbeids- og inkluderingsdepartementet</i>			
650		Integrerings- og mangfoldsdirektoratet	160 970 000
	1	Driftsutgifter	160 970 000
651		Bosetting av flyktninger og tiltak for innvandrere	3 609 620 000
	21	Spesielle driftsutgifter, kunnskapsutvikling, integrering og mangfold, <i>kan overføres</i>	19 000 000
	60	Integreringstilskudd, <i>kan overføres</i>	3 455 840 000
	62	Kommunale innvandrer tiltak	83 520 000
	70	Bosettingsordningen og integreringstilskudd, oppfølging	3 450 000
	71	Tilskudd til innvandrerorganisasjoner og annen frivillig virksomhet	45 725 000
	72	Statsautorisasjonsordningen for tolker m.m.	2 085 000
652		Kontaktutvalget mellom innvandrerbefolkningen og myndighetene ..	5 600 000
	1	Driftsutgifter	5 600 000
653		Opplæring i norsk og samfunnskunnskap for voksne innvandrere	1 557 140 000
	21	Spesielle driftsutgifter, opplæring i norsk og samfunnskunnskap, <i>kan overføres</i>	15 680 000
	60	Opplæring i norsk og samfunnskunnskap for voksne innvandrere	1 527 460 000
	70	Norskprøver for voksne innvandrere	14 000 000
670		Nasjonale minoriteter	14 786 000
	70	Tilskudd til nasjonale minoriteter	5 489 000
	71	Avkastning av Romanifolkets fond	4 000 000
	72	Tiltak for rom, <i>kan overføres</i>	5 297 000

Kap.	Post	Formål	St. prp. nr. 1
680		Sametinget	208 435 000
	50	Sametinget	203 735 000
	54	Avkastning av Samefolkets fond	4 700 000
681		Tilskudd til samiske formål	10 412 000
	72	Samisk språk, informasjon, mv.	9 055 000
	74	Dokumentasjon, formidling mv.	1 357 000
682		Galdu - Kompetansesenter for urfolks rettigheter	2 911 000
	1	Driftsutgifter	2 911 000
684		Internasjonalt fag- og formidlings-senter for reindrift	3 290 000
	1	Driftsutgifter	3 290 000
690		Utlendingsdirektoratet	3 030 805 000
	1	Driftsutgifter	717 363 000
	21	Spesielle driftsutgifter, statlige mottak	2 060 568 000
	22	Spesielle driftsutgifter, tolk og oversettelse	75 400 000
	23	Kunnskapsutvikling, migrasjon, <i>kan overføres</i>	6 574 000
	60	Vertskommunetilskudd	132 200 000
	72	Retur og tilbakevending for flyktninger, <i>kan overføres</i>	20 450 000
	73	Gjenbosetting av flyktninger - støttetiltak, <i>kan nyttes under kap. 651 post 60</i>	5 950 000
	75	Reiseutgifter for flyktninger til og fra utlandet, <i>kan overføres</i>	12 300 000
691		Utlendingsnemnda	250 537 000
	1	Driftsutgifter	231 437 000
	21	Spesielle driftsutgifter, nemndbehandling	19 100 000
<i>Statsbankene</i>			
2412		Den norske stats husbank	338 000 000
	1	Driftsutgifter	305 000 000
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	15 000 000
	72	Rentestøtte	18 000 000
2426		SIVA SF	36 500 000
	70	Tilskudd, <i>kan overføres</i>	36 500 000
		Sum utgifter rammeområde 6	18 833 406 000

Inntekter i hele kroner

Inntekter under departementene

3585		Husleietvistutvalget i Oslo og Akershus	430 000
	1	Gebyrer	430 000
3587		Statens bygningstekniske etat	21 000 000
	4	Gebyrer, sentral godkjenning foretak	21 000 000
3651		Bosetting av flyktninger og tiltak for innvandrere	70 220 000
	1	Integreringstilskudd for overføringsflyktninger, ODA-godkjente utgifter ..	70 220 000
3653		Opplæring i norsk og samfunnskunnskap for voksne innvandrere	103 580 000
	1	Norskopplæring i mottak, ODA-godkjente utgifter	103 580 000
3670		Nasjonale minoriteter	4 000 000
	71	Avkastning av Romanifolkets fond	4 000 000

Kap.	Post	Formål	St. prp. nr. 1
3680		Sametinget	4 700 000
	51	Avkastning av Samefolkets fond	4 700 000
3690		Utlendingsdirektoratet	1 419 930 000
	1	Retur og tilbakevending av flyktninger, ODA-godkjente utgifter	20 450 000
	2	Gebyr for nødvisum ...	130 000
	3	Reiseutgifter for flyktninger til og fra utlandet, ODA-godkjente utgifter ..	12 100 000
	4	Statlige mottak, ODA-godkjente utgifter	1 381 300 000
	6	Gjenbosetting av flyktninger – støttetiltak, ODA-godkjente utgifter	5 950 000
5312		Den norske stats husbank	18 800 000
	1	Gebyrer m.m.	18 800 000
5316		Kommunalbanken AS	3 100 000
	70	Garantiprovisjon	3 100 000
5326		SIVA SF	5 800 000
	70	Låne- og garantiprovisjoner	5 800 000
<i>Renter og utbytte mv.</i>			
5606		Finnmarkseiendommen	165 000
	80	Renter	165 000
5613		Renter fra SIVA SF	34 000 000
	80	Renter	34 000 000
5615		Renter fra Den norske stats husbank	5 133 000 000
	80	Renter	5 133 000 000
		Sum inntekter rammeområde 6	6 818 725 000
		Netto rammeområde 6	12 014 681 000

II

Merinntektsfullmakter

Stortinget samtykker i at Kommunal- og regionaldepartementet i 2009 kan:

overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekter under
kap. 500 post 1	kap. 3500 post 1
kap. 554 post 1	kap. 3554 post 1
kap. 585 post 1	kap. 3585 post 1
kap. 587 post 1	kap. 3587 post 4
kap. 2412 post 1	kap. 5312 post 1

III

Omdisponeringsfullmakter i forbindelse med forsøk med oppgavedifferensiering i Oppland fylkeskommune

Stortinget samtykker i at Kommunal- og regionaldepartementet i 2009 i samråd med Landbruks- og matdepartementet, Miljøverndepartementet og Nærings- og handelsdepartementet i forbindelse med forsøk med oppgavedifferensiering i Oppland fylkeskommune, får adgang til å omdisponere mellom

bevilgningen under kap. 551 Regional utvikling og nyskaping, post 64 Utviklingsmidler til Oppland fylkeskommune og bevilgningene under:

1. Kap. 551 Regional utvikling og nyskaping, post 60 Tilskudd til fylkeskommuner for regional utvikling.
2. Kap. 551 Regional utvikling og nyskaping, post 61 Næringsrettede midler til regional utvikling, kompensasjon for økt arbeidsgiveravgift.

3. Kap. 1150 Til gjennomføring av jordbruksavtalen m.m., post 50 Fondsavsetninger. 4. Kap. 1426 Statens naturoppsyn, post 31 Tiltak i naturverns- og kulturlandskapsområder. 5. Kap. 1427 Direktoratet for naturforvaltning, post 74 Tilskudd til friluftslivstiltak.	6. Kap. 1429 Riksantikvaren, post 72 Vern og sikring av fredete og verneverdige kulturminner og kulturmiljøer. 7. Kap. 2421 Innovasjon Norge, post 50 Innovasjon – prosjekter, fond.

IV

Tilsagnsfullmakter

Stortinget samtykker i at Kommunal- og regionaldepartementet i 2009 kan gi tilsagn om tilskudd utover gitte bevilgninger, men slik at samlet ramme for nye tilsagn og gammelt ansvar ikke overstiger følgende beløp:

Kap.	Post	Betegnelse	Samlet ramme
551		Regional utvikling og nyskaping	
	61	Næringsrettede midler til regional utvikling, kompensasjon for økt arbeidsgiveravgift	100,0 mill. kroner
581		Bolig- og bomiljøtiltak	
	75	Boligtilskudd til etablering, tilpasning og utleieboliger	204,3 mill. kroner
	78	Kompetansetilskudd	86,4 mill. kroner
586		Tilskudd til omsorgsboliger og sykehjemsplasser	
	64	Investeringsstilskudd	642,6 mill. kroner

V

Investeringsramme skole- og svømmeanlegg

Stortinget samtykker i at Kommunal- og regionaldepartementet i 2009 kan gi nye tilsagn om rentekompensasjon tilsvarende en investeringsramme på 2 000 mill. kroner over kap. 582, post 60 Rentekompensasjon – skole- og svømmeanlegg.

VI

Investeringsramme kirkebygg

Stortinget samtykker i at Kommunal- og regionaldepartementet i 2009 kan gi nye tilsagn om rente-

kompensasjon tilsvarende en investeringsramme på 800 mill. kroner over kap. 582, post 61 Rentekompensasjon – kirkebygg.

VII

Garantiprovisjon fra Kommunalbanken AS

Stortinget samtykker i at Kommunalbanken AS i 2009 betaler en provisjon på statsgarantien på 0,1 prosent av bankens lån opptatt før 1. november 1999.

VIII

Merinntektsfullmakter

Stortinget samtykker i at Arbeids- og inkluderingsdepartementet i 2009 kan

overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekter under
kap. 650 post 1	kap. 3650, post 1
kap. 682 post 1	kap. 3682 post 1
kap. 683 post 1	kap. 3683 post 1
kap. 684 post 1	kap. 3684 post 1
kap. 690 post 1	kap. 3690 post 5
kap. 691 post 1	kap. 3691 post 1

IX

Fullmakt om midlertidig innkvartering av asylsøkere og flyktninger

Stortinget samtykker i at Arbeids- og inkluderingsdepartementet i 2009 kan inngå avtaler om midlertidig innkvartering av asylsøkere og flyktninger med varighet utover 2009. Dersom behovet for mottaksplasser for asylsøkere og flyktninger blir større enn antatt i statsbudsjettet for 2009, samtykker Stortinget i at Arbeids- og inkluderingsdepartementet kan øke antall plasser i statlige mottak innenfor gjeldende rammer for etablering og drift av det statlige mottaksapparatet, selv om det medfører et bevilgningsmessig merbehov under kap. 690 Utlendingsdirektoratet, post 21 Spesielle driftsutgifter, statlige mottak eller kap. 690, post 60 Vertskommunetilskudd.

4.1 Innledning

Komiteen viser til at forslaget til disponering av ramme 6 fra komiteens flertall, Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet er ført opp under Tilråding fra komiteen under kapittel 7 i innstillingen. Dette forslaget summerer seg til 12 014 681 000 kroner, som er det nettobeløpet som er vedtatt for dette rammeområdet ved behandlingen av Budsjett-innst. S. I (2008–2009). Nettobeløpet avviker fra Regjeringens forslag i St.prp. nr. 1 (2008–2009). Se tabell 2.

Komiteen viser til at komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre ikke fremmer forslag innenfor den vedtatte rammen, da disse fraksjonenes respektive opplegg for disponering av ramme 6 avviker fra det vedtatte nettobeløpet. Se tabell 2. Det vises til Budsjett-innst. S. I (2008–2009) hvor de alternative budsjettforslagene til Fremskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre framgår. Der hvor disse avviker fra St.prp. nr. 1 (2008–2009), vil dette bli omtalt under det enkelte kapittel i innstillingen.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre vil stemme imot flertallets forslag til vedtak om bevilgninger under ramme 6.

Komiteens medlemmer fra Kristelig Folkeparti og Venstre vil subsidiært støtte flertallets forslag.

4.2 Generelle merknader**4.2.1 Generelle merknader fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet**

INTEGRERING

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, legger til grunn at alle i Norge skal ha de samme muligheter, plikter og rettigheter. Regjeringens integrerings- og inkluderingspolitikk bygger på likeverd, solidaritet og rettferdighet.

Flertallet er glad for at Regjeringen legger til rette for at innvandrere kan bidra med sine ressurser i arbeidslivet og i samfunnet for øvrig.

Flertallet påpeker viktigheten av at politikken på dette området bidrar til en stabil og bærekraftig samfunnsutvikling i Norge, og til at det Norske samfunnet står rustet til å møte et mer internasjonalt arbeidsmarked og økt migrasjon. Deltakelse i arbeidslivet er den beste sikringen mot fattigdom, for god inkludering og for at den enkelte skal få utnyttet sine muligheter. Økonomisk selvstendighet og deltakelse i arbeidslivet er også en forutsetning for likestilling mellom kvinner og menn.

Flertallet viser til at frivillige organisasjoner er viktige og nødvendige aktører i et demokratisk samfunn og at disse kan spille en nøkkelrolle i integreringsarbeidet.

DISTRIKTS- OG REGIONALPOLITIKK

Komiteens flertall, medlemmer fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, vil understreke at Regjeringens politikk har som mål å gi folk frihet til å velge hvor de vil bo, og legge grunnlaget for å ta hele landet i bruk. Hovedinnholdet i distrikts- og regionalpolitikken ble presentert i St.meld. nr. 21 (2005–2006) Hjerte for heile landet – Om distrikts- og regionalpolitikken. Regjeringen vil legge til rette for likeverdige levekår i hele landet og opprettholde hovedtrekkene i bosettingsmønsteret med en balansert utvikling mellom by og land. Flertallet vil peke på at Regjeringen de siste tre årene har styrket innsatsen på en rekke politikkområder for å oppnå en slik utvikling. Det er etablert et eget regjeringsutvalg for å sikre det nødvendige samarbeid over sektorgrensene, og for å sikre at de distrikts- og regionalpolitiske målene blir overordede målsettinger.

Flertallet er godt fornøyd med at bevilgningene på programkategori 13.50 foreslås til 2 556,65 mill. kroner, en økning med 182,4 mill. kroner i forhold til saldert budsjett 2008. Økningen til de ordinære virkemidlene utenom kompensasjonen for differensiert arbeidsgiveravgift er beregnet til 13 pst.

BOLIGPOLITIKK

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, mener det er en prioritert oppgave å bekjempe fattigdom og bostedsløshet. Ordninger som bostøtten, startlånet og boligtilskuddet er målrettede virkemidler på det boligsosiale området.

Flertallet viser til at utviklingen på boligmarkedet de siste årene har vært preget av stigende rente og høy prisvekst. Unge boligetablerende og andre med svak økonomi kan i en slik situasjon få problemer med å betjene boutgiftene. Flertallet vil også peke på at utleieprisene har gått kraftig opp den siste tiden som følge av stagnasjon i eiendomsmarkedet som har kommet med den økende internasjonale finanskrisen.

Flertallet viser til at en god og stabil bolig er viktig for måloppnåelse på andre politikkområder som helse- og sosialpolitikk, rusomsorg, kriminalitetsforebygging, integrering mv. Flertallet peker videre på viktigheten av at utsatte grupper som har høye boutgifter og lave inntekter, også får trygghet for sin boligsituasjon. Flertallet vil understreke viktigheten av at personer som har behov for bistand til å skaffe seg en bolig og bli boende i den, får hjelpen de trenger.

Flertallet merker seg at Regjeringen foreslår at bostøtten økes til 2 887 600 mrd. kroner som er en økning på 18,5 pst. fra 2008. Flertallet er også tilfreds med at Kommunal- og regionaldepartementet foreslår en omfattende omlegging av bostøtten. Flertallet merker seg spesielt forslaget om å heve inntektsgrensene slik at nærmere 50 000 flere husstander kan få rett til bostøtte. Videre vil flertallet peke på at de foreslåtte omleggingene av ordningen med bostøtte vil føre til reduserte kostnader for kommunene, særlig i forhold til sosialhjelp og kommunalbostøtte.

4.2.2 *Generelle merknader fra Fremskrittspartiet*

INNVANDRING OG INTEGRERING

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet ønsker å føre en streng og rettferdig innvandrings- og integreringspolitikk, slik Danmark og Nederland har ført de siste årene. Disse medlemmer legger Fremskrittspartiets forslag til utlendingslov til grunn for sitt alternative statsbudsjett, og viser til at dette lovforslaget fremgår av Innst. O. nr. 42 (2007–2008). Dersom disse medlemmers forslag til ny utlendingslov hadde blitt vedtatt, ville det blitt en rask og varig nedgang i antall årlige innvandrere. Dette ville i løpet av kort tid ha redusert innvandringsforvaltningens ressursbehov

betraktelig. Nedgangen i ressursbehovet innenfor integreringsområdet ville ikke ha sunket like raskt, men også der ville man ha sett en viss nedgang allerede første året. På denne bakgrunn kutter disse medlemmer i bevilgningene på utlendingsfeltet. Unntakene er bevilgningen til lukkede mottak og hjemsendelse.

Disse medlemmer viser til at Regjeringen i sine budsjettforutsetninger estimerer at det vil komme 15 000 asylsøkere i 2009 også, og at Regjeringen dermed ikke tror på sine egne såkalte asyltiltak. Disse medlemmer viser til at Norge, Sverige, Malta, Luxembourg og Østerrike er de 5 eneste landene i Europa som innvilger et høyt antall asylsøknader i forhold til folketallet, og Norge er nå i europatoppen. Disse medlemmer mener at det er spesielt at Norge mottar 4 ganger så mange asylsøkere som Danmark og Finland til sammen, og at norsk politikk avviker kraftig fra politikken i sammenlignbare land. Disse medlemmer viser til at rekordinnvandringen vil få budsjettmessige konsekvenser i årevis fremover, blant annet knyttet til introduksjonsordningen, og at NRK har estimert at hvis den store tilstrømmingen av asylsøkere fortsetter, vil det koste staten 6,4 mrd. kroner ekstra pr. år.

Disse medlemmer viser til at flere kommuner har utarbeidet troverdige asylbudsjetter, og at de statlige tilskuddene fortsatt ikke dekker kostnadene knyttet til å ha asylmottak i kommunen. Disse medlemmer vil i den forbindelse trekke frem Venstre-kommunen Kvæfjord, der administrasjonen på bakgrunn av de gjeldende grunnsatser og sats pr. mottaksplass har kommet frem til at kommunen vil tape over 1 mill. kroner i året på ordinært mottak og mottak for enslige mindreårige asylsøkere, og at resultatet hadde blitt omtrent det samme hvis 2009-satsene fra St.prp. nr. 1 (2008–2009) hadde blitt lagt til grunn.

Disse medlemmer viser til at antallet innvandrere i Norge har økt dramatisk siden 1960-tallet, først og fremst på grunn av en naiv innvandringspolitikk som verken er bærekraftig eller tjener norske interesser. Disse medlemmer viser til at vi har økende integreringsutfordringer knyttet til store ikke-vestlige minoriteter, for eksempel i Oslo der minoritetslever nå er i flertall på 48 av 138 grunnskoler. Disse medlemmer vil videre vise til at det ifølge Statistisk sentralbyrå (SSB) kan være 2,6 millioner innvandrere i Norge i 2060, og disse medlemmer mener dette er urovekkende med tanke på at integreringsprosessen så langt ikke har lyktes blant flere av de største minoritetene.

SAMEPOLITIKK

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet er prinsipielt imot at samene skal

ha sitt eget folkevalgte organ, og mener derfor at Sametinget bør nedlegges. Det er disse medlemmers grunnleggende oppfatning at alle innbyggere i Norge uansett etnisk, kulturell eller religiøs tilhørighet skal behandles likeverdig med hensyn til rettigheter og plikter i det norske samfunn. Praktisering av prinsippet om full likeverdighet i samfunnet kan vanskelig forenes med at utvalgte grupper i Norge ytes særbehandling fra staten.

BOLIGPOLITIKK

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til at boligprisene i Norge fortsatt er rekordhøye, og at dette er et stort problem for unge mennesker som ønsker å etablere seg på boligmarkedet. De høye boligprisene skyldes etter disse medlemmers mening i stor grad bevisste politiske valg fra regjeringspartienes side. Disse medlemmer ser at det er en rekke begrensninger som hindrer nybygging, f.eks. politisk vedtatt tomtemangel, innskrenking av eiendomsretten gjennom begrensninger på bruk av eksisterende tomter, og at kommunene ikke har sterke nok incentiver til å legge til rette for vekst og utvikling. Disse medlemmer viser til at sosialistenes løsninger på boligutfordringer typisk er statlige overføringer som bostøtte, såkalt sosial boligbygging og markedsrestriksjoner. Slike løsninger er dyre, ressurskrevende, byråkratiske og skaper grobunn for korrupsjon. Disse medlemmer ønsker seg ikke tilbake til den gang da det var prisregulering og folk måtte betale penger under bordet for å få seg et sted å bo. Disse medlemmer registrerer at Kommunal- og regionaldepartementet har innført endringer i teknisk forskrift til plan- og bygningsloven (TEK) og forskrift om saksbehandling og kontroll (SAK) fra 1. januar 2007. Disse medlemmer vil uttrykke skepsis til endringer som kan bidra til økte byggekostnader, da ytterligere barrierer mot nybygging vil føre til et mindre dynamisk boligmarked.

DISTRIKTS- OG REGIONALPOLITIKK

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til at markedet regulerer den geografiske spredningen av arbeidsplasser, og at dagens bosettingsmønster er et resultat av hvordan markedet fungerte i tidligere tider. Disse medlemmer er av den oppfatning at markedet og folks frie valg skal styre bosettingsmønsteret i fremtiden også, og vil fremheve at dette vil være samfunnsøkonomisk lønnsomt uansett hvilke bransjer og industrier som blir sentrale i fremtidens Norge. Disse medlemmer vil i den forbindelse vise til sine merknader om dette i Innst. S. nr. 56 (2006–2007).

4.2.3 Generelle merknader fra Høyre

INNVANDRING OG INTEGRERING

Komiteens medlemmer fra Høyre mener det er behov for sterkere fokus på integrering, og særlig i den første fasen knyttet til språkopplæring og arbeid. I den forbindelse mener disse medlemmer at det er særlig viktig å fokusere på kvinner og barn. Høyre vil fremme en rekke nye tiltak for å forsterke introduksjonsarbeidet, og vil i forbindelse med statsbudsjettet for 2009 prioritere å gi deltakere på introduksjonskurs med barn i barnehagealder tilbud om gratis plass fra og med høsten 2009, utvide tilbudet om språkkartlegging av alle 4-åringene til å gjelde hele landet og utvide retten til norskopplæring til å gjelde 500 timer.

Disse medlemmer mener at det er viktig å legge til rette for at introduksjonsordningen for nyankomne omfatter hele familien. Et viktig virkemiddel for å nå dette er å tilby gratis barnehagetilbud til denne gruppen, under forutsetning av at både mor og far deltar i ordningen (eller er i arbeid/utdanning). Dette vil legge bedre til rette for integrering av kvinner og barn i det norske samfunnet. Disse medlemmer mener grunnleggende ferdigheter i norsk er svært viktig for barns mulighet til å lykkes i Norge. Derfor er det viktig at vi fanger opp alle barn som har språkproblemer på et tidligere tidspunkt enn i dag. Ordningen med språkkartlegging som gjennomføres i enkelte kommuner i landet, omfatter ikke bare barn med minoritetsbakgrunn. Disse medlemmer ønsker at ordningen blir landsomfattende og at ordningen utvikles i takt med kunnskapen som oppnås som en følge av gjennomførte evalueringer. Disse medlemmer viser til at det er kommunene som har hovedansvaret for introduksjonsarbeidet.

Disse medlemmer viser til at budsjettets prognoser for 2008 var at ca. 5 500 asylsøkere ville komme til Norge. Prognosene nå viser mer enn det tredobbelte, dvs. at ca. 15 000 personer vil søke om asyl. Disse medlemmer mener det kan være flere årsaker til økningen. Den viktigste synes å være at Regjeringen har sendt uklare signaler til omverdenen som har bidratt til et inntrykk av at norsk politikk er blitt liberalisert. Disse medlemmer har advart mot dette, blant annet fordi vi har fryktet at enda flere fattige mennesker selger sine eiendeler i håp om et nytt liv i Norge, for deretter å oppdage at de ikke oppfyller kriteriene for opphold. Disse medlemmer viser til at Regjeringen presenterte flere forslag i høst som skulle bidra til å redusere antallet søkere til Norge, en målsetting som ikke reflekteres i nedjusterte prognoser for 2009. Disse medlemmer har fremmet flere forslag som vil redusere asylstrømmen til Norge, som for eksempel å øke underholdskravet slik at nivået kommer opp på et mer realistisk nivå, stramme inn regelverket for alderstesting og DNA-

undersøkelse, utarbeide flere returavtaler slik at utsendelse av grunnløse søkere går raskere etc.

Disse medlemmer mener det er behov for å utvikle en alternativ strategi til dagens uforutsigbare politikk, og en ny modell for drift av asylmottak som kan bidra til mer kompetanse innenfor fagfeltet. Relevant i denne sammenheng er å utvikle egne kompetansemottak, lokalisert i ulike deler av landet, og som kan spesialisere seg på ulike områder innenfor fagfeltet som for eksempel returproblematikk, kartlegging, enslige mindreårige asylsøkere, kvalifisering mv.

DISTRIKTS- OG REGIONALPOLITIKK

Komiteens medlemmer fra Høyre mener det er statens oppgave å legge til rette for at mennesker, virksomheter og institusjoner kan virke og skape verdier for seg selv og for samfunnet. Disse medlemmer viser til at næringsliv og lokalsamfunn i første rekke ber om mer ressurser til vei og utdanning og forskning for å kunne skape vekstkraftige lokalsamfunn. Disse medlemmer vil derfor fremheve at disse områdene er prioritert, kombinert med en økonomisk politikk som sikrer fundamentet for eksisterende næringsliv.

Disse medlemmer har merket seg at den rød-grønne regjeringen har økt skatteregningen for bedrifter og arbeidsplasser med over 10 mrd. kroner. Når nedgangstidene nå kommer, blir prisen for de rød-grønne skatteøkningene at flere mister jobben. Lavere skatt for bedrifter og arbeidsplasser er viktig for å trygge jobbene og øke verdiskapingen, noe som overt id bidrar til vekst i skatteinntektene både til kommuner og staten.

Disse medlemmer konstaterer at den rød-grønne regjeringen har hatt en historisk økning i skatteinntektene på grunn av veksten i økonomien, men har allikevel brutt løftene om å fjerne fattigdommen, sikre en skinnende eldreomsorg og gi et løft for utdanning og forskning.

4.2.4 *Generelle merknader fra Kristelig Folkeparti*

INNVANDRING OG INTEGRERING

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti mener det er svært viktig med et sterkt og målrettet fokus på integrering. Dette medlem vil spesielt fremheve de frivillige organisasjonene som viktige medspillere i dette arbeidet. Disse organisasjonene sitter på en unik kompetanse og nettverk som det offentlige må benytte seg av. For å få mest mulig igjen for hver krone som investeres må staten satse på de frivillige organisasjoner. Dette medlem foreslår derfor i sitt alternative budsjett at bevilgningen til tilskuddsordningen til drift av landsdekkende

organisasjoner på innvandrersfeltet økes med 5 mill. kroner.

Dette medlem viser til at det i de siste årene har vært en markant økning i arbeidsinnvandringen til landet. Dette medlem viser til at Rogaland er den regionen etter Oslo som har flest arbeidsinnvandrere, uten at det er opprettet et Servicesenter for arbeidsinnvandrere i Stavanger som det er gjort i Oslo. Dette medlem foreslår derfor i sitt alternative budsjett å bevilge 5 mill. kroner til dette formål. Dette medlem viser for øvrig til Innst. S. nr. 292 (2007–2008):

"Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, ber Regjeringen i den forbindelse særlig vurdere å etablere et servicesenter for arbeidsinnvandrere i Stavanger, etter modell fra servicesenteret i Oslo."

Og hvor komiteens øvrige medlemmer fremmet følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen om å etablere et servicesenter for arbeidsinnvandrere i Stavanger, etter modell fra servicesenteret i Oslo."

Dette medlem viser videre til at det store flertallet av arbeidsinnvandrerne kommer fra Polen. En høy andel av disse er katolikker og går regelmessig i Den katolske kirke i Oslo. Dette har medført at kirken betjener et mangedoblet antall mennesker enn tidligere og har et større behov for midler til å ivareta det økende ansvaret. Dette medlem finner derfor behov for å bevilge 1 mill. kroner i sitt alternative budsjett i tilskudd til Den katolske kirkes integreringsarbeid.

Dette medlem mener at asylbarn skal behandles med verdighet og ser med bekymring på hvordan asylbarn kan bli behandlet i landet vårt. Dette medlem er skuffet over at Regjeringen bryter sitt løfte om å overføre ansvaret for enslige mindreårige asylsøkere på 15–18 år til barnevernet.

DISTRIKTS- OG REGIONALPOLITIKK

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti viser til at det er i distriktene det meste av våre naturressurser ligger. Verdiskapingen i lokalsamfunnet danner grunnlaget for velferden både i distriktene og i urbane strøk. Dette medlem mener folk skal ha reell valgfrihet om bosted, likeverdige levekår i hele landet, og at hovedtrekkene i bosettingsmønsteret opprettholdes.

Dette medlem vil påpeke at kultur- og fritidstilbudet stadig blir viktigere når folk velger bosted. Det skal være tilgang til et bredt spekter av kulturopplevelser også i distriktene. Satsing på barn og

unge er god distriktpolitikk. Distriktpolitikken skal også utjevne forskjeller mellom ulike deler av landet.

Dette medlem viser til at etter hvert som markedstenkningen blir stadig viktigere, er det nødvendig med en statlig politikk som sikrer geografisk utjevning. Dette gjelder også for tjenestetilbudet som det offentlige har ansvar for.

BOLIGPOLITIKK

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti mener at egen bolig i et trygt bomiljø er et av de viktigste velferdsgodene i samfunnet. Selv om vi i Norge har høy boligstandard, finnes det fortsatt mennesker uten fast bolig. Hovedmålet i boligpolitikken må derfor være å legge til rette for et stabilt boligmarked der alle får mulighet til å bo i egen bolig. Det å ha et sted å bo er grunnleggende for å kunne fungere i dagens samfunn. Bolig er ett av fundamentene i den norske velferdspolitikken. Dette medlem har merket seg at det i løpet av våren 2008 er kommet to rapporter som viser at de offentlige tiltakene for å skaffe seg og for å beholde bolig, ikke virker etter hensikten. Dette medlem mener derfor at det er behov for nye tiltak i boligpolitikken.

4.2.5 Generelle merknader fra Venstre

Komiteens medlem fra Venstre viser til at Venstre i sitt alternative statsbudsjett foreslår å bevilge 12 024 431 000 kroner under rammeområde 6, som er 9 750 000 kroner mer enn det som følger av Regjeringens forslag.

INNVANDRING OG INTEGRERING

Komiteens medlem fra Venstre vil arbeide for at Norge ivaretar både juridiske og moralske forpliktelser overfor mennesker på flukt. FNs høykommissær for flyktninger har tidligere meldt om et stort behov for å bosette kvoteflyktninger og FN har oppfordret rike land til å ta imot flere flyktninger. Dette medlem mener Norge har en moralsk plikt overfor mennesker som er forfulgt på grunn av sin rase, religion, nasjonalitet eller tilhørighet til en sosial gruppe, og viser til at Venstre i sitt alternative budsjett foreslår at Norge tar imot 500 flere overføringsflyktninger enn det Regjeringen legger opp til.

Dette medlem mener at integreringsarbeid må ses i sammenheng med frivillighetspolitikken. Integreringspolitikken må etter dette medlems syn i større grad basere seg på privat initiativ og frivillighet. Dette medlem viser til at Norge har et godt offentlig tilbud til nyankomne flyktninger, men at også andre innvandrere trenger å lære seg norsk bedre og få bedre kjennskap til det norske samfunnet. Dette medlem mener frivillige organisasjoner

kan bidra i dette arbeidet i enda større grad enn de gjør i dag.

Dette medlem mener Utlendingsdirektoratet har for lang saksbehandlingstid, særlig for asylsaker. Dette medlem vil peke på at rask saksbehandling er viktig for å hindre at en usikker situasjon trekker ut i tid. Lang saksbehandling er særlig problematisk i saker der barn er involvert. Dette medlem mener derfor at det er viktig å sette inn tiltak for å redusere saksbehandlingstiden, og spesielt gjelder det å få på plass elektronisk saksbehandling i UDI.

DISTRIKTS- OG REGIONALPOLITIKK

Komiteens medlem fra Venstre mener at en målrettet satsing på tiltak i distriktene for å skape entusiasme og engasjement for lokal utvikling, er viktig. Dette må i hovedsak skje på grunnlag av lokale initiativ og interesser. Fylkeskommunene har ansvaret for å bistå kommuner og småsamfunn med de riktige tiltakene, og sitter nærmere utfordringene enn departement og staten gjør. Fylkene bør derfor være de som koordinerer og prioriterer hvilke prosjekter som skal få støtte til lokal mobilisering. At staten skal bidra til å gi støtte til noen få, bidrar mer til å synliggjøre subjektiv forskjellsbehandling enn å prøve å bygge opp under lokal mobilisering flest mulig steder. Dette medlem vil imidlertid peke på den nasjonale betydningen av å ivareta og videreføre tradisjonelle samiske næringer som utmarksnæringer (lakse- og innlandsfiske og jakt), duodji og kombinasjonsnæringer og vil derfor prioritere dette særskilt.

BOLIGPOLITIKK

Komiteens medlem fra Venstre viser til at Venstre ønsker å prioritere mer til dem som trenger det mest. Vi har over 5 000 bostedsløse i Norge. I tillegg sliter mange med å skaffe seg og beholde en bolig. Barnvernsbarn på vei ut av institusjon har problemer med å skaffe seg bolig, og det samme har rusmiddelmissbrukere. Særlig for dem som har hatt problemer i en tidlig fase av livet vil det være avgjørende å ha en egen bolig under mest mulig stabile forhold. Det er et stort behov for flere boliger til vanskeligstilte både i byer og distrikter i dag, og mange står i kø for å få bolig. Kommunene har få utleieboliger og det bygges i svært liten grad sosiale boliger. Dette medlem er glad for Regjeringens forslag om å øke bostøtte og endre kriteriene for å få bostøtte og en styrket innsats for å bygge flere utleieboliger og studentboliger.

Dette medlem viser til at det er gjennomført mer enn 5 500 tvangssalg av borettslagsboliger i 2007 og til nå i 2008. Mange av disse gjelder såkalte lavinnskuddsboliger. Dette rammer mange unge. For å forebygge og redusere antallet unge gjeldsslaver foreslår Venstre i sitt alternative budsjett blant annet

å utvide nedbetalingstiden på startlån fra 20 til 30 år. Sammen med økt bostøtte vil dette kunne redde mange fra tvangssalg av egen bolig. Dette medlem vil også gjøre det mulig for kommunene å bruke av Startlån-midlene for å gi hjelp til depositum og er også åpen for å prøve ut forsøk der flere enn kommunene får forvalte startlån, for eksempel boligbyggelag.

Dette medlem viser til at Venstres alternative budsjett styrker tiltak i boligsektoren med 53 mill. kroner mer enn Regjeringens forslag. Det er viktig å stimulere kommunene til å bygge flere og rimelige utleieboliger. Dette medlem vil også innføre en ordning for "hjemkjøp", som gjør det mulig å starte med et leieforhold til en kommunal bolig og deretter gå over til å betale avdrag som gjør at boligen blir mer og mer selveid. Det er også viktig å bidra til at det etableres Ungbo i flere kommuner enn Oslo og se på fordelsordninger for boligsameier for ungdom, da ungdomskullene øker betraktelig de neste 10 årene.

Dette medlem mener det norske leiemarkedet er preget av dårlig organisering på utleiesiden og mange uerfarne leietakere. Myndighetene må derfor bidra til å profesjonalisere utleiesektoren og bidra til mer langsiktighet. Leiesektoren er kommet for å bli, også i Norge. Studentsamskipnaden i Tromsø har organisert både utleiere og leietakere ved hjelp av

Internett, og dette medlem mener det er et enkelt og billig virkemiddel å bidra til at flere byer i landet gjør det samme. Dette medlem ser også for seg flere ideelle boligstiftelser inn i leiesektoren og utfordrer Regjeringen på en politikk for å bidra til å etablere disse.

Dette medlem er for øvrig bekymret for det store antallet byggefeil i byggenæringa. Av et samlet byggemarked på 180 mrd. kroner årlig gjelder 50 mrd. kroner en omsetning som ikke er søknadpliktige tiltak. Dette markedet og disse tiltakene er det ingen kompetansekrav eller kontrolltiltak innen. Dette medlem registrerer at bransjen selv ønsker kompetansekrav. Dette medlem setter derfor av 5 mill. kroner til kunnskapsutvikling og en utredning i 2009 for å utrede kompetansekrav og et minimumskrav til små foretak innen byggfagene. Det er viktig å presisere at dette ikke vil eller skal gå ut over muligheten til å gjøre arbeid på egen eiendom.

Dette medlem viser til at ordningen med rentekompensasjon for skoleanlegg ble opprettet av regjeringen Bondevik II i 2002. I Soria Moria-erklæringen sa Regjeringen at de vil videreføre og styrke denne utlånsordningen for skolebygg. Dette medlem konstaterer at Regjeringen tok et "hvileskjær" i rentekompensasjonsordningen i 2008, men at den nå foreslås gjeninnført fra 2009 og Venstre støtter dette.

Tabell 2 Sammenlikning av Regjeringens forslag på rammeområde 6 med de alternative budsjettene fra Fremskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre. Bare poster med avvik er med. Avvikstall i parentes. Tall i 1 000 kroner.

Kap.	Post	Formål	St.prp. nr. 1	Ap, SV, Sp	FrP	Høyre	KrF	Venstre
Utgifter (i hele tusen kroner)								
500		Kommunal- og regionaldepartementet	162 350	162 350	136 662	152 350	162 350	162 350
				(0)	(-25 688)	(-10 000)	(0)	(0)
	1	Driftsutgifter	141 500	141 500	123 812	131 500	141 500	141 500
				(0)	(-17 688)	(-10 000)	(0)	(0)
	21	Spesielle forsknings- og utredningsoppdrag	8 350	8 350	6 350	8 350	8 350	8 350
				(0)	(-2 000)	(0)	(0)	(0)
	50	Forskningsprogrammer under Norges forskningsråd	11 500	11 500	5 500	11 500	11 500	11 500
				(0)	(-6 000)	(0)	(0)	(0)
551		Regional utvikling og nyskaping	2 116 450	2 116 450	927 750	1 516 450	2 116 450	2 071 450
				(0)	(-1 188 700)	(-600 000)	(0)	(-45 000)
	60	Tilskudd til fylkeskommuner for regional utvikling	1 314 200	1 314 200	657 100	714 200	1 314 200	1 269 200
				(0)	(-657 100)	(-600 000)	(0)	(-45 000)
	61	Næringsrettede midler til regional utvikling, kompensasjon for økt arbeidsgiveravgift	631 600	631 600	100 000	631 600	631 600	631 600
				(0)	(-531 600)	(0)	(0)	(0)
552		Nasjonalt samarbeid for regional utvikling	418 700	418 700	198 300	368 700	418 700	397 700
				(0)	(-220 400)	(-50 000)	(0)	(-21 000)
	21	Kunnskapsutvikling, informasjon, mv.	11 000	11 000	10 600	11 000	11 000	11 000
				(0)	(-400)	(0)	(0)	(0)
	72	Nasjonale tiltak for regional utvikling	407 700	407 700	187 700	357 700	407 700	386 700
				(0)	(-220 000)	(-50 000)	(0)	(-21 000)

Kap.	Post	Formål	St.prp. nr. 1	Ap, SV, Sp	FrP	Høyre	KrF	Venstre
554		Kompetansesenter for distriktsutvikling	21 500	21 500	0	16 500	21 500	0
	1	Driftsutgifter	21 500	21 500	0	16 500	21 500	0
				(0)	(-21 500)	(-5 000)	(0)	(-21 500)
580		Bostøtte	2 887 600	2 887 600	2 658 322	2 887 600	2 887 600	2 887 600
	70	Bostøtte	2 887 600	2 887 600	2 658 322	2 887 600	2 887 600	2 887 600
				(0)	(-229 278)	(0)	(0)	(0)
581		Bolig- og bomiljøtiltak	779 600	779 600	687 459	794 600	779 600	802 600
	21	Kunnskapsutvikling og -formidling	5 000	5 000	5 000	5 000	5 000	8 000
				(0)	(0)	(0)	(0)	(+3 000)
	72	Program for reduserte byggekostnader	16 000	16 000	0	16 000	16 000	16 000
				(0)	(-16 000)	(0)	(0)	(0)
	75	Boligtilskudd til etablering, tilpasning og utleieboliger	658 600	658 600	639 459	673 600	658 600	678 600
				(0)	(-19 141)	(+15 000)	(0)	(+20 000)
	78	Kompetansetilskudd	57 000	57 000	0	57 000	57 000	57 000
				(0)	(-57 000)	(0)	(0)	(0)
582		Rentekompensasjon for skole- og svømmeanlegg og kirkebygg	1 035 400	1 035 400	1 184 200	1 128 400	1 150 100	1 035 400
	60	Rentekompensasjon – skole- og svømmeanlegg	930 000	930 000	1 054 000	1 023 000	1 023 000	930 000
				(0)	(+124 000)	(+93 000)	(+93 000)	(0)
	61	Rentekompensasjon – kirkebygg	105 400	105 400	130 200	105 400	127 100	105 400
				(0)	(+24 800)	(0)	(+21 700)	(0)
583		Tilskudd til vedlikehold av allmennyttige bygg		0	0	0	2 380 000	0
	60	Tilskudd til kommuner og fylkeskommuner	0	0	0	0	2 250 000	0
				(0)	(0)	(0)	(+2 250 000)	(0)
	70	Tilskudd til frivillige organisasjoner	0	0	0	0	130 000	0
				(0)	(0)	(0)	(+130 000)	(0)
585		Husleietvistutvalget i Oslo og Akershus	7 000	7 000	0	500	7 000	7 000
	1	Driftsutgifter	7 000	7 000	0	500	7 000	7 000
				(0)	(-7 000)	(-6 500)	(0)	(0)
586		Tilskudd til omsorgsboliger og sykehjemsplasser	2 076 300	2 076 300	3 967 460	2 076 300	2 405 900	2 076 300
	64	Investeringsstilskudd	279 400	279 400	2 170 560	279 400	609 000	279 400
				(0)	(+1 891 160)	(0)	(+329 600)	(0)
587		Statens bygningstekniske etat	57 000	57 000	52 330	57 000	57 000	62 000
	1	Driftsutgifter	46 700	46 700	42 030	46 700	46 700	46 700
				(0)	(-4 670)	(0)	(0)	(0)
	22	Kunnskapsutvikling og informasjonsformidling	10 300	10 300	10 300	10 300	10 300	15 300
				(0)	(0)	(0)	(0)	(+5 000)
650		Integrerings- og mangfoldsdirektoratet	160 970	160 970	60 970	162 270	160 970	162 270
	1	Driftsutgifter	160 970	160 970	60 970	162 270	160 970	162 270
				(0)	(-100 000)	(+1 300)	(0)	(+1 300)
651		Bosetting av flyktninger og tiltak for innvandrere	3 609 620	3 609 620	2 638 306	3 567 420	3 620 620	3 687 420
	21	Spesielle driftsutgifter, kunnskapsutvikling, integrering og mangfold	19 000	19 000	10 000	19 000	24 000	19 000
				(0)	(-9 000)	(0)	(+5 000)	(0)
	60	Integreringstilskudd	3 455 840	3 455 840	2 607 771	3 393 640	3 455 840	3 523 640
				(0)	(-848 069)	(-62 200)	(0)	(+67 800)

Kap.	Post	Formål	St.prp. nr. 1	Ap, SV, Sp	FrP	Høyre	KrF	Venstre
	62	Kommunale innvandrertiltak	83 520	83 520 (0)	10 000 (-73 520)	103 520 (+20 000)	83 520 (0)	83 520 (0)
	71	Tilskudd til innvandrersorganisasjoner og annen frivillig virksomhet	45 725	45 725 (0)	5 000 (-40 725)	45 725 (0)	51 725 (+6 000)	55 725 (+10 000)
652		Kontaktutvalget mellom innvandrerbefolkningen og myndighetene	5 600	5 600 (0)	0 (-5 600)	5 600 (0)	5 600 (0)	5 600 (0)
	1	Driftsutgifter	5 600	5 600 (0)	0 (-5 600)	5 600 (0)	5 600 (0)	5 600 (0)
653		Opplæring i norsk og samfunnskunnskap for voksne innvandrere	1 557 140	1 557 140 (0)	1 175 015 (-382 125)	1 524 040 (-33 100)	1 557 140 (0)	1 565 740 (+8 600)
	21	Spesielle driftsutgifter, opplæring i norsk og samfunnskunnskap	15 680	15 680 (0)	11 832 (-3 848)	15 680 (0)	15 680 (0)	15 680 (0)
	60	Opplæring i norsk og samfunnskunnskap for voksne innvandrere	1 527 460	1 527 460 (0)	1 152 619 (-374 841)	1 494 360 (-33 100)	1 527 460 (0)	1 536 060 (+8 600)
	70	Norskprøver for voksne innvandrere	14 000	14 000 (0)	10 564 (-3 436)	14 000 (0)	14 000 (0)	14 000 (0)
670		Nasjonale minoriteter	14 786	14 786 (0)	0 (-14 786)	14 786 (0)	14 786 (0)	14 786 (0)
	70	Tilskudd til nasjonale minoriteter	5 489	5 489 (0)	0 (-5 489)	5 489 (0)	5 489 (0)	5 489 (0)
	71	Avkastning av Romani-folkets fond	4 000	4 000 (0)	0 (-4 000)	4 000 (0)	4 000 (0)	4 000 (0)
	72	Tiltak for rom	5 297	5 297 (0)	0 (-5 297)	5 297 (0)	5 297 (0)	5 297 (0)
680		Sametinget	208 435	208 435 (0)	63 735 (-144 700)	208 435 (0)	208 435 (0)	208 435 (0)
	50	Sametinget	203 735	203 735 (0)	63 735 (-140 000)	203 735 (0)	203 735 (0)	203 735 (0)
	54	Avkastning av Samefolkets fond	4 700	4 700 (0)	0 (-4 700)	4 700 (0)	4 700 (0)	4 700 (0)
681		Tilskudd til samiske formål	10 412	10 412 (0)	0 (-10 412)	10 412 (0)	10 412 (0)	12 412 (+2 000)
	71	Samisk næringsvirksomhet (ny post)	0	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	2 000 (+2 000)
	72	Samisk språk, informasjon, mv.	9 055	9 055 (0)	0 (-9 055)	9 055 (0)	9 055 (0)	9 055 (0)
	74	Dokumentasjon, formidling mv.	1 357	1 357 (0)	0 (-1 357)	1 357 (0)	1 357 (0)	1 357 (0)
682		Galdu - Kompetansesenter for urfolks rettigheter	2 911	2 911 (0)	0 (-2 911)	2 911 (0)	2 911 (0)	2 911 (0)
	1	Driftsutgifter	2 911	2 911 (0)	0 (-2 911)	2 911 (0)	2 911 (0)	2 911 (0)
684		Internasjonalt fag- og formidlingscenter for rein-drift	3 290	3 290 (0)	0 (-3 290)	3 290 (0)	3 290 (0)	3 290 (0)
	1	Driftsutgifter	3 290	3 290 (0)	0 (-3 290)	3 290 (0)	3 290 (0)	3 290 (0)
690		Utlendingsdirektoratet	3 030 805	3 030 805 (0)	1 751 408 (-1 279 397)	2 723 505 (-307 300)	3 035 805 (+5 000)	3 048 505 (+17 700)
	1	Driftsutgifter	717 363	717 363 (0)	382 594 (-334 769)	629 463 (-87 900)	717 363 (0)	729 463 (+12 100)

Kap.	Post	Formål	St.prp. nr. 1	Ap, SV, Sp	FrP	Høyre	KrF	Venstre
	21	Spesielle driftsutgifter, statlige mottak	2 060 568	2 060 568 (0)	1 098 970 (-961 598)	1 870 568 (-190 000)	2 065 568 (+5 000)	2 060 568 (0)
	22	Spesielle driftsutgifter, tolk og oversettelse	75 400	75 400 (0)	40 213 (-35 187)	50 400 (-25 000)	75 400 (0)	75 400 (0)
	45	Større utstyersanskaffelser	0	0 (0)	100 000 (+100 000)	0 (0)	0 (0)	0 (0)
	60	Vertskommunetilskudd	132 200	132 200 (0)	70 507 (-61 693)	122 200 (-10 000)	132 200 (0)	132 200 (0)
	72	Retur og tilbakevending for flyktninger	20 450	20 450 (0)	40 450 (+20 000)	20 450 (0)	20 450 (0)	20 450 (0)
	73	Gjenbosetting av flyktninger – støttetiltak	5 950	5 950 (0)	5 950 (0)	8 550 (+2 600)	5 950 (0)	8 550 (+2 600)
	75	Reiseutgifter for flyktninger til og fra utlandet	12 300	12 300 (0)	6 150 (-6 150)	15 300 (+3 000)	12 300 (0)	15 300 (+3 000)
691		Utlendingsnemnda	250 537	250 537 (0)	168 314 (-82 223)	250 537 (0)	250 537 (0)	250 537 (0)
	1	Driftsutgifter	231 437	231 437 (0)	149 214 (-82 223)	231 437 (0)	231 437 (0)	231 437 (0)
		Sum utgifter	18 833 406	18 833 406 (0)	16 087 231 (-2 746 175)	17 888 606 (-944 800)	21 673 706 (+2 840 300)	18 881 306 (+47 900)

Inntekter (i hele tusen kroner)

3585		Husleietvistutvalget i Oslo og Akershus			0 (-430)	430 (0)	430 (0)	430 (0)
	1	Gebyrer			0 (-430)	430 (0)	430 (0)	430 (0)
3651		Bosetting av flyktninger og tiltak for innvandrere			52 988 (-17 232)	101 620 (+31 400)	70 220 (0)	101 620 (+31 400)
	1	Integreringstilskudd for overføringsflyktninger, ODA-godkjente utgifter			52 988 (-17 232)	101 620 (+31 400)	70 220 (0)	101 620 (+31 400)
3653		Opplæring i norsk og samfunnskunnskap for voksne innvandrere			0 (-103 580)	103 580 (0)	103 580 (0)	103 580 (0)
	1	Norskopplæring i mottak, ODA-godkjente utgifter			0 (-103 580)	103 580 (0)	103 580 (0)	103 580 (0)
3670		Nasjonale minoriteter			0 (-4 000)	4 000 (0)	4 000 (0)	4 000 (0)
	71	Avkastning av Romani-folkets fond			0 (-4 000)	4 000 (0)	4 000 (0)	4 000 (0)
3680		Sametinget			0 (-4 700)	4 700 (0)	4 700 (0)	4 700 (0)
	51	Avkastning av Samefolkets fond			0 (-4 700)	4 700 (0)	4 700 (0)	4 700 (0)
3690		Utlendingsdirektoratet			787 813 (-632 117)	1 425 430 (+5 500)	1 419 930 (0)	1 425 430 (+5 500)
	1	Retur og tilbakevending av flyktninger, ODA-godkjente utgifter			40 450 (+20 000)	20 450 (0)	20 450 (0)	20 450 (0)
	3	Reiseutgifter for flyktninger til og fra utlandet, ODA-godkjente utgifter			6 050 (-6 050)	15 000 (+2 900)	12 100 (0)	15 000 (+2 900)
	4	Statlige mottak, ODA-godkjente utgifter			736 693 (-644 607)	1 381 300 (0)	1 381 300 (0)	1 381 300 (0)

Kap.	Post	Formål	St.prp. nr. 1	Ap, SV, Sp	FrP	Høyre	KrF	Venstre
	6	Gjenbosetting av flyktnin- ger – støttetiltak, ODA-god- kjente utgifter			4 490 (-1 460)	8 550 (+2 600)	5 950 (0)	8 550 (+2 600)
5606		Finnmarkseiendommen			0 (-165)	165 (0)	165 (0)	165 (0)
	80	Renter			0 (-165)	165 (0)	165 (0)	165 (0)
5615		Renter fra Den norske stats husbank			5 133 000 (0)	5 133 000 (0)	5 133 000 (0)	5 134 250 (+1 250)
	80	Renter			5 133 000 (0)	5 133 000 (0)	5 133 000 (0)	5 134 250 (+1 250)
		Sum inntekter			6 056 501 (-762 224)	6 855 625 (+36 900)	6 818 725 (0)	6 856 875 (+38 150)
		Sum netto			10 030 730 (-1 983 951)	11 032 981 (-981 700)	14 854 981 (+2 840 300)	12 024 431 (+9 750)

4.3 Komiteens merknader til de enkelte kapitlene under rammeområde 6

Komiteen har ingen merknader til de kapitlene som ikke er omtalt nedenfor, og viser til St.prp. nr. 1 (2008–2009).

4.3.1 Kap. 500 Kommunal- og regionaldepartementet

Forslag 2009: kr 162 350 000. Saldert budsjett 2008: kr 154 660 000.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til sitt alternative budsjettforslag og mener at det finnes en rasjonaliseringsgevinst under departementets eget virkeområde. Disse medlemmer mener det er uholdbart at departementet skal være unntatt de innsparings- og effektiviseringsiltak som iverksettes overfor kommunene. Disse medlemmer vil vise til NOU 1991:28 Mot bedre viten, og at det effektiviseringspotensialet som denne utredningen oppgir for offentlig sektor, ennå ikke er blitt tilstrekkelig tatt ut. Disse medlemmer foreslår derfor å kutte post 1 Driftsutgifter med 17,7 mill. kroner i sitt alternative budsjettforslag.

Disse medlemmer er positive til kunnskapsutvikling og er av den oppfatning at Norge burde satse mer på forskning. Disse medlemmer er samtidig skeptiske til at man i altfor stor grad benytter forskningsmidler til smale prosjekter og mener at offentlige forskningskroner burde bli brukt til mer allmenntilgjengelige prosjekter. Disse medlemmer vil oppfordre Regjeringen til å være mer selektiv i valg av prosjekter som mottar offentlig støtte, og vil redusere post 21 Spesielle forsknings- og utredningsoppdrag med 2,0 mill. kroner, og post 50 Forskningspro-

grammer under Norges forskningsråd med 6 mill. kroner.

Komiteens medlemmer fra Høyre og Venstre viser til at det siden 2004 har pågått flere forsøk med oppgavedifferensiering i kommuner. Disse medlemmer viser til at den varslede regionsreformen fra Regjeringen ikke er blitt gjennomført. Det innebærer etter disse medlemmers vurdering et sterkt behov for å videreføre og utvide ordningen med oppgavedifferensiering mellom stat, fylker og kommunene slik at en får høstet flere erfaringer som grunnlag for en reform som tar utgangspunkt i kommunene.

Komiteens medlemmer fra Høyre og Venstre ser behovet for flere forsøk i kommunal sektor, uavhengig av fremdriften på Forvaltningsreformen. Disse medlemmer viser til forsøkene med blant annet kollektivsatsing i storbyene og interkommunalt samarbeid om barnevernet som ble satt i gang av Samarbeidsregjeringen, og mener det er behov for å fortsette slike forsøk. Disse medlemmer peker i så måte spesielt på behovet for interkommunalt samarbeid om barnevernet i kommuner med samisk bosetting. Disse medlemmer ønsker også ytterligere forsøk med enhetsfylker, som også kan innebære økt politisk ansvar og oppgaver, ikke bare en administrativ samordning. Videre er det behov for forsøk også for å dokumentere og forbedre kvaliteten og effektivitet i kommunal sektor.

På denne bakgrunn fremmer disse medlemmer følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen komme tilbake med en sak som legger til rette for videreføring og utvidelse av forsøk med kommunal oppgavedifferensiering."

Komiteens medlemmer fra Høyre viser til Høyres alternative budsjett og reduserer post 1 Driftsutgifter med 10 mill. kroner.

4.3.2 Kap. 551 Regional utvikling og nyskaping

Forslag 2009: kr 2 116 450 000. Saldert budsjett 2008: kr 1 962 729 000.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti, Kristelig Folkeparti, Senterpartiet og Venstre, viser til at det foreslås å øke bevilgningene på kap. 551 til 2 116 450 000 kroner som er en økning på 7,8 pst. i forhold til saldert budsjett for 2008. Bevilgningene på postene 60, 61 og 64 blir i sin helhet desentralisert til fylkeskommunene. Flertallet slutter seg til Regjeringens understreking av at det i alle fylkeskommuner skal utvikles partnerskap med næringslivet, utdanning og forskning, andre virkemiddelaktører, kommuner og frivillige organisasjoner, samt at kvinner og ungdom skal prioriteres i større grad. Flertallet påpeker også viktigheten av at distrikts- og regionalpolitiske virkemidler når fram og benyttes effektivt.

Flertallet har merket seg at statlig innsats og statlige tiltak over tid er omfattende og målrettede stimulanser som gis over et bredt spekter. Den sterke økningen i inntektene til kommunene, sammen med en kraftig økning av samferdselsbevilgningene og differensiert arbeidsgiveravgift, er de viktigste tiltakene. Samtidig er betydningen av bevilgningene til rassikring, kjøp av flyruter og sjøtransporttjenester og redusert nettleie viktige bidrag til å redusere avstandsulemper.

Flertallet vil understreke at arbeidsplasser og verdiskaping er basis for bosettingen i distriktene. Bevilgningene som gis over Landbruksdepartementets og Fiskeridepartementets budsjetter er særlig viktige da landbruk og fiske er bærebjelker for bosettingen i store deler av landet. Flertallet er forundret over at bevilgninger fra Næringsdepartementet til bl.a. Innovasjon Norge og SIVA ikke er med i oversikten.

4.3.2.1 POST 60 TILSKUDD TIL FYLKESKOMMUNER FOR REGIONAL UTVIKLING

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti, Kristelig Folkeparti og Senterpartiet, er tilfreds med at bevilgningene på posten økes med 82,4 mill. kroner.

Et annet flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti, Kristelig Folkeparti, Senterpartiet og Venstre, ser det som særlig viktig at

bevilgningen til kommunale næringsfond økes fra 100 til 145 mill. kroner med en styrket satsing på de næringssvake kommunene. En strategi med satsing på kommunene som førstelinje i småskala næringsutvikling er åpenbart det eneste rette, forutsatt at dette er en varig satsing slik at kommunene får utvikle sin kompetanse som god støttespiller.

Dette flertallet er enig med Regjeringen i at bevilgningen til "Ny vekst" må prioriteres når fylkeskommunene fordeler sine midler. Det er viktig at små, nyetablerte vekstbedrifter innenfor virkemiddelområdet gis ekstra tilskudd for å kunne lykkes.

Dette flertallet ser positivt på at hoveddelen av midlene blir desentralisert til fylkeskommunene som selv prioriterer tiltak ut fra regionale utfordringer, mål og strategier. Gjennom forvaltningsreformen som gjennomføres fra 1. januar 2010 skal fylkeskommunene styrkes som regional utviklingsaktør med flere oppgaver og mer makt. Dette flertallet vil understreke at fylkeskommunene må tilføres nødvendige ressurser for å ivareta den nye rollen på en god måte. Dette flertallet er fornøyd med at det nå som del av forberedelsene til reformen foreslås en bevilgning på 6 mrd. kroner til regionale forskningsfond på Kunnskapsdepartementets budsjett.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Høyre mener det er statens oppgave å legge til rette for at innbyggerne kan virke og skape verdier for seg selv og for samfunnet. Disse medlemmer viser til at næringsliv og lokalsamfunn i første rekke ber om mer ressurser til vei og utdanning og forskning for å kunne skape vekstkraftige lokalsamfunn. Disse medlemmer vil derfor fremheve at disse områdene er prioritert, kombinert med en økonomisk politikk som sikrer fundamentet for eksisterende næringsliv.

Disse medlemmer har merket seg at den rød-grønne regjeringen har økt skatteregningen for bedrifter og arbeidsplasser med over 10 mrd. kroner. Når nedgangstidene nå kommer, blir prisen for de rød-grønne skatteøkningene at flere mister jobben. Lavere skatt for bedrifter og arbeidsplasser er viktig for å trygge jobbene og øke verdiskapingen, noe som over tid bidrar til vekst i skatteinntektene både til kommuner og staten.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til at de var imot at fylkeskommunen fikk overført midler for å holdes kunstig i live som en regional utviklingsaktør, og at Fremskrittspartiet ønsker å erstatte dagens ordning med en landsdekkende ordning som ikke forfordeler tynt befolkede områder. I denne forbindelse vil disse medlemmer vise til Fremskrittspartiets forslag i Dokument nr. 8:84 (2004–2005) om i større grad å

gjøre Innovasjon Norges virkemidler landsdekkende. Disse medlemmer vil på denne bakgrunn redusere post 60 med 657,1 mill. kroner.

Komiteens medlemmer fra Høyre vil prioritere de resterende midlene til fylker som har utfordringer knyttet til næringsutvikling.

Disse medlemmer viser til Høyres alternative budsjett hvor posten foreslås redusert med 600 mill. kroner.

Komiteens medlem fra Venstre viser til at Venstre i sitt alternative budsjettforslag bevilger 45 mill. kroner mindre enn Regjeringen til regional utvikling, men at det også i Venstres forslag ligger inne en vekst på 37,4 mill. kroner.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre viser til at Hydro 26. november 2008 kunngjorde at Søderberganlegget ved selskapets aluminiumsverk på Karmøy kan bli stengt ned tidligere enn antatt. Samtidig medfører den dramatisk forverrede markedssituasjonen som følge av finanskrisen, med svakere etterspørsel etter aluminium som resultat, at Hydro foreløpig ikke vil ta en beslutning om å foreta nyinvesteringer for å erstatte Søderberganlegget med en moderne produksjonslinje på Karmøy.

Virkningene for Karmøy og Haugalandet vil bli alvorlig dersom så mange som 450 ansatte mister arbeidet som følge av nedstengingen av Søderberganlegget. Dette vil komme i tillegg til de betydelige utfordringer en står overfor som følge av finanskrisen og den nedbremsing i økonomien som nå finner sted. Disse medlemmer ser det som avgjørende at en alvorlig situasjon møtes med en målrettet inn gripen blant annet gjennom det offentlige virkemiddelapparatet.

Disse medlemmer fremmer derfor følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen sørge for et opplegg som gjennom målrettede offentlige virkemidler kan medvirke til å tilrettelegge for at negative virkninger av Hydros varslede nedstenging av selskapets Søderberganlegg på Karmøy blir minst mulig."

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, viser til at mange lokal samfunn vil kunne miste viktige arbeidsplasser som følge av finanskrisen. Flertallet vil peke på at Regjeringen allerede har kommet med flere tiltak for å dempe virkningene av finanskrisen. Flertallet vil avvente ytterligere varslede tiltak fra Regjeringen,

som vil bli lagt fram tidlig neste år. I denne satsingen vil kommunesektoren ha en viktig rolle.

4.3.2.2 POST 61 NÆRINGSRETTEDE MIDLER TIL REGIONAL UTVIKLING, KOMPENSASJON FOR ØKT ARBEIDSGIVERAVGIFT, KAN OVERFØRES

Komiteen viser til at gjeninnføring av den differensierte arbeidsgiveravgiften er et av de viktigste distriktspolitiske stimuli for sysselsetting i distriktene. Effekten av den reduserte arbeidsgiveravgiften for arbeidsgivere i privat og offentlig sektor i de utsatte områdene er anslått til om lag 11,5 mrd. kroner i 2009.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre, Sosialistisk Venstreparti, Kristelig Folkeparti, Senterpartiet og Venstre, har merket seg at det foreslås å bevilge 631,6 mill. kroner som går til de områder som ikke fikk gjeninnført differensiert arbeidsgiveravgift med like lav sats som før 2004. Det er de berørte fylkeskommuner som forvalter disse midlene. Flertallet har merket seg at det nå er bare Bodø og Tromsø av de nordnorske kommunene som faller inn under støtteordningen, og at Regjeringen oppfordrer til at disse midlene brukes slik at det får ringvirkninger for hele landsdelen ut fra de store utfordringer som landsdelen står overfor.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet mener at disse medlemmers politikk, med en kombinasjon av lavere skatter og avgifter samt investeringer i veier og bredbånd, er langt mer fremtidsrettet enn Regjeringens subsidiepolitikk når det gjelder å skape gode rammebetingelser for næringsutvikling, innovasjon og entreprenørskap i distriktene. Disse medlemmer viser videre til at Fremskrittspartiet var imot at fylkeskommunen fikk overført midler for å holdes kunstig i live som en regional utviklingsaktør. Disse medlemmer ønsker i utgangspunktet å fjerne hele budsjettposten, men tar til etterretning at det er gitt tilsagnsfullmakter på 100 mill. kroner som allerede er disponert i 2008 og først kommer til utbetaling i 2009.

Disse medlemmer mener differensiert arbeidsgiveravgift er det beste distriktspolitiske virkemiddelet, og vil påpeke at hele det politiske Norge er enig om at dette er den mest treffsikre distriktspolitiske ordningen vi har. Disse medlemmer ser imidlertid ingen grunn til å kompensere dem som har mistet denne ordningen helt frem til 2013.

Disse medlemmer er imot Regjeringens forslag om at det gis en tilsagnsfullmakt på 100 mill.

kroner for denne budsjettposten i 2009, og vil videre redusere post 61 med 531,6 mill. kroner.

4.3.2.3 POST 71 NORDOMRÅDETILTAK, KAN OVERFØRES

Komiteen har merket seg at det foreslås 100 mill. kroner til fylkesovergripende satsing innenfor Regjeringens omfattende nordområdestrategi. Komiteen har merket seg at dette er en ny bevilgning som bl.a. skal nyttes til økt reiselivssatsing. Komiteen er positiv til de prioriteringer det her er pekt på.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti, Kristelig Folkeparti og Senterpartiet, har merket seg at spesielle tiltak rettet mot Nord-Troms og Finnmark beløper seg til om lag 1,2 mrd. kroner, bl.a. redusert skatt og elavgift, økt barnetrygd og ettergivelse av studielån. Fritak for merverdiavgift for elektrisk kraft i Nord-Norge utgjør 700 mill. kroner, mens småkommunetilskuddet, det nye distriktstilskudd Sør-Norge samt Nord-Norges tilskuddet til kommunesektoren, i sum utgjør over 3,1 mrd. kroner. Flertallet vil understreke at dette er bevilgninger av avgjørende betydning i distrikts- og regionalpolitikken.

4.3.3 *Kap. 552 Nasjonalt samarbeid for regional utvikling*

Forslag 2009: kr 418 700 000. Saldert budsjett 2008: kr 395 500 000.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre, Sosialistisk Venstreparti, Kristelig Folkeparti, Senterpartiet og Venstre, mener det er viktig å opprettholde hovedtrekkene i bosettingsmønsteret, og at forholdene legges til rette for en positiv utvikling i hele landet. Flertallet er positiv til, og mener det er nødvendig at departementet og virkemiddelaktørene viderefører arbeidet med at 40 pst. av midlene innenfor de næringsrettede programmene treffer kvinner innen 2013. Flertallet mener det er helt nødvendig med sterk satsing på kvinner og ungdommer dersom det skal gjøres mer attraktivt å bo i distriktet.

4.3.3.1 POST 21 KUNNSKAPSUTVIKLING, INFORMASJON MV.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til svar på spm. 326 fra finanskomiteen/Fremskrittspartiets fraksjon av 9. oktober 2008, der det kommer frem at ca. 400 000 kroner av posten er foreslått benyttet til regionale se-

minarer og utredninger knyttet til den såkalte regionreformen og "fylkeskommunenes rolle fra 2010". Disse medlemmer viser til Fremskrittspartiets politikk med tonivåmodell uten fylker eller regioner, og kutter derfor posten med 400 000 kroner.

4.3.3.2 POST 72 NASJONALE TILTAK FOR REGIONAL UTVIKLING

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre, Sosialistisk Venstreparti, Kristelig Folkeparti, Senterpartiet og Venstre, er opptatt av en offensiv og målrettet distriktspolitikk og synes det er viktig å gjøre en spesiell innsats mot de mest utsatte kommuner og lokalsamfunn gjennom gode velferdstjenester, attraktive lokalsamfunn og næringsutvikling.

Derfor støtter et annet flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti, Kristelig Folkeparti, Senterpartiet og Venstre, at det avsettes midler til småsamfunnsatsingen gjennom blant annet videreføring av Merkur-programmet for utkantbutikker. Utkantbutikkene spiller en viktig rolle i småsamfunn både for å sikre lokalbefolkningen i distriktene tilgang på dagligvarer og som møteplass og servicesenter for befolkningen.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Fremskrittspartiet, Sosialistisk Venstreparti, Kristelig Folkeparti, Senterpartiet og Venstre, har merket seg at det er behov for en investeringsstøtteordning til de mest utsatte butikkene i Utkant-Norge. En investeringsstøtte må komme som et supplement til det arbeidet som i dag skjer i Merkur-programmet når det gjelder kompetanseheving og tilrettelegging av ulike funksjoner som for eksempel post og tipping til utkantbutikkene. En stor del av distriktsbutikkene er små og har en lav omsetning. Mange drives delvis på dugnad. Drift av slike butikker gir lite rom for oppgradering og modernisering i nye lokaler og utstyr. Det kan være vanskelig å få lån. Det har også vært vanskelig å få tilgang til etablerte finansieringsløsninger i Innovasjon Norge. Flertallet mener at Innovasjon Norges virkemidler skal innrettes slik at det kan gis tilskudd til investeringer for små utkantbutikker for å gi bygdene tidsmessige butikker i form av moderne lokaler og utstyr.

Flertallet ber derfor Regjeringen vurdere om reglene kan endres slik at utkantbutikkene i Merkur-programmet kan komme inn under Innovasjon Norges investeringsstilskuddsordninger.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Høyre vil i første rekke prio-

ritere de områdene som næringslivet selv mener legger grunnlag for innovasjon og vekst, som infrastruktur og vei, forskning og utdanning.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet ser behovet for en spesielt målrettet innsats for å øke innovasjonsevnen hos gründere og bedrifter, og vil i denne sammenheng at overføringene til denne posten i større grad skal benyttes til dette arbeidet. Disse medlemmer er skeptiske til det Regjeringen kaller en småsamfunnsatsing, kultur og næring, og attraktive steder, og har liten tro på at dette vil kunne bidra til mer levedyktige bygder. Disse medlemmer vil videre nedprioritere det internasjonale regionalpolitiske samarbeid og annen regional samordning som mangler en krystallklar direkte henvisning til innsatsen for økt innovasjon. Disse medlemmer viser til Fremskrittspartiets alternative statsbudsjett der post 72 reduseres med 220 mill. kroner.

Komiteens medlemmer fra Høyre vil prioritere ressursene til satsingen på FORNY-programmet, inkubatorordningen, programmet Norwegian Centres of Expertise, Ungt entreprenørskap, og tiltak som særlig er rettet inn mot kvinnelige innovatører.

Disse medlemmer viser til Høyres alternative budsjett der posten foreslås redusert med 50 mill. kroner.

4.3.4 *Kap. 554 Kompetansesenter for distriktsutvikling*

Forslag 2009: kr 21 500 000. Saldert budsjett 2008: kr 16 000 000.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti, Kristelig Folkeparti og Senterpartiet, viser til at kompetansesenteret som er etablert i Alstadhaug, Sogndal og Steinkjer vil være i full drift i 2009. Det foreslås en bevilgning på 21,5 mill. kroner. Flertallet er tilfreds med den geografiske spredningen kontorene har fått, og har forventninger til at senteret skal fylle en viktig rolle, som uavhengig nasjonalt kompetanseorgan som skal systematisere og spre kunnskap og erfaringer med lokalsamfunnsutvikling og gjennomføring av distriktpolitiske tiltak. Flertallet vil understreke viktigheten av samspillet mellom senteret og de regionale og nasjonale kompetansemiljøene, og gjennom det sikre en ønsket effekt over tid av de offentlige midlene som settes inn for å nå de distrikts- og regionalpolitiske målsettingene.

Et annet flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre, Sosialistisk Venstreparti, Kristelig Folkeparti og Senterpartiet, har forventninger til at kompetansesenteret vil bidra med viktig underlag for beslutninger på lokalt, regionalt og nasjonalt nivå, gjennom en helhetlig oversikt over vellykkede og mindre vellykkede utviklingstiltak. Senteret skal være en drivkraft i formidling av kunnskap og kompetanse i distriktpolitikken.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Venstre viser til at disse medlemmer var imot opprettelsen av Kompetansesenter for distriktsutvikling, og vil på denne bakgrunn redusere post 1 Driftsutgifter med 21,5 mill. kroner i sine respektive alternative budsjettopplegg.

Komiteens medlemmer fra Høyre viser til sitt alternative budsjett der posten foreslås redusert med 5 mill. kroner.

4.3.5 *Kap. 2412 Den norske stats husbank (unntatt post 90)*

Forslag 2009 postene 1, 45 og 72: kr 338 000 000. Saldert budsjett 2008 postene 1,45 og 72: kr 321 350 000.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre, Sosialistisk Venstreparti, Kristelig Folkeparti, Senterpartiet og Venstre, vil peke på at Husbanken er statens viktigste redskap i boligpolitikken. Husbanken har fått et større ansvar for å bistå kommunene i arbeidet med å skaffe boliger til vanskeligstilte. Dette krever særlig god infrastruktur for byggesaksbehandlinger, en god administrasjon og gode lånevilkår for dem som benytter seg av Husbanken. Det er foreslått å kutte noe i rentestøtten på posten som omfatter eldre særvilkårslån. Det er viktig at folk skal kunne bo trygt og godt. Det er en prioritert oppgave å bekjempe fattigdom og bostedsløshet. Flertallet mener bostøtten, startlånet og boligtilskuddet er målrettede virkemidler på det boligsosiale området.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre er bekymret for at Den norske stats husbanks nye retningslinjer for lån til barnehagebygging vil kunne hindre målet om full barnehagedekning. Det er skapt et inntrykk av at Husbankens låneramme er begrenset til 2 000 plasser og at kommuner som oppfyller Regjeringens definisjon av full dekning, dermed kan risikere at private barnehager ikke får lån ved etablering. Disse medlemmer viser til at om man når definisjonen om full dekning

i en kommune, betyr ikke det at det ikke er barn på ventelister og at det ikke er behov for nye plasser. Disse medlemmer ber derfor Regjeringen sørge for å klargjøre dette, slik at en videre utbygging av private barnehager ikke stopper opp.

Komiteens medlem fra Venstre viser til at Venstre i sitt alternative budsjettforslag foreslår å utvide maksimal nedbetalingstid for startlån fra 20 til 30 år. Dette vil ha virkning på post 5615 kap. 80 og post 5312 kap. 90. En mulighet for lengre nedbetalingstid, kombinert med økt bostøtte, kan gjøre at flere kan komme inn under kriteriene for startlån. Økt nedbetalingstid kan også gjøre det mulig for flere å beholde en bolig gjennom refinansiering i Husbanken, og det kan også gjøre det lettere for flere vanskeligstilte å erverve egen bolig. Dette medlem mener også at startlån-vilkårene bør endres, slik at det er mulig å gi tilskudd til depositum gjennom denne ordningen.

4.3.6 *Kap. 580 Bostøtte*

Forslag 2009: kr 2 887 600 000. Saldert budsjett 2008: kr 2 437 400 000.

Komiteen viser til at bostøtten er et effektivt og målrettet virkemiddel for å hjelpe vanskeligstilte på boligmarkedet, og at det har vært et bredt tverrpolitisk engasjement fra skiftende regjeringer for å bedre bostøtten til vanskeligstilte.

Komiteen er kjent med at regjeringen Bondevik II gjennomførte forbedringer av ordningen, blant annet ved å øke tilskuddet og forenkle regelverket. Komiteen viser videre til at regjeringen Stoltenberg II varslet i statsbudsjettet for 2008 en gjennomgang av bostøtteordningen, jf. Budsjett-innst. nr. 5 (2007–2008), og partienes merknader for øvrig.

Komiteen viser til at de varslede endringene i bostøtteordningen er foreslått i statsbudsjettet for 2009, og fulgt opp i en egen stortingsproposisjon, jf. St.prp. nr. 10 (2008–2009) Ei styrkt bustøtte som nå er til behandling. Komiteen vil ta stilling til de enkelte forslagene ved behandlingen av denne saken.

Komiteen viser til også til behandlingen av Dokument nr. 8:117 (2007–2008) Om modernisering og forbedring av bostøtten fra stortingsrepresentantene Bent Høie og Martin Engeset.

Komiteens medlemmer fra Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre registrerer at forslagene fremmet i St.prp. nr. 10 (2008–2009) i stor grad kommer forslagene i Dokument nr. 8:117 (2007–2008) i møte.

Komiteen er kjent med at det er flere hovedutfordringer knyttet til dagens regler for bostøtte.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre, Sosialistisk Venstreparti, Kristelig Folkeparti, Senterpartiet og Venstre viser til at dette for eksempel er krav om at søkere uten barn må være trygdede, kravene til utforming og finansiering av boligen er foreldet, inntektsgrensene for familier er lave og det er ulik behandling av saker og kompliserte regler. Flertallet har merket seg at Regjeringen blant annet foreslår å endre regelverket slik at person- og finansieringskrav oppheves og boligkravene moderniseres. Inntektsgrensen er foreslått hevet slik at også barnefamilier kommer bedre ut enn i dag.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet er imot både kravet om minstestandard for bolig på 40 kvm og krav om eget, separat kjøkken og soverom, og viser til at stortingsrepresentant Ib Thomsen tok opp denne problemstillingen i skriftlig spørsmål i Dokument nr. 15:819 (2007–2008). Disse medlemmer er glade for at Regjeringen nå går inn for å fjerne dette kravet, og støtter også at kravet om husbanklån for pensjonister fjernes. Disse medlemmer støtter imidlertid ikke Regjeringens øvrige utvidelser av bostøtteordningen, fordi det ikke er noe mål i seg selv at flest mulig skal bli avhengige av statlige støtteordninger. Disse medlemmer vil i den forbindelse vise til sine merknader om bostøtteordningen i forbindelse med nytt kvalifiseringsprogram, jf. Innst. O. nr. 2 (2007–2008) fra arbeids- og sosialkomiteen. Disse medlemmer har på bakgrunn av svar på spm. 348 fra finanskomiteen/Fremskrittspartiets fraksjon av 13. oktober 2008 kommet frem til at disse medlemmer derved sparer 212 mill. kroner i forhold til Regjeringens opplegg når det gjelder utvidelse av bostøtteordningen. Disse medlemmer vil også vise til svar på spm. 176 fra finanskomiteen/Fremskrittspartiets fraksjon av 8. oktober 2008, der det kommer frem at lavere innvandring med Fremskrittspartiets politikk også vil redusere behovet for bostøtte noe i 2009. Disse medlemmer vil på denne bakgrunn kutte posten med totalt 229 mill. kroner i forhold til Regjeringens opplegg.

4.3.7 *Kap. 581 Bolig og bomiljøtiltak*

Forslag 2009: kr 779 600 000. Saldert budsjett 2008: kr 762 000 000.

4.3.7.1 POST 21 KUNNSKAPSUTVIKLING OG -FORMIDLING

Komiteens medlem fra Venstre mener det norske leiemarkedet er preget av dårlig organisering på utleiesiden og mange uerfarne leietakere. Myndighetene må derfor bidra til å profesjonalisere utleiesektoren og bidra til mer langsiktighet. Leiesek-

toren er kommet for å bli, også i Norge. Studentsamskipnaden i Tromsø har organisert både utleiende og leietakere ved hjelp av Internett, og dette medlem mener det er et enkelt og billig virkemiddel for å bidra til at flere byer i landet gjør det samme. Dette medlem ser også for seg flere ideelle boligstiftelser inn i leiesektoren og utfordrer Regjeringen på en politikk for å bidra til å etablere disse.

4.3.7.2 POST 72 PROGRAM FOR REDUSERTE BYGGEKOSTNADER, KAN OVERFØRES

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet har det syn at å øke produktiviteten i byggebransjen er et ansvar og en oppgave som ikke staten skal påta seg. Private aktører må finne de arbeidsformer og arbeidsmetoder som de selv synes er gode. Skulle dette kreve et program for byggekostnader, må dette påkostes av næringen selv. På denne bakgrunn kutter disse medlemmer hele bevilgningen til post 72 i sitt alternative budsjettforelegg.

4.3.7.3 POST 75 BOLIGTILSKUDD TIL ETABLERING, TILPASNING OG UMLEIEBOLIGER, KAN OVERFØRES

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til Kommunal- og regionaldepartementets svar på budsjettspørsmål 176 fra finanskomiteen/Fremskrittspartiets fraksjon. I dette svaret kommer det frem at omtrent 78 mill. kroner av denne posten gikk til boligtilskudd til flyktninger i 2007, og at det vil være en viss økning av dette nivået i 2008 og 2009 pga. økt behov for bosetting av flyktninger i kommunene. Disse medlemmer viser til at gjennomføring av Fremskrittspartiets innvandringspolitikk ville ha ført til et lavere behov for midler til denne posten, særlig på lengre sikt. Disse medlemmer vil på denne bakgrunn redusere post 75 med 19 mill. kroner.

Komiteens medlem fra Venstre viser til at Venstres alternative budsjett styrker denne posten med 20 mill. kroner i forhold til Regjeringens forslag. Det er behov for å etablere flere boliger, men i tillegg mener dette medlem at det også er behov for å gjøre forsøk og drive mer kompetanseutvikling innen denne sektoren. Dette medlem vil innføre en ordning for "hjemkjøp", som gjør det mulig å starte med et leieforhold til en kommunal bolig og deretter gå over til å betale avdrag som gjør at boligen blir mer og mer selveid. Det er derfor viktig å starte med forsøk og en modelltilpasning for norske forhold. Dette medlem ønsker også at det skal etableres Ungbo i flere kommuner enn Oslo og vil ha en utredning om flere typer fordels- og skjermingsordninger for boligsameier for ungdom. Blant annet er det behov for å dokumentere hvordan markedet for

klausulerte leiligheter (i borettslag) for personer under 35 år fungerer.

Dette medlem vil påpeke at vi står overfor en betraktelig økning av eldre ungdom de neste 10 årene og at det derfor vil være behov for å skaffe fram en større og mer variert boligmasse rettet mot denne målgruppen.

4.3.7.4 POST 78 KOMPETANSETILSKUDD, KAN OVERFØRES

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet ønsker økt kommunalt handlingsrom i boligpolitikken. Disse medlemmer mener bostøtte er mer hensiktsmessig enn investeringsstøtte, fordi husleien den enkelte betaler uansett ikke nødvendigvis vil reflektere subsidiene. Det er heller ikke noe mål i seg selv at kommune/stat skal eie utleieboliger. Tvert imot kan en omlegging fra investeringsstøtte til direkte bostøtte gjøre det mulig å frigjøre kommunale utleieboliger til eierboliger til beste for kommunenes innbyggere.

Disse medlemmer viser til at representanten Per-Willy Amundsen i Stortinget 4. oktober 2007 i et spørsmål til kommunal- og regionalministeren påpekte at Regjeringen på den ene side sier de vil bygge boliger til bostedsløse, og på den annen side har innført byggeforskrifter som gjør det 15 pst. dyrere å bygge nytt. Disse medlemmer er videre skuffet over at kommunal- og regionalministeren avkreftet at det vil bli tatt initiativ til byggeforskrifter som for én gangs skyld gjør det billigere å bygge nytt.

Disse medlemmer påpeker at man ved å legge til rette for økt nybygging, og derved også lavere priser, ville gjort det lettere for bostedsløse å etablere seg på boligmarkedet, og at de nevnte barrierene kan reduseres uten at man behøver å bevilge mer penger over statsbudsjettet. Disse medlemmer reduserer på denne bakgrunn post 78 med 57 mill. kroner i sitt alternative budsjettforelegg.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre vil ha en økt satsing på universell utforming og tilgjengelighet. Den eldre boligmassen trenger fornying og opprustning, særlig for å møte den kommende eldrebølgen. Disse medlemmer merker seg at regjeringspartiene i Budsjett-innst. S. nr. 5. (2007–2008) ville at Kommunal- og regionaldepartementet i 2008 skulle sette av inntil 5 mill. kroner til prosjektering av heis i eksisterende boligbygg. Prosjektering og etterinstallering av heis vil være et viktig tiltak for å gjøre flere boliger mer tilgjengelig og universelt utformet. Disse medlemmer mener det er behov for å se på avskrivningssatsene for etterinstallering av heis. I dag følger installering av heis både satsen for og ned-

skrivningstida for bygg. Det innebærer både lav sats (2 pst.) og at nedskrivningstida i praksis er "utløpt", fordi bygget er gammelt. I sum er dette et dårlig insentiv for en relativt kostbar investering for en eier.

En avskrivningssats på for eksempel 5 pst. for heis og med en egen avskrivningstid på heis som gjenspeiler dens reelle tekniske og økonomisk levetid på 20 år, ville gjøre investeringen langt mer gunstig og attraktiv for eieren og sannsynligvis også være mer gunstig for utforming av låne- og tilskuddsordninger. Disse medlemmer vil på bakgrunn av dette fremme følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen gjennomgå vilkårene for avskrivning av heis med sikte på å gjøre en slik investering i eksisterende bygg gunstigere."

Komiteens medlemmer fra Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre mener Regjeringen bør forsterke og videreføre strategien "På vei til egen bolig" frem til etter at evalueringen er gjennomført og ny strategi er etablert.

Disse medlemmer fremmer følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen forsterke og videreføre strategien "På vei til egen bolig" frem til etter at evalueringen er gjennomført og ny strategi etablert."

Komiteens medlem fra Venstre viser videre til Venstres alternative budsjettforslag, hvor det ble foreslått bevilget 5 mill. kroner til å opprette et Nasjonalt forskningssenter for universell utforming ved Høgskolen i Gjøvik. Dette medlem mener et slikt senter er viktig både for boligsektoren og kommunal sektor og kan bidra til å gjøre investeringer i universelle løsninger til en mer integrert del av framtidige bygningsmessige investeringer.

4.3.8 Kap. 582 Rentekompensasjon for skole- og svømmeanlegg og kirkebygg

Forslag 2009: kr 1 035 400 000. Saldert budsjett 2008: kr 902 500 000.

Komiteen viser til at komiteen understreket behovet for å sette i stand skoler og kirkebygg i Budsjett-innst. S. nr. 5 (2007–2008), Budsjett-innst. S. nr. 5 (2006–2007), og Budsjett-innst. S. nr. 5 (2005–2006), og at for dårlig innsats gjennom flere tiår har gjort at det har bygget seg opp et stort vedlikeholdsetterslep. Komiteen vil særlig uttrykke bekymring over det omfattende forfallet av verneverdige kirkebygg, og vil understreke statens ansvar i forhold til å ivareta kulturarven.

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti er positiv til at Regjeringen gjeninnfører rentekompensasjonsordningen til kirke og skolebygg. Dette medlem mener at rammen for låneordningen ikke er tilstrekkelig for å fylle behovet, og viser til Kristelig Folkepartis alternative budsjett der rammen for låneordning til skolebygg økes fra 3 mrd. kroner til 5 mrd. kroner i 2009, og rammen til låneordning for kirker økes fra 0,8 mrd. kroner til 1,5 mrd. kroner. Bevilgningen økes derfor med henholdsvis 93 mill. kroner og 21,7 mill. kroner.

4.3.8.1 POST 60 RENTEKOMPENSASJON – SKOLE- OG SVØMMEANLEGG

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til at disse medlemmer gikk inn for å utvide rammen for rentekompensasjon i Budsjett-innst. S. nr. 5 (2007–2008), Budsjett-innst. S. nr. 5 (2006–2007) og Budsjett-innst. S. nr. 5 (2005–2006). Disse medlemmer er positive til at Regjeringen nå følger etter med å utvide investeringsrammen på 15 mrd. kroner fordelt over 8 år. Disse medlemmer ville normalt vært godt fornøyd med at 2 mrd. kroner fases inn i 2009, men mener den siste tidens finansuro og nedkonjunktur tilsier at en større andel av investeringsrammen kan fases inn på et tidligere tidspunkt. Disse medlemmer utvider derfor rammen for rentekompensasjonsordningen for skole- og svømmeanlegg med 6 mrd. kroner i 2009, dvs. 4 mrd. utover Regjeringens forslag. På denne bakgrunn øker disse medlemmer post 60 med 124 mill. kroner i sitt alternative budsjettforslag.

Komiteens medlemmer fra Høyre viser til sitt alternative budsjett der det foreslås å utvide låneordningen til kommunene fra 2 til 5 mrd. kroner i 2009 for å sikre mer aktivitet innen oppussing av skolebygg mv. i kommunene. Rentekompensasjonen for skole- og svømmeanlegg og kirkebygg vil i 2009 utgjøre 93 mill. kroner mer enn det den rød-grønne regjeringen har lagt til grunn.

Komiteen viser til at Stortinget har vedtatt en ny antidiskrimineringslov som legger til grunn universell utforming som hovedløsning og som vil bli fulgt opp i den nye plan- og bygningsloven. I dette lovforslaget gis Regjeringen fullmakt til også å kreve opprustning av eksisterende bygg til universell utforming innen en gitt tidsfrist. For å hindre sløsing med offentlige midler, ber komiteen om at prinsippet om universell utforming legges til grunn for prosjekter som tildeles rentekompensasjon gjennom denne ordningen og ordningen under post 61.

Komiteen ber på denne bakgrunn Regjeringen sørge for at kriterier for universell utforming legges

til grunn for tildeling etter rentekompensasjonsordningen.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre viser til at rentekompensasjonsordningen bare gjelder kommunale og fylkeskommunale skoler og ikke friskoler. Disse medlemmer vil understreke at friskolene også har store utfordringer knyttet til sine bygningsmasser. Disse medlemmer mener at også friskoler bør ha anledning til å nyte godt av rentekompensasjonsordningen for skolebygg, i og med at de har de samme utfordringene som den offentlige skolen. Det viktigste er etter disse medlemmers mening å sikre alle elever et godt arbeidsmiljø.

Disse medlemmer fremmer derfor følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen innlemme privatskoler i rentekompensasjonsordningen for skolebygg."

4.3.8.2 POST 61 RENTEKOMPENSASJON – KIRKEBYGG

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre er glad for at rentekompensasjonsordningen til kirker er tilbake. Det er et stort behov for vedlikehold av kirker, og det er derfor positivt at kommunene får en mulighet til å styrke dette arbeidet.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til sin merknad til kap. 582 post 60, og foreslår på denne bakgrunn en ny investeringsramme på 1,6 mrd. kroner for 2009, dvs. 800 mill. kroner mer enn Regjeringen. På denne bakgrunn øker disse medlemmer post 61 med 24,8 mill. kroner i sitt alternative budsjettforslag.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre mener at det er viktig at rentekompensasjonsordningen også skal gjelde nye kirkebygg slik den gjorde tidligere. Det kan i noen kommuner være mer hensiktsmessig å bygge nytt i stedet for å pusse opp kirkebygg som er i dårlig stand.

4.3.9 *Kap. 585 Husleietvistutvalget i Oslo og Akershus*

Forslag 2009: kr 7 000 000. Saldert budsjett 2008: kr 5 730 000.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre og Kristelig Folkeparti har gjentatte ganger fremmet forslag om å

nedlegge prøveordningen med Husleietvistutvalget i Oslo og Akershus, fordi kostnaden pr. sak Husleietvistutvalget i Oslo og Akershus behandler er meget høy, og gebyrene under kap. 3585 post 1 ikke er i nærheten av å dekke kostnadene. Disse medlemmer er overrasket over at Regjeringen foreslår at ordningen gjøres permanent, og ønsker tvert imot at Husleietvistutvalget nedlegges i 2009.

På denne bakgrunn nuller disse medlemmer ut posten, og fremmer følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen nedlegge Husleietvistutvalget."

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet reduserer derfor kap. 585 med 7 mill. kroner i sitt alternative budsjett, og påpeker at dette også medfører at inntektsposten i kap. 3585 bortfaller.

Komiteens medlemmer fra Høyre har i sitt alternative budsjett redusert bevilgningen under kap. 585 med 6.5 mill. kroner

4.3.10 *Kap. 586 Tilskudd til omsorgsboliger og sykehjemsplasser*

Forslag 2009: kr 2 076 300 000. Saldert budsjett 2008: kr 1 857 600 000.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet setter av midler til totalt 2 400 nye sykehjemsplasser og 600 nye omsorgsboliger. Disse medlemmer øker samtidig investeringstilskuddet pr. sykehjemsplass til 800 000, og vil i motsetning til Regjeringen ikke bruke tilsagnsfullmakter. Disse medlemmer viser til behovet for økt antall sykehjemsplasser i årene som kommer, og mener at Regjeringens budsjett for 2009 ikke imøtekommer det fremtidige behovet på en god nok måte. Disse medlemmer vil videre vise til den situasjon som eksisterer i bygg- og anleggsbransjen knyttet til oppsigelser og arbeidsledighet. Disse medlemmer mener derfor tidspunktet er inne for en storstilt satsing på bygging av sykehjem. Disse medlemmer øker derfor post 64 Investeringstilskudd med 1 891 mill. kroner i sitt alternative budsjettforslag.

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti viser til udekkede behov i eldreomsorgen og foreslår derfor i sitt alternative budsjettforslag 329,6 mill. kroner ekstra slik at tilsagnsrammen i 2009 øker med 1 044 mill. kroner, fra 522 mill. kroner til 1 566 mill. kroner, dette innebærer en økning fra 1 000 til 3 000 sykehjemsplasser og omsorgsboliger.

4.3.11 *Kap. 587 Statens bygningstekniske etat*

Forslag 2009: kr 57 000 000. Saldert budsjett 2008: kr 49 700 000.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet ønsker å effektivisere Statens bygningstekniske etat, og mener en effektivisering på 10 pst. er fullt mulig uten at det går ut over kvaliteten på tjenestene. Disse medlemmer viser til felles merknad med Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre i Budsjett-innst. S. nr. 5 (2005–2006), der det advares mot at et for ensidig fokus på Byggsøk kan resultere i at saksbehandlingen i den enkelte kommune blir den virkelige proppen i systemet. På denne bakgrunn finner disse medlemmer det riktig å be om et større fokus på lokal saksbehandling og de ulikheter som her eksisterer. På denne bakgrunn foreslår disse medlemmer en reduksjon i post 1 på 4,67 mill. kroner i sitt alternative budsjettforelegg.

Komiteens medlemmer fra Høyre og Venstre viser til prosjektet eBygg2009 som har fått til et svært godt samarbeid mellom kommuner, næringsliv og fagbevegelse. Hovedhensikten med prosjektet er: 1. Ny teknologi for å effektivisere saksbehandlingen, 2. Utvikle nye og mer effektive organisasjonsløsninger, 3. Aktiv medvirkning av de ansatte. Disse medlemmer mener at Statens bygningstekniske etat bør bidra videre i prosjektet og at det bør bevilges støtte til prosjektet fra post 22.

Komiteens medlem fra Venstre er bekymret for det store antallet byggefeil i byggenæringa. Av et samlet byggemarked på 180 mrd. kroner årlig gjelder 50 mrd. kroner en omsetning som ikke er søknadspliktige tiltak. Det er ingen kompetansekrav eller kontrolltiltak innen dette markedet eller for disse tiltakene. Dette medlem registrerer at bransjen selv ønsker kompetansekrav.

I sitt alternative budsjettforelegg setter dette medlem derfor av 5 mill. kroner under post 22 til kunnskapsutvikling og en utredning i 2009 for å utrede kompetansekrav og minimumskrav til små foretak innen byggfagene. Det er viktig å presisere at dette ikke vil eller skal gå ut over muligheten til å gjøre arbeid på egen eiendom.

På denne bakgrunn fremmer dette medlem følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen utrede kompetansekrav og minimumskrav til små foretak innen byggfagene."

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre er opptatt av selvkostprinsippet

for gebyrer, slik at man unngår at gebyrer blir en form for skjult beskatning som spesielt rammer unge mennesker i etableringsfasen.

På denne bakgrunn fremmer disse medlemmer følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen utrede hvorvidt kommunene holder seg til selvkostprinsippet for byggesaksgebyrer."

4.3.12 *Kap. 650 Integrerings- og mangfoldsdirektoratet*

Forslag 2009: kr 160 970 000. Saldert budsjett 2008: kr 144 600 000.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre, Sosialistisk Venstreparti, Kristelig Folkeparti, Senterpartiet og Venstre, merker seg at den største utfordringen for Integrerings- og mangfoldsdirektoratet (IMDI) i 2009 blir bosetting av flyktninger. Den sterke økningen i tilstrømmingen av asylsøkere i 2008 tilsier at det bør bosettes om lag 8 000 flyktninger i 2009. Dette er dobbelt så mange som i 2008.

Et annet flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti, Kristelig Folkeparti, Sosialistisk Venstreparti og Venstre, er derfor tilfreds med at det legges opp til en styrking av IMDIs budsjett på dette området.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre, Sosialistisk Venstreparti, Kristelig Folkeparti, Senterpartiet og Venstre, viser til den varslede økningen i arbeidsledigheten for 2009 og vil peke på at minoritetsbefolkningen er av de gruppene som vil kunne møte utfordringer i en slik situasjon. Flertallet mener det er viktig at IMDI i den kommende perioden har et spesielt fokus på å få flere innvandrere ut i arbeidslivet.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet ønsker på sikt et eget immigrasjonsdepartement dedikert til oppgaver på innvandrings- og integreringsområdet. I tråd med dette ønsker disse medlemmer å nedlegge Integrerings- og mangfoldsdirektoratet, og overføre oppgavene til dagens Arbeids- og inkluderingsdepartement.

Disse medlemmer viser til svar på spm. 322 fra finanskomiteen/Fremskrittspartiets fraksjon av

9. oktober 2008, om markedsføringskostnader knyttet til innvandrings- og integreringspolitikken. Disse medlemmer viser til at de to reklamebilagene til Kommunal Rapport samt filmene rettet mot kommuner og flyktninger, samlet kostet 620 000 kroner. Disse medlemmer er grunnleggende negative til at staten bruker ressurser på å markedsføre regjeringspartienes innvandringspolitikk.

Disse medlemmer vil kutte 100 mill. kroner i IMDIs driftsutgifter, post 1, og påpeker at de resterende midlene bør være nok til å sikre videre drift av IMDI i en 3-måneders nedleggingsfase.

Disse medlemmer vil på denne bakgrunn fremme følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen nedlegge IMDI og overføre oppgavene til Arbeids- og inkluderingsdepartementet."

Komiteens medlemmer fra Høyre og Venstre mener Norge bør ta et større ansvar i det internasjonale flyktningarbeidet. Kvoteflyktningene er dårligst stilt og har det tyngste utgangspunktet for å starte et nytt liv. Disse medlemmer mener kvoten med overføringsflyktninger bør økes med 500.

Komiteens medlemmer fra Høyre viser til at IMDIs arbeidsoppgaver vil øke som en følge av dette, og viser til sitt alternative budsjett der bevilgningen til IMDI økes med 1,3 mill. kroner.

4.3.13 Kap. 651 Bosetting av flyktninger og tiltak for innvandrere

Forslag 2009: kr 3 609 620 000. Saldert budsjett 2008: kr 4 336 600 000.

4.3.13.1 POST 21 SPESIELLE DRIFTSUTGIFTER, KUNNSKAPSUTVIKLING

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet mener flere av prosjektene som har blitt gjennomført i 2008 er unødvendige, og mener på denne bakgrunn at det er mulig å spare 9 mill. kroner under forutsetning av skjerpet prioritering. Disse medlemmer er positive til at midlene blir fordelt etter tilbud på prosjektbasis, og vil se på det som naturlig at Human Rights Service (HRS) som det ledende kompetansemiljøet får en ikke ubetydelig andel av midlene.

Disse medlemmer viser til at det foreløpig ikke finnes mekanismer som kobler egeninnsats i språkopplæringen opp mot innvilgelse av statsborgerskap. Dette gjør at enkelte ikke tar opplæringen så seriøst som de burde, og at graden av egeninnsats kanskje ikke alltid er like høy. Disse medlemmer vil videre vise til at man må beherske dansk,

kjenne til danske samfunnsforhold, dansk historie og dansk kultur for å få innvilget dansk statsborgerskap. Disse medlemmer påpeker at et norsk statsborgerskap er attraktivt fordi det gir mange nye rettigheter, og at en kobling mellom egeninnsats og statsborgerskap derfor gir sterke incentiver til å tilegne seg kunnskap om norsk språk og vestlig kultur. Disse medlemmer viser til sitt forslag i Dokument nr. 8:35 (2005–2006) om språk- og kunnskapskrav i forbindelse med innvilgelse av statsborgerskap, og fremmer følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen utrede obligatorisk testing av innvandreres norskkunnskaper, kjennskap til norske samfunnsforhold, norsk historie og vestlig kultur, der man må oppnå et visst nivå før statsborgerskap innvilges. Dette nivået forutsettes å være høyt nok til at de som består testen, vil ha gode muligheter til å ta del i det norske samfunnet."

Disse medlemmer viser til at likestilling mellom kjønn handler om rettferdighet. Dette innebærer at kvinner og menn skal ha samme muligheter, rettigheter og plikter, jf. ratifiserte internasjonale menneskerettighetskonvensjoner. Det er etter disse medlemmers mening ikke nok å innføre full likestilling i lover og forskrifter, fordi kulturelle barrierer mot likestilling i praksis er mye vanskeligere å endre enn det formelle regelverket. I Europa har vi kommet relativt langt med likestilling fordi de kulturelle barrierene er mindre enn mange andre steder i verden. Et av de viktigste elementene i vestlig kultur, som er bygd opp under likestilling, er en stor grad av gjensidig respekt mellom kjønnene. Disse medlemmer vil samtidig poengtere at for dem som vokser opp i en stor innvandrerminoritet, kan skolen bli den første arenaen der egen kulturbakgrunn kolliderer med det vestlige samfunnets normer og verdigrunnlag. De som blir ofre for denne kulturkollisjonen er gjerne vestlige jenter og godt integrerte jenter med ikke-vestlig bakgrunn, som utsettes for nedverdiggende utsagn eller holdninger, samt kvinnelige lærere og rektorer som sliter med å få innvandrergutter fra enkelte miljøer til å akseptere deres autoritet. Disse medlemmer vil på denne bakgrunn fremme følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen utrede et pilotprosjekt overfor gutter med ikke-vestlig innvandrerbakgrunn med formål å fremme verdiene knyttet til likeverd mellom mennesker og likestilling mellom kjønnene."

Disse medlemmer viser til at det har blitt avdekket at en av de viktigste årsakene til svake språkkunnskaper blant fireåringer med minoritets-

bakgrunn er at de ofte har mødre som ikke kan gjøre seg forstått på norsk.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Høyre ønsker å innføre et eget obligatorisk norskopplæringsprogram for barn og deres mødre, i de tilfeller der man oppdager at barn som er født og oppvokst i Norge ikke kan norsk ved 4-årskontrollen som alle barn må gjennom. På den måten får barn som ikke behersker språket lært seg dette før skolestart, og mødrene får samme muligheten slik at de kan få fulgt opp sine barn.

Disse medlemmer vil på denne bakgrunn fremme følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen utrede et språkopp-læringsprogram for mor og barn, der 4-årskontrollen har avdekket sviktende norskkunnskaper."

4.3.13.2 POST 60 INTEGRERINGSTILSKUDD, KAN OVERFØRES

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre, Sosialistisk Venstreparti, Kristelig Folkeparti, Senterpartiet og Venstre, er glad for at Regjeringen, gjennom budsjettforslaget for 2009, sørger for at kommunene i større grad får dekket sine utgifter i forhold til bosetting av flyktninger.

Flertallet merker seg at integreringstilskuddet skal medvirke til rask og god bosetting av flyktninger i kommunene. Flertallet vil peke på at ulike kulturtilbud kan være en viktig del av integreringspolitikken og at kommunene har forpliktelser på disse områdene etter kulturloven og lov om folkebibliotek.

Et annet flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, vil påpeke viktigheten av at Norge tar imot overføringsflyktninger, og er tilfreds med at antall overføringsflyktninger har økt med 500 siden 2005.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet er skremt av den massive økningen i antall asylsøkere fra 2007 til 2008, og at Norge nå mottar 4 ganger så mange asylsøkere som Danmark og Finland til sammen. Disse medlemmer legger Fremskrittspartiets forslag til ny norsk utlendingslov til grunn for sitt alternative statsbudsjett, jf. Innst. O. nr. 42 (2007–2008). Disse medlemmer påpeker at Fremskrittspartiets utlendingslov ville ha gjort det langt mindre attraktivt å søke asyl i Norge, både fordi asylordningen vil begrenses til å kun gjelde dem som har et reelt behov for beskyttelse, og fordi 24-årsgrense, tilknytningskrav og språk- og kunnskapstester i forbindelse med familiegjennfore-

ning ville gjort det vanskeligere å importere familie til Norge. Hvis Fremskrittspartiets forslag på dette området hadde fått flertall i Stortinget, hadde Norge fått en rask og varig nedgang i antall årlige innvandrere, noe som i løpet av kort tid ville ha redusert innvandringsforvaltningens ressursbehov betraktelig. Nedgangen i ressursbehovet innenfor integreringsområdet ville ikke ha sunket like raskt, men også der ville man ha sett en viss nedgang allerede første året.

Disse medlemmer kutter i post 60 i sitt alternative budsjett som følge av at en mer restriktiv asyl- og flyktningspolitikk ville ført til lavere tilstrømming. Disse medlemmer vil blant annet vise til at Norge med Fremskrittspartiets politikk hadde mottatt færre kvoteflyktninger.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Høyre vil understreke at Norge må føre en mer aktiv returneringspolitikk for flyktninger som har fått opphold, og som etter mindre enn 5 år kan returneres på bakgrunn av bedre forhold i hjemlandet. En slik aktiv politikk ville etter disse medlemmers syn også bidra til å redusere kostnadene knyttet til integreringstilskudd.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet vil videre vise til at Fremskrittspartiet har en mer aktiv politikk for retur av personer med lovlig opphold, noe som vil resultere i at færre har behov for introduksjonsprogram.

Disse medlemmer reduserer derfor posten med 848 069 000 kroner i tråd med den reduserte tilstrømmingen som følger av disse medlemmers innvandringspolitikk.

Disse medlemmer viser til at dette samtidig medfører at inntektene i kap. 3651 reduseres med 17,2 mill. kroner.

Komiteens medlemmer fra Høyre og Venstre vil arbeide for at Norge ivaretar både juridiske og moralske forpliktelser overfor mennesker på flukt. Disse medlemmer viser til at en kvoteflyktning er et menneske som har flyktet fra sitt hjemland og som er anerkjent som flyktning av FNs Høykommissær for flyktninger (UNHCR). FNs Høykommissær for flyktninger har tidligere meldt om et stort behov for å bosette kvoteflyktninger og FN har oppfordret rike land til å ta imot flere flyktninger.

Disse medlemmer mener Norge har en moralsk plikt overfor mennesker som er forfulgt på grunn av sin rase, religion, nasjonalitet eller tilhørighet til en sosial gruppe. Disse medlemmer mener Norge er i stand til å ta inn flere overføringsflyktninger fra UNHCR enn det Regjeringen legger opp til og foreslår å øke kvoten fra 1 200 til 1 700.

Disse medlemmer fremmer følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen komme tilbake i Revidert nasjonalbudsjett for 2009 med en sak som sikrer at Norge tar et større ansvar i det internasjonale flyktningarbeidet ved at kvoten overføringsflyktninger økes med 500."

Komiteens medlemmer fra Høyre har foreslått flere tiltak som vil redusere strømmen av grunnløse asylsøkere med anslagsvis 5 000 personer. På bakgrunn av reduksjonen kan posten reduseres med 82 mill. kroner. Disse medlemmer vil imidlertid prioritere gratis barnehage for barn der mor og far deltar på introduksjonskurs, og vil bevilge 20 mill. kroner til dette. Posten reduseres derfor med 62,2 mill. kroner.

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti mener det er svært viktig at Norge tar imot overføringsflyktninger, og mener at antallet overføringsflyktninger bør økes til 1 500 i 2009.

Komiteens medlem fra Venstre viser til forslaget ovenfor og foreslår derfor i sitt alternative budsjett at det netto bevilges 46,8 mill. kroner mer til kvoteflyktninger enn det som følger av Regjeringens forslag.

4.3.13.3 POST 62 KOMMUNALE INNVANDRERTILTAK

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet er imot gratis kjernetid i barnehagene for alle fire- og femåringer i områder med høy andel av minoritetsspråklige barn. Disse medlemmer er imot enhver form for forskjellsbehandling, og mener at det er helt urimelig at foreldre som bor i områder med høy innvandreretetthet skal få gratis barnehage utelukkende på grunn av sitt geografiske bosted. Disse medlemmer viser til at Fremskrittspartiet ikke støttet innføring av kvalifiseringsstøtten slik den er presentert i Ot.prp. nr. 70 (2006–2007). Disse medlemmer mener videre at det blir feil å lage egne støtteordninger reservert utelukkende for innvandrere.

Disse medlemmer ønsker systematisk språkkartlegging av førskolebarn på helsestasjoner, og vil derfor at de resterende 10 mill. kronene i denne budsjettposten går til dette formål. Disse medlemmer viser til Fremskrittspartiets alternative budsjettforelegg hvor post 62 er redusert med 73,52 mill. kroner.

Komiteens medlemmer fra Høyre mener at det er viktig å legge til rette for at introduksjonsordningen for nyankomne omfatter hele fami-

lien. Et viktig virkemiddel for å nå dette er å tilby gratis barnehagetilbud til denne gruppen under forutsetning av at både mor og far deltar i ordningen – eller er i arbeid eller utdanning. Dette vil legge bedre til rette for integrering av kvinner og barn i det norske samfunnet.

Disse medlemmer viser til forslag i sitt alternative statsbudsjett om gratis barnehagetilbud, omtalt under punkt 4.3.13.2.

Disse medlemmer fremmer følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen komme tilbake i Revidert nasjonalbudsjett for 2009 med forslag om gratis barnehagetilbud der både mor og far deltar i introduksjonsordningen eller er i arbeid/under utdanning."

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre og Venstre viser til at grunnleggende ferdigheter i norsk er svært viktig for barns mulighet til å lykkes i Norge. Derfor anser disse medlemmer det som viktig at alle barn som har språkproblemer fanges opp på et tidligere tidspunkt enn i dag. Ordningen med språkkartlegging som gjennomføres i enkelte kommuner i landet, omfatter ikke bare barn med minoritetsbakgrunn. Disse medlemmer ønsker at ordningen blir landsomfattende og at den utvikles i takt med kunnskapen som oppnås som en følge av gjennomførte evalueringer.

Disse medlemmer fremmer følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen i forbindelse med Revidert nasjonalbudsjett for 2009 komme tilbake med et forslag om å utvide forsøket med språkkartlegging på helsestasjonene av 4-åringer i 12 kommuner til å omfatte alle 4-åringer i hele landet."

Komiteens medlemmer fra Høyre viser til sitt alternative budsjett og foreslår å øke bevilgningen til språkkartlegging for 4-åringer med 20 mill. kroner.

Komiteens medlemmer fra Høyre og Kristelig Folkeparti viser til at det er kommunene som har hovedansvaret for innvandringsarbeidet. Disse medlemmer ønsker økt tilskudd til kommunale innvandreriltak og fremmer følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen i forbindelse med Revidert nasjonalbudsjett for 2009 styrke ordningen med kommunale innvandringstiltak."

4.3.13.4 POST 71 TILSKUDD TIL INNVANDRINGS- ORGANISASJONER OG ANNEN FRIVILLIG VIRKSOMHET

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre, Sosialistisk Venstreparti, Kristelig Folkeparti, Senterpartiet og Venstre, støtter de foreslåtte endringene, og vil understreke behovet for klargjøring og målretting av bruken av midlene, slik at de støtter opp om integrering i lokalsamfunnet. Flertallet slutter seg til at tilskudd til frivillig virke i lokalsamfunn i større grad enn tidligere skal rette seg inn mot å skape møteplasser på tvers av etnisk og nasjonal opprinnelse og oppmuntre til samarbeid mellom lokale aktører. Kvinner og ungdom skal være prioriterte målgrupper. Endringene er en oppfølging av funnene fra evalueringen av ordningen i 2007.

Flertallet mener at endringene i denne delen av post 71 bidrar til å styrke opprettelse av møteplasser og til å stimulere til økt grad av samarbeid mellom grupper med ulik etnisk og nasjonal opprinnelse, ved at tilskudd i hovedsak skal gis til tiltak som gjennomføres i konkret samarbeid mellom ulike lokale aktører og ikke til tiltak som kun er rettet innad mot en bestemt etnisk/nasjonal gruppe. Prioriteringen av målgruppene kvinner og ungdom bidrar videre til økt deltakelse og likestilling.

Flertallet viser til det arbeid Røde Kors gjør overfor minoritetskvinner i Oslos kvinnekafeer. Disse er lavterskeltmøteplasser hvor det tilbys blant annet datakurs, språktrening, foreldrekurs og en sosial møteplass for kvinner som ikke deltar særlig mye på den øvrige samfunnsarenaen. Flertallet mener slike lavterskelttilbud, hvor også det tradisjonelle tiltaksapparatet kan komme enklere i kontakt med minoritetskvinner, er gode integreringstiltak.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til at Fremskrittspartiet har en liberalistisk grunnholdning og ikke skiller mellom individer uansett religion, etnisk opprinnelse eller annet opphav. Som en følge av dette kan ingen grupper få særtilskudd kun på bakgrunn av disse faktorene. Innvanderorganisasjoner må søke om de samme midlene som andre organisasjoner som ikke er forbeholdt visse grupper. Disse medlemmer er av den oppfatning at det ikke bør etableres egne særordninger for innvandrere når det gjelder bekjempelse av fattigdom eller næringsetablering. Fremskrittspartiet har det grunnleggende syn at alle norske borgere må søke om slike offentlige midler på samme grunnlag. Disse medlemmer reduserer derfor denne posten med 40,7 mill. kroner i sitt alternative budsjettforelegg, og ønsker å bruke de resterende midlene på holdningsskapende arbeid mot tvangsekteskap, informasjonstiltak rettet mot inn-

vandrere, Human Rights Service (HRS) og Kristent Interkulturelt Arbeid (KIA).

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre viser til at det dessverre i det siste har vært tendenser til en økende antisemittisme i Norge. Det er derfor viktig med opplysningsarbeid om jødehat. Disse medlemmene viser til Senterpartiet mot antisemittismes viktige arbeid og ber Regjeringen sørge for at dette arbeidet får støtte gjennom denne posten til sin virksomhet.

Komiteens medlemmer fra Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre mener at integreringsarbeid må ses i sammenheng med frivillighetspolitikken. Integreringspolitikken må etter disse medlemmers syn i større grad basere seg på privat initiativ og frivillighet. Disse medlemmer viser til at Norge har et godt offentlig tilbud til nyankomne flyktninger, men at også andre innvandrere trenger å lære seg norsk bedre og få bedre kjennskap til det norske samfunnet. Disse medlemmer mener frivillige organisasjoner kan bidra i dette arbeidet i enda større grad enn de gjør i dag. Disse medlemmer viser til at flere organisasjoner har svært gode tilbud rettet mot innvandrere som skaper kontakt og bygger broer over kulturforskjeller.

På denne bakgrunn foreslår komiteens medlem fra Venstre i sitt alternative budsjett å bevilge 10 mill. kroner mer enn Regjeringen til frivillige organisasjoner som jobber med integrering.

Komiteen mener at Den katolske kirke gjør en viktig innsats for mange arbeidsinnvandrere i Norge. Spesielt for den store gruppen polske arbeidsinnvandrere er kirken en viktig møteplass hvor det tilbys informasjon og sosiale tiltak. Komiteen mener at Den katolske kirkes arbeid kan utgjøre et viktig supplement til integreringsarbeidet overfor arbeidsinnvandrere og deres familier.

Komiteens medlemmer fra Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre viser til at Den katolske kirke det siste året har opplevd en tilstrømming av arbeidsinnvandrere som deltar i gudstjenester og som søker råd og hjelp. Kirken utgjør en viktig møteplass og gir hjelp når det gjelder informasjon og sosiale tiltak. Dette krever økte driftsmidler og større lokaler. Den katolske kirke mottar økonomisk støtte som trossamfunn av Kultur- og kirkedepartementet. Her er det antall medlemmer som avgjør størrelsen på støtten. For å være medlem må en ha ordinært personnummer, og her faller de fleste

arbeidsinnvandrere utenom da de kun har D-nummer. De utløser dermed ikke ordinært tilskudd. Dette slår uheldig ut økonomisk for Den katolske kirke.

Saken ble tatt opp i Stortingets spørretime i februar 2008, og daværende arbeids- og inkluderingsminister, Bjarne Håkon Hanssen, uttalte seg positivt til økt støtte for Den katolske kirke i 2009. Disse medlemmer kjenner til at Arbeids- og inkluderingsdepartementet har en støtteordning for informasjons og veiledningstiltak rettet særlig mot nyankomne innvandrere der Den katolske kirke kan søke. Disse medlemmer mener derfor at Den katolske kirke må prioriteres når midlene til informasjons- og veiledningstiltak i 2009 skal fordeles.

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti viser til sitt alternative budsjettforslag hvor bevilgningen til tilskuddsordningen til "drift av landsdekkende organisasjoner på innvandringsfeltet" økes med 5 mill. kroner. Dette medlem viser videre til at det i sitt alternative budsjett er foreslått bevilget 1 mill. kroner i tilskudd til Den katolske kirkes integreringsarbeid på samme post til "informasjons- og veiledningstiltak rettet mot innvandrere".

4.3.14 Kap. 652 Kontaktutvalget mellom innvandrere og myndighetene

Forslag 2009: kr 5 600 000. Saldert budsjett 2008: kr 5 300 000.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til at de var imot å opprette Kontaktutvalget mellom innvandrere og styresmakterne (KIM). Disse medlemmer mener utvalget representerer en særarena for innvandrere, og at det på den måten er med på å undergrave det åpne samfunnet som den beste integreringsfaktoren. Disse medlemmer mener at integrering skjer som best når det stilles krav til innvandrerne, og når de selv deltar i samfunnet på de samme premissene som alle andre. Ulike særordninger er med på å sementere negative holdninger om forskjeller mellom ulike befolkningsgrupper. Disse medlemmer viser til sitt alternative budsjettforelegg hvor bevilgningen til KIM kuttes, med mål om full nedleggelse.

4.3.15 Kap. 653 Opplæring i norsk og samfunnskunnskap for voksne innvandrere

Forslag 2009: kr 1 557 140 000. Saldert budsjett 2008: kr 0.

4.3.15.1 POST 21 SPESIELLE DRIFTSUTGIFTER, KUNNSKAPSUTVIKLING

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til at disse medlemmers

innvandringspolitikk betyr at det vil komme betydelig færre innvandrere til Norge i 2009, og kutter derfor posten med 3 848 000 kroner.

4.3.15.2 POST 60 TILSKUDD TIL OPPLÆRING I NORSK OG SAMFUNNSKUNNSKAP FOR VOKSNE INNVANDRERE

Komiteen vil peke på at gode kunnskaper i norsk er en forutsetning for integrering både på arbeidsmarkedet og i samfunnet for øvrig. Det forutsetter en norskundervisning av god kvalitet i alle landets kommuner. Innføring av rett og plikt til norskopplæring, behovet for økt bosetting av flyktninger og en økning av antallet familieegjenforente understreker behovet for en robust finansieringsordning.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre, Sosialistisk Venstreparti, Kristelig Folkeparti, Senterpartiet og Venstre, viser til at tilskuddsordningen for norskopplæring nå er endret etter anbefalinger fra rapporter og evalueringer og etter henvendelser fra små og mellomstore kommuner. Flertallet har merket seg at Regjeringen nå foreslår å fjerne skjønnstilskuddet og i stedet opprette et grunntilskudd som en permanent ordning. Flertallet viser til at ordningen omfatter kommuner med 150 personer eller færre i personkretsen for rett og plikt eller rett til opplæring i norsk og samfunnskunnskap etter introduksjonsloven.

Komiteens medlemmer fra Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre støtter denne omleggingen, men vil fremheve at det er et mål at grunntilskuddet skal stimulere til mer interkommunalt samarbeid for å utnytte felles ressurser på en bedre måte og gi tilbud om opplæring av bedre kvalitet.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Fremskrittspartiet, Sosialistisk Venstreparti, Kristelig Folkeparti, Senterpartiet og Venstre, viser til at rapporter fra enkeltkommuner synes å vise at ordningen med tilskudd per capita har en underdekning, særlig for kommuner med færre enn 150 deltagere i undervisningen. Flertallet ber derfor Regjeringen om å følge nøye med på kommunenes utgifter til norskundervisning, slik at en sikrer et godt tilbud i alle deler av landet.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet er negative til at asylsøkere skal få norskopplæring før endelig vedtak er truffet i sakene deres, noe som betyr at Regjeringen vil ende opp med å ha brukt ressurser på folk som får avslag og sendes

ut av landet. Disse medlemmer viser til at Regjeringens opplegg innebærer at det vil bli brukt 115,1 mill. kroner av denne posten til dette formål i 2008, jf. svar på spm. 397 fra finanskomiteen/Fremskrittspartiets fraksjon av 17. oktober 2008.

Disse medlemmer viser til den massive veksten i antall asylsøkere fra 2007 til 2008, og at det i oktober i år kom dobbelt så mange asylsøkere som i oktober i fjor. Disse medlemmer er skuffet over at Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti, Senterpartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre ikke tok disse medlemmers advarsler i Innst. O. nr. 42 (2007–2008) våren 2008 på alvor.

Disse medlemmer viser videre til at Fremskrittspartiets innvandringspolitikk ville ha medført en betydelig reduksjon av behovet for denne posten. Disse medlemmer ønsker derfor å redusere denne posten med 374,8 mill. kroner, samt inntektene i kap. 3653 med 103,58 mill. kroner.

Komiteens medlemmer fra Høyre og Venstre mener at en av de viktigste nøklene til å lykkes i det norske samfunnet ligger i gode språkferdigheter og språkkunnskap. Regjeringen Bondevik II innførte både et individuelt tilrettelagt introduksjonsprogram for nyankomne flyktninger og rett og plikt til opplæring i norsk og samfunnskunnskap. Denne satsingen har gitt grunnlaget for en bedret integreringspolitikk. Disse medlemmer mener at en videre satsing på økt språkkunnskap er nødvendig og vil utvide retten til norskopplæring i introduksjonsordningen til å gjelde 500 timer.

Disse medlemmer viser til sitt alternative statsbudsjett der midler til dette er lagt inn.

Disse medlemmer fremmer følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen i forbindelse med Revidert nasjonalbudsjett for 2009 utvide retten til norskopplæring i introduksjonsordningen til å gjelde 500 timer."

Komiteens medlemmer fra Høyre viser til den kraftige veksten i antallet grunnløse asylsøkere i løpet av 2008. Disse medlemmer har fremmet flere forslag som vil redusere tilstrømmingen og viser til sitt alternative budsjett der det foreslås å redusere posten med 33,1 mill. kroner.

4.3.15.3 POST 70 NORSKPRØVE FOR VOKSNE INNVANDRERE

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til at disse medlemmers innvandringspolitikk betyr at det vil komme betydelig færre innvandrere til Norge i 2009, og kutter derfor posten med 3 436 000 kroner.

4.3.16 Kap. 670 Nasjonale minoriteter

Forslag 2009: kr 14 786 000. Saldert budsjett 2008: kr 10 200 000.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre, Sosialistisk Venstreparti, Kristelig Folkeparti, Senterpartiet og Venstre, viser til at de nasjonale minoritetene i Norge er kvener, skogsfinner, romani (tatere), rom (sigøynere) og jøder.

Flertallet viser videre til at Norge har ratifisert Europarådets rammekonvensjon om beskyttelse av nasjonale minoriteter. Med dette har norske myndigheter forpliktet seg til å legge forholdene til rette for at personer som tilhører de nasjonale minoritetene kan bevare og utvikle sin kultur, samt bevare grunnleggende identiteter som religion, språk, tradisjoner og kulturarv. Flertallet har merket seg at Regjeringen prioriterer arbeidet med å legge til rette for oppbygging og utvikling av de nasjonale minoritetenes organisasjoner. Flertallet er enig i at det er viktig at de nasjonale minoritetene blir satt i stand til å definere egne behov og fremme egne krav.

Flertallet har merket seg at det nå foreligger en evalueringsrapport for tilskuddsordningen utarbeidet av IRIS, og at Arbeids- og inkluderingsdepartementet vil utarbeide nye retningslinjer for tilskuddsordningen.

Flertallet har videre merket seg at Regjeringen vil sikre de nasjonale minoritetenes grunnlag for arbeidet med utviklingen av eget språk og kultur gjennom en prioritering av organisasjonsstøtte og ved en økning av denne med 1,2 mill. kroner i 2009.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet er motstandere av ekskluderende tilskuddsordninger slik som tilskuddet som gis under kap. 670 post 70. Disse medlemmer mener at offentlige midler til frivillige organisasjoner bør gis på en måte som er ikke-ekskluderende, og som gir alle innbyggere uavhengig av etnisitet de samme retter og muligheter. Disse medlemmer vil på denne bakgrunn kutte hele posten, tilsvarende kr 5 498 000.

4.3.16.1 POST 71 AVKASTNING AV ROMANI- FOLKETS/TATERNES KULTURFOND

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre, Sosialistisk Venstreparti, Kristelig Folkeparti, Senterpartiet og Venstre, viser til at fondet på 75 mill. kroner ble vedtatt opprettet i Revidert nasjonalbudsjett for 2004 som en stiftelse, og at stiftelsens oppgave er å forvalte avkastningen fra fondet. Flertallet er kjent med at AID i 2007 utarbeidet vedtekter og opprettet et styre for fondet. Flertallet viser

videre til at det har tatt noe tid å få styret godkjent av Stiftelsestilsynet, men at styret i dag er godkjent og vil kunne starte arbeidet med fondet og fondets avkastning som i 2009 er foreslått å utgjøre 4 mill. kroner. Flertallet er positiv til at avkastningen også skal benyttes til å drive et sekretariat/rådgivnings-senter som kan tilby juridisk og annen hjelp til tater som trenger det.

Flertallet viser til at staten i dag har en representant i styret med tale- og forslagsrett. I vedtektene fremgår det at når det er med 1–4 organisasjoner, vil hver organisasjon ha 3 representanter i styret. Er det mer enn 5 organisasjoner, vil alle bli representert med 2 representanter i styret.

Komiteens medlemmer fra Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre er kjent med at det i målgruppen for fondet er en del uro og skepsis i forhold til den fremtidige forvaltningen av fondet. Dette bekymrer disse medlemmer. Disse medlemmer ber derfor Regjeringen være oppmerksom på problemstillingen og om nødvendig følge opp med tiltak.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti, Senterpartiet, Kristelig Folkeparti, Senterpartiet og Venstre, viser for øvrig til Stortingets behandling av Dokument nr. 8:73(2007–2008).

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet var imot opprettelsen av "Romanifolkets fond" og er av den oppfatning at romanifolket på lik linje med andre minoriteter må søke om offentlig støtte hvert år. Disse medlemmer viser samtidig til svar på spm. 392 fra finanskomiteen/Fremskrittspartiets fraksjon av 16. oktober 2008, der det kommer frem at det ikke har vært tildelt midler til prosjekter hittil i 2008. Disse medlemmer fjerner derfor i sitt alternative statsbudsjett overføringene til romanifolket og fremmer følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen oppløse det statsfinansierte Romanifondet og tilbakeføre pengene uavkortet til giverne."

På denne bakgrunn konstaterer disse medlemmer at den beregnede støtten i kap. 670 post 71 vil frafalle.

Disse medlemmer påpeker at dette også innebærer at inntekstposten fra fondet i kap. 3670 bortfaller.

4.3.16.2 POST 72 TILTAK FOR ROM

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre, Sosialistisk Venstreparti, Kristelig Folkeparti, Senterpartiet og Venstre, viser til den økte bevilgningen, og er enig i at pengene skal dekke videreføringen av voksenopplæringstiltaket for unge voksne rom i regi av Oslo kommune og tiltak i handlingsplanen for å bedre levekårene for rom i Oslo.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet er motstandere av at det settes inn særskilte tilskudd til rom og ønsker å kutte hele overføringen under kap. 670 post 72. Disse medlemmer mener at det ikke er en offentlig oppgave å løse alle de utfordringer minoriteter står overfor. Minoritetene har selv en selvstendig plikt til å ta tak i sine problemer med tanke på å løse disse uten å belaste samfunnet for øvrig.

4.3.17 Kap. 680 Sametinget

Forslag 2009: kr 208 435 000. Saldert budsjett 2008: kr 196 100 000.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre, Sosialistisk Venstreparti, Kristelig Folkeparti, Senterpartiet og Venstre, viser til at staten Norge opprinnelig er etablert på territoriet til to folk, samer og nordmenn, og at begge folkene har den samme rett til og det samme krav på å kunne utvikle sin kultur og sitt språk. Samene er et urfolk som har et folkerettslig krav på et særlig kulturvern. Flertallet viser til at Sametinget er etablert gjennom sameloven for å etterleve Grunnloven § 110 a. Dette gir Sametinget en særstilling som folkevalgt organ med stor frihet.

Flertallet viser til St.prp. nr. 1 (2008–2009) der Arbeids- og inkluderingsdepartementet foreslår at Sametinget tildeles 208,4 mill. kroner, hvorav 4,7 mill. kroner er avkastning fra Samefolkets Fond.

Flertallet viser til at Sametinget årlig får bevilgninger fra flere ulike departementer, i tillegg til Arbeids- og inkluderingsdepartementet. Forslaget til de samlede bevilgningene til samiske formål er i 2009 om lag 782 mill. kroner.

Flertallet viser til viktigheten av å styrke samisk språk og er tilfreds med at Regjeringen tilfører Sametinget 5 mill. kroner til dette formålet.

Flertallet er kjent med at Lavangen kommune har søkt om å bli tatt opp i forvaltningsområdet for samisk språk. Flertallet mener det er riktig at Lavangen kommune blir opptatt i forvaltningsområdet for samisk språk ved neste anledning.

Flertallet merker seg at det foreslås å tilføre verdiskapningsprogrammet for samiske næringskombinasjoner 2 mill. kroner.

Flertallet er tilfreds med at det foreslås å bevilge 1,5 mill. kroner til gjenbegraving av levningene fra Neiden.

Flertallet er kjent med at mange samisktalende elever ikke har tilfredsstillende læremidler.

Flertallet vil peke på at kommunene har ansvaret for å sikre at de samisktalende elevene har tilgang til læremidler i og på samisk, og at Sametinget har delegert ansvar for å støtte produksjon av samiske læremidler. Fylkesmannen har ansvar for å føre tilsyn med at opplæringslovens bestemmelser på dette området overholdes.

Flertallet understreker betydningen av tett samarbeid mellom disse ulike nivåene for å bedre situasjonen for de samiske elevene.

Flertallet viser til flertallsmerknad i kirke- og utdanningskomiteens Budsjett-innst. S. nr. 12 (2008–2009), der flertallet ber Kunnskapsdepartementet om å følge kommunenes ivaretagelse av sitt ansvar for de samiske elevenes opplærings situasjon tett. Flertallet ber departementet vurdere om det føres tilsyn med at elevenes rettigheter blir ivaretatt, herunder også tilgangen på læremidler.

Flertallet har merket seg at Sametinget vil øke bruk av oversetting av norske læremidler, og ser dette som et viktig grep for å få fram læremidler raskt.

Flertallet ber Sametinget om å prioritere og støtte læremidler i kjernefagene som kan fordeles til elevene.

Flertallet vil peke på behovet for at Sametinget utformer en tilskuddsordning som sikrer fremdrift i og kontroll med produksjonen av læremidler. Videre bør læremiddelproduksjonen utnytte den samlede kapasiteten i forlagsbransjen.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet vil vise til Fremskrittspartiets politikk om en nedleggelse av Sametinget, og reduserer post 50 med 140 mill. kroner i sitt alternative budsjettforelegg. Disse medlemmer vil i den forbindelse vise til Dokument nr. 8:106 (2006–2007), der Fremskrittspartiet foreslår å avvikle Finnmarkseiendommen og nedlegge Sametinget.

Disse medlemmer var imot opprettelsen av Samefolkets fond og er av den oppfatning at samene på samme linje som andre minoriteter må søke om offentlig støtte hvert år. Disse medlemmer fjerner derfor overføringene til samene og fremmer følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen oppløse det statsfinansierte Samefolkets fond og tilbakeføre pengene uavkortet til givene."

På denne bakgrunn konstaterer disse medlemmer at den beregnede støtten i post 54 Avkast-

ning av samefolkets fond, vil frafalle. Disse medlemmer påpeker at dette også innebærer at inntektsposten fra fondet i kap. 3680 bortfaller.

Komiteens medlem fra Venstre viser til at Venstre i sitt alternative statsbudsjett bevilger 13 mill. kroner mer til samiske formål enn Regjeringen, hvor 3 mill. kroner går til økt produksjon av samiske læremidler og 2 mill. kroner går til å bedre arbeidsvilkårene for samiske lærebokforfattere.

Dette medlem vil ha en samisk læremiddelkoordinator, primært plassert hos Fylkesmannen i Finnmark. Dette medlem mener at Fylkesmannen ikke bare er et tilsynsorgan, men også skal drive veiledning og oppfølging av kommunene og allerede har et kontaktnett mot kommuner, fylkeskommune og Sametinget. Dette medlem mener at dette er veien å gå framfor å frata Sametinget ansvaret for utvikling av samiske læremidler, slik Regjeringen har antydnet.

Dette medlem mener det i tillegg er viktig å bedre arbeidsvilkårene for lærebokforfattere. Mange som fram til i dag har vært ansatt i skoleverket, har tatt permisjon for å utvikle læremidler med den følge at de har mistet pensjons- og forsikringsordninger og arbeidstakerrettigheter. Mangel på gode ordninger gjør det derfor vanskelig å rekruttere lærebokforfattere. Dette medlem ber derfor Regjeringen om å ta opp med Fylkesmannen i Finnmark at det må utarbeides utkast til frikjøpsavtale for kommuneansatte som sikrer at de får beholde rettighetene de har som ansatte når de har permisjon for å utvikle læremidler.

4.3.18 Kap. 681 Tilskudd til samiske formål

Forslag 2009: kr 10 412 000. Saldert budsjett 2008: kr 7 100 000.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre, Sosialistisk Venstreparti, Kristelig Folkeparti, Senterpartiet og Venstre, anser det som svært viktig å øke tilskuddsordningen i 2009. Denne skal legge til rette for at samiske språk blir mer brukt i det offentlige rom, at en større mengde av offentlig informasjon blir gitt til den samiske befolkningen på samisk og øke mengden informasjon om samiske forhold overfor befolkningen i Norge.

Flertallet mener at det er et stort behov for å sette samiske brukeres møte med offentlig forvaltning og tjenesteyting høyere på dagsordenen. Gode og likeverdige offentlige tjenestetilbud til den samiske befolkningen krever at offentlige virksomheter har kunnskap om samiske forhold innenfor egen sektor. Tilstrekkelig med personell med samisk språk og kulturkompetanse er av avgjørende betydning for samiske brukeres opplevelse av kvalitet i tje-

nestene – og for å gi et tilstrekkelig godt tilbud. Dette er et ansvar som alle offentlige organer har, selv om omfanget vil kunne variere noe. Undersøkelser viser at samisk språkkompetanse i offentlige organer er mangelfull. Dette gjelder både innenfor og utenfor forvaltningsområdet for samisk språk.

Flertallet viser til at prosjektet "Samiske veivisere" er i permanent drift fra 2008 etter at det ble igangsatt våren 2004. Ungdommene som deltar i dette prosjektet skal først og fremst informere om samiske forhold ved å besøke videregående skoler i områder hvor samene er i mindretall. Prosjektet har en referansegruppe med representanter fra Samisk høyskole, Nordisk Samisk Institutt, Kompetansesenteret for urfolks rettigheter, Sametinget og Arbeids- og inkluderingsdepartementet. En evaluering av prosjektet i 2007 tegner et positivt bilde av prosjektet og viser at besøkene av veiviserne har vært lærerike for både lærere og elever.

Flertallet anser det som svært viktig at bevilgningen til det sørsamiske skoletilbudet ved Elgå oppvekstsenter i Engerdal blir videreført også i 2009. Det er et stort behov for å styrke og videreutvikle det sårbare sørsamiske språket og kulturen.

Flertallet mener det må være et sentralt mål å kunne bruke det samiske tegnsettet i IT-sammenheng på stadig flere områder i samfunnet. Regjeringen har etablert et samisk språkvalg på sine internettsider og det er viktig at disse sidene videreutvikles.

Flertallet anser det som svært positivt at Regjeringa i samarbeid med Sametinget vil utvikle en handlingsplan for samisk språk. Målet med planen skal være å se helheten i det arbeidet som gjøres for samisk språk i dag og vurdere hva som er de viktigste innsatspunktene for å sikre samisk som et levende og kulturbærende språk i framtida.

Flertallet mener det er veldig viktig å støtte tiltak som har som formål å innhente, systematisere og formidle samers tradisjonelle kunnskaper slik formålet er med Samisk høyskoles pilotprosjekt, "Árbediehtu". Dette prosjektet startet opp høsten 2008 og skal etter planen gå over tre år. Sametinget, Arbeids- og inkluderingsdepartementet og Miljøverndepartementet i tillegg til relevante faginstanser vil følge prosjektet.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet mener det er galt å gi enkelte etniske grupperinger fordeler som ikke andre har, da dette skaper grobunn for konflikter. Disse medlemmer mener også at ulike former for særskilt støtte er med på å nøre opp under konfliktnivået ulike befolkningsgrupper imellom. På denne bakgrunn ønsker disse medlemmer å kutte post 72 Samisk språk, informasjon mv. med 9 055 000 kroner.

Disse medlemmer er av den oppfatning at det er urimelig å ha en egen budsjettpost for kartlegging, dokumentasjon og videreføring av samers tradisjonelle kunnskap når det ikke finnes tilsvarende budsjettposter for andre grupper. Disse medlemmer viser til at Fremskrittspartiet er imot enhver form for forskjellsbehandling mellom ulike folkegrupper i Norge, og ønsker på denne bakgrunn å kutte post 74 Dokumentasjon, formidling mv. med 1 357 000 kroner.

Komiteens medlem fra Venstre vil peke på den nasjonale betydningen av å ivareta og videreføre tradisjonelle samiske næringer som utmarksnæringer (lakse- og innlandsfiske og jakt), duodji og kombinasjonsnæringer og vil derfor prioritere dette særskilt. Dette medlem foreslår derfor i sitt alternative budsjett at det bevilges 2 mill. kroner til en ny post for dette, post 71 Samisk næringsvirksomhet.

4.3.19 Kap. 682 Galdu – Kompetansesenter for urfolks rettigheter

Forslag 2009: kr 2 911 000. Saldert budsjett 2008: kr 3 325 000.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre, Sosialistisk Venstreparti, Kristelig Folkeparti, Senterpartiet og Venstre, er tilfreds med at Galdu – Kompetansesenter for urfolks rettigheter – skal flytte inn i det nye vitenskapsbygget i Kautokeino. Flertallet vil peke på viktigheten av å bygge sterke fagmiljøer for å øke kompetansen om samiske spørsmål og mener at en samlokalisering av flere samiske institusjoner vil bidra til dette.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet mener det er grunnleggende galt at enkelte statsborgere skal ha flere eller færre rettigheter enn andre. Alle statsborgere, uansett opphav eller etnisitet, skal ha de samme rettigheter og plikter. Disse medlemmer ser på denne bakgrunn ikke behovet for videreføringen av et eget kompetansesenter for urfolks rettigheter, og viser til sitt alternative budsjettforelegg hvor bevilgningen reduseres med 2 911 000 kroner, med sikte på full nedleggelse. Disse medlemmer vil videre understreke at dette kompetansesenteret også fikk midler fra Utenriksdepartementet i 2005 og 2006 over kap. 163 post 71, til tross for at dette er en budsjettpost øremerket til nødhjelp og humanitær bistand.

På denne bakgrunn vil disse medlemmer fremme følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen nedlegge Kompetansesenteret for urfolks rettigheter."

4.3.20 *Kap. 684 Internasjonalt fag- og formidlingscenter for reindrift*

Forslag 2009: kr 3 290 000. Saldert budsjett 2008: kr 3 575 000.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre, Sosialistisk Venstreparti, Kristelig Folkeparti, Senterpartiet og Venstre, er tilfreds med at Internasjonalt fag- og formidlingscenter for reindrift skal flytte inn i det nye vitenskapsbygget i Kautokeino. Flertallet vil peke på viktigheten av å bygge sterke fagmiljøer for å øke kompetansen om samiske spørsmål og mener at en samlokalisering av flere samiske institusjoner vil bidra til dette.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet mener at et slikt ressurscenter bør bli finansiert av næringen selv, og ikke av det offentlige, og kutter derfor hele bevilgningen i sitt alternative budsjett.

4.3.21 *Kap. 5606 Finnmarkseiendommen*

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre, Sosialistisk Venstreparti, Kristelig Folkeparti, Senterpartiet og Venstre, viser til at Finnmarkseiendommen er grunneier av tidligere statlig eiendom i Finnmark. Flertallet viser til Ot.prp. nr. 53 (2002–2003) om Finnmarksloven. Der heter det:

"Finnmarksloven innebærer at finnmarkingene heretter skal utøve eierrådigheten, mens kommunale og statlige myndigheter skal utøve myndighet."

Flertallet viser videre til at Finnmarkseiendommens styre er sammensatt slik at av 6 styremedlemmer har Sametinget tre og Finnmark fylkeskommune tre. Ledervervet roteres mellom Sametinget og Finnmark fylkeskommune. Etter flertallets syn legger dette grunnlag for at både den norske og den samiske befolkningen kan ha tillit til Finnmarkseiendommen som grunneier.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til Dokument nr. 8:106 (2006–2007), der disse medlemmer fremmet forslag om å avvikle Finnmarkseiendommen og nedlegge Sametinget.

Disse medlemmer vil påpeke at Finnmarkseiendommen har ført til forskjellsbehandling mellom samer og Finnmarks øvrige befolkning. Før Finnmarkseiendommen ble opprettet, hadde alle innbyggere i Finnmark de samme rettighetene til områ-

dets naturressurser, mens det i dag er slik at området kontrolleres av samiske interesser.

Disse medlemmer påpeker at man i Norge bruker ILO-konvensjon nr. 169 for å legitimere samiske særrettigheter, til tross for at konvensjonen ikke er ratifisert av verken Sverige, Finland eller Russland. Disse medlemmer viser til at Norge som det første landet i verden ratifiserte ILO-konvensjon nr. 169 om urfolk og stammefolk i selvstendige stater den 19. juni 1990, til tross for at konvensjonsteksten åpenbart retter seg mot indianere i Sør- og Mellom-Amerika. De fem neste landene som ratifiserte konvensjonen etter Norge, var Mexico (1990), Colombia (1991), Bolivia (1991), Costa Rica (1993) og Paraguay (1993). Pr. 6. oktober 2008 er denne konvensjonen kun ratifisert av 20 land, hvorav de fleste i Sør- eller Mellom-Amerika, for å sikre indianernes rettigheter slik konvensjonen i utgangspunktet var ment. Disse medlemmer viser til at konvensjonen kan sies opp hvert tiende år, og at neste mulighet for oppsigelse dermed blir 5. september 2011, jf. svar på skriftlig spørsmål Dokument nr. 15:38 (2008–2009) fra stortingsrepresentant Per-Willy Amundsen.

Disse medlemmer ønsker å oppheve finnmarksloven og nedlegge Finnmarkseiendommen, men ser at dette arbeidet vil ta noe tid. Det er imidlertid viktig at dette arbeidet startes umiddelbart.

Disse medlemmer vil på denne bakgrunn fremme følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen fremme en sak om å oppheve finnmarksloven."

"Stortinget ber Regjeringen utrede og fremme de nødvendige forslag, slik at alt tettstedsrelatert areal i Finnmark overføres fra Finnmarkseiendommen til kommunene umiddelbart."

"Stortinget ber Regjeringen utrede og fremme de nødvendige forslag som medfører at dagens umatrikulerte grunn i Finnmark blir matrikulert som fast eiendom, og at festgrunn under denne blir lovlig fradelt som fast eiendom og gjenstand for direkte salg."

"Stortinget ber Regjeringen utrede og fremme de nødvendige forslag, slik at de områdene som i dag inngår i Finnmarkseiendommen, overføres i sin helhet til de enkelte finnmarkskommunene."

"Stortinget ber Regjeringen terminere alle igangsatte prosesser som følge av Samerettsutvalgets arbeid, herunder også forslaget om å overføre Statskogs eiendommer i Troms og Nordland til Hålogalandsallmenningen."

"Stortinget ber Regjeringen utrede og fremme de nødvendige forslag, slik at Sametinget kan nedlegges."

"Stortinget ber Regjeringen starte arbeidet med å få sagt opp ILO-konvensjon nr. 169."

4.3.22 Kap.690 Utlendingsdirektoratet

Forslag 2009: kr 3 030 805 000. Saldert budsjett 2008: kr 1 295 400 000.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti, Kristelig Folkeparti, Senterpartiet og Venstre, viser til de økte prognosene for asylankomster for 2009 og er tilfreds med at Regjeringen tilfører UDI økte midler for å håndtere dette på en forsvarlig måte. Flertallet vil peke på at bakgrunnen for økte asylankomster er sammensatt. Situasjonen i mange av opprinnelseslandene er preget av vold og usikkerhet. Endret praksis i andre europeiske land har også betydning for hvor mange som søker asyl i Norge.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Høyre mener det er urovekkende at Regjeringen gjentatte ganger har måttet oppjustere anslagene for antall asylsøkere til Norge i år. Først sa Regjeringen at det skulle komme 5 500 asylsøkere til Norge i 2008, deretter sa Regjeringen i St.prp. nr. 59 (2007–2008) at det skulle komme 10 500 asylsøkere i år. I den forbindelse ble det satt av hele 710 mill. kroner ekstra. 29. august 2008 hadde Regjeringen økt estimatet til 15 000 asylsøkere, og prisen for dette er ytterligere 423,5 mill. kroner. Disse medlemmer vil påpeke at tall fra FN viser at Norge har størst asylvekst i verden, og hvis fasiten er i nærheten av Regjeringens estimer, vil Norge i år motta 4 ganger så mange asylsøkere som Danmark og Finland til sammen. Disse medlemmer viser til at NRK har lagt frem et regnestykke som viser at 15 000 nye asylsøkere i året vil gi en tilleggsregning på 6,4 mrd. kroner for bl.a. asylmottak, norskopplæring og kommunetilskudd.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, viser til at det er iverksatt flere tiltak for å redusere antallet asylsøkere uten reelt beskyttelsesbehov, og satt strengere krav til effektivitet og produktivitet. I Revidert nasjonalbudsjett for 2008 og i Regjeringens trettenpunkts-pakke som ble varslet i september 2008, er det fremlagt tiltak.

Flertallet viser til at Regjeringen har satt i gang en bred gjennomgang av hele saksbehandlings-

kjeden, med sikte på mer effektiv saksbehandling og bedre service. Flertallet er tilfreds med at Arbeids- og inkluderingsdepartementet foreslår å tilføre UDI 20 mill. kroner til videreutvikling av elektronisk saksbehandlingssystem.

Komiteens medlemmer fra Høyre viser til at den rød-grønne regjeringen de tre første årene på flere områder endret den asylpolitikken som ble ført av regjeringen Bondevik II i mer liberal retning. Disse medlemmer minner om at Høyre har stemt imot endringene og dessuten advart Regjeringen mot å føre en politikk som gir omverdenen et feilaktig bilde av hvor enkelt det er å få opphold i Norge. Disse medlemmer viser til sine forslag i alternativt statsbudsjett og til sine forslag i Dokument nr. 8:146 (2008–2009), jf. Innst. S. nr. 87 (2008–2009).

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre, Sosialistisk Venstreparti, Kristelig Folkeparti, Senterpartiet og Venstre, viser til den økende arbeidsinnvandringen til Norge og behovet for enklere saksbehandling og veiledning for bedrifter og arbeidstakere. Flertallet viser til brev fra statsråd Dag Terje Andersen 20. november 2008 til kommunal- og forvaltningskomiteen, der det slås fast at det vil bli opprettet et servicekontor for arbeidsinnvandrere i Stavanger i løpet av annet halvår 2009. Flertallet er tilfreds med dette og peker på at et slikt senter bør etableres etter modell fra Oslo, hvor stillinger fra UDI inngår.

4.3.22.1 POST 1 DRIFTSUTGIFTER

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til at disse medlemmer i Innst. S. nr. 6 (2008–2009), jf. St.prp. nr. 80 (2007–2008), støttet Regjeringens forslag til tilleggsbevilgninger til blant annet UDI fordi UDI, med dagens snillistiske innvandringspolitiske regime og ineffektive behandlingsprosedyrer, hadde behov for mer ressurser for å få redusert behandlingstiden til et anstendig nivå. Disse medlemmer vil samtidig vise til at Fremskrittspartiets innvandringspolitikk i løpet av kort tid ville ha redusert UDIs ressursbehov og arbeidsmengde betraktelig. Disse medlemmer viser til at Danmark har fått redusert både antall familiegjenforeningssøknader og antall personer uten reelt beskyttelsesbehov til under halvparten av hva som var tilfellet før de restriktive reglene ble innført. Disse medlemmer vil videre vise til sitt forslag til Fremskrittspartiets forslag til ny norsk utlendingslov i Innst. O. nr. 42 (2007–2008). På bakgrunn av et mindre behov for ressurser til UDI med Fremskritts-

partiets politikk foreslår disse medlemmer en reduksjon på 334,8 mill. kroner på denne posten.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Høyre viser til at budsjettets prognoser for 2008 var at ca. 5 500 asylsøkere ville komme til Norge. Prognosene nå viser nesten det tredobbelte, dvs. at ca. 15 000 personer vil søke om asyl. Det kan være flere årsaker til økningen. Den viktigste synes å være at Regjeringen har sendt uklare signaler til omverdenen, noe som har bidratt til et inntrykk av at norsk politikk er blitt liberalisert.

Disse medlemmer viser til at disse partier har advart mot dette, blant annet fordi vi har fryktet at enda flere fattige mennesker selger sine eiendeler i håp om et nytt liv i Norge, for deretter å oppdage at de ikke oppfyller kriteriene for opphold. Disse medlemmer viser til at Regjeringen presenterte flere forslag i høst som skulle bidra til å redusere antallet søkere til Norge, en målsetting som ikke reflekteres i nedjusterte prognoser for 2009. Disse medlemmer har fremmet flere forslag som ville ha redusert tilstrømmingen om de var blitt vedtatt.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet vil i den forbindelse vise til Fremskrittspartiets forslag til ny norsk utlendingslov i Innst. O. nr. 42 (2007–2008).

Komiteens medlemmer fra Høyre viser til Stortingets behandling av Dokument nr. 8:146 (2008–2009) og viser til sitt alternative budsjett der det foreslås å redusere posten med 87,9 mill. kroner. Reduksjonen i antallet asylsøkere vil redusere behovet for mottak.

Komiteens medlem fra Venstre mener Utlendingsdirektoratet har for lang saksbehandlingstid, særlig for asylsaker. Dette medlem vil peke på at rask saksbehandling er viktig for å hindre at en usikker situasjon strekker ut i tid. Lang saksbehandling er særlig problematisk i saker der barn er involvert. Dette medlem viser til at det legges opp til at antall saksbehandlerårsverk i UDI foreslås på et nivå som tilsvarer antallet ansatte ved utgangen av 2008. Med økte asylankomster kommer det til å bli en stor utfordring å få ned restansene. Dette medlem mener det er på tide å få på plass elektronisk saksbehandling og mener 20 mill. kroner i 2009 er for lite for å modernisere og effektivisere saksbehandlingen i UDI.

På denne bakgrunn foreslår dette medlem i sitt alternative budsjettopplegg at bevilgingen økes med 10 mill. kroner for snarest å få på plass elektronisk saksbehandling i UDI.

4.3.22.2 POST 21 SPESIELLE DRIFTSUTGIFTER, STATLIGE MOTTAK

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre, Sosialistisk Venstreparti, Kristelig Folkeparti, Senterpartiet og Venstre, vil peke på at vertskommunetilskuddet i forhold til etablering av asylmottak ble økt med 18 mill. kroner i RNB-08 og at det dermed er på det nivået som beregningsutvalget legger til grunn.

Flertallet viser til at den økte tilstrømmingen av asylsøkere kan føre til lengre ventetid i mottak før bosetting finner sted.

Flertallet mener det er viktig å ha et ekstra fokus på å få bosatt enslige mindreårige og personer med alvorlige, kjente funksjonshemninger.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til sine merknader under kap. 690 post 1, og reduserer posten med 961,6 mill. kroner grunnet redusert ankomst til, og opphold av, asylsøkere på mottak. Disse medlemmer viser til at dette samtidig medfører en reduksjon i beløpet som kan føres som ODA-godkjente utgifter i kap. 3690 post 4 på 645 mill. kroner, mens post 6 i samme budsjettkapittel reduseres med 1,46 mill. kroner.

Komiteens medlemmer fra Høyre mener det er behov for å utvikle en alternativ strategi til dagens uforutsigbare politikk, og en ny modell for drift av asylmottak som kan bidra til mer kompetanse innenfor fagfeltet. Relevant i denne sammenheng er å utvikle egne kompetansemottak, lokalisert i ulike deler av landet, og som kan spesialisere seg på ulike områder innenfor fagfeltet som for eksempel returproblematikk, kartlegging, enslige mindreårige asylsøkere, kvalifisering mv. Disse medlemmer setter av 20 mill. kroner til dette og viser til sitt alternative statsbudsjett.

Disse medlemmer fremmer følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen fremme en sak om etablering av asylmottak som kan bidra til mer kompetanse innenfor fagfeltet (egne kompetansemottak)."

Disse medlemmer har fremmet flere forslag som vil redusere tilstrømmingen av grunnløse asylsøkere og viser til sitt alternative statsbudsjett der det foreslås å redusere posten med 190 mill. kroner.

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti viser til at det rapporteres om økende tilfeller av vold rettet mot kvinner i asylmottak. Dette medlem foreslår derfor i sitt alternative budsjett-

forslag å øremerke 5 mill. kroner på UDIs budsjett til asylmottak til opprettelse av eget Kvinnemottak som et tilbud til utsatte kvinnelige asylsøkere som ønsker det.

4.3.22.3 POST 22 SPESIELLE DRIFTSUTGIFTER, TOLK OG OVERSETTELSE

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til sine merknader under kap. 690 post 1 og reduserer posten med 35,2 mill. kroner grunnet redusert behov for blant annet tolketjenester.

Komiteens medlemmer fra Høyre viser til den kraftige veksten i antallet grunnløse asylsøkere i løpet av 2008. Disse medlemmer har fremmet flere forslag som vil redusere tilstrømmingen og viser til sitt alternative budsjett der det foreslås å redusere posten med 25 mill. kroner. Reduksjonen i antallet asylsøkere vil redusere behovet for mottak.

4.3.22.4 POST 45 STØRRE UTSTYRSANSKAFFELSER

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet ser det som nødvendig å begrense bevegelsesfriheten til dem med endelig avslag og som motsetter seg norsk lov og tilbakesendelse, og ønsker å bygge lukkede asylmottak i Norge. Disse medlemmer vil på denne bakgrunn bevilge 100 mill. kroner til dette formål i 2009. Disse medlemmer vil for øvrig vise til sitt forslag om prøveordning med lukkede asylmottak i Dokument nr. 8:12 (2008–2009).

4.3.22.5 POST 60 VERTSKOMMUNETILSKUDD

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til at flere kommuner har utarbeidet troverdige asylbudsjetter, og at de statlige tilskuddene fortsatt ikke dekker kostnadene knyttet til å ha asylmottak i en kommune. Disse medlemmer vil i den forbindelse trekke frem Venstre-kommunen Kvæfjord, der administrasjonen på bakgrunn av de gjeldende grunnsatser og sats pr. mottaksplass har kommet frem til at kommunen vil tape over 1 mill. kroner i året på ordinært mottak og mottak for enslige mindreårige asylsøkere, og at resultatet hadde blitt omtrent det samme hvis 2009-satsene fra St.prp. nr. 1 (2008–2009) hadde blitt lagt til grunn. Disse medlemmer viser til sine merknader under kap. 690 post 1, om redusert asyltilstrømming med Fremskrittspartiets innvandrings- og integreringspolitikk, og kutter derfor posten med 61,7 mill. kroner samtidig som kommunene får dekket en større andel av sine utgifter.

Komiteens medlemmer fra Høyre viser til den kraftige veksten i antallet grunnløse asylsøkere i løpet av 2008. Disse medlemmer har fremmet flere forslag som vil redusere tilstrømmingen og viser til sitt alternative budsjett der det foreslås å redusere posten med 10 mill. kroner. Reduksjonen i antallet asylsøkere vil redusere behovet for mottak.

4.3.22.6 POST 72 RETUR OG TILBAKEVENDING AV FLYKTNINGER

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre og Venstre mener det må være et mål at flyktninger og asylanter reiser tilbake og deltar i gjenoppbyggingen av hjemlandet når trusselsituasjonen i hjemlandet er normalisert, og at norske myndigheter bør skape de nødvendige incentivene for at dette skal finne sted. En slik politikk vil også være på linje med trenden i Europa.

Disse medlemmer registrerer at antall personer som vender tilbake til hjemlandet med økonomisk støtte fra staten, er fallende, og at mange benytter seg av muligheten til å vende tilbake til Norge etter å ha mottatt tilbakevendingsstøtte.

I første omgang vil komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet øke overføringene til dette formål med 20 mill. kroner. Disse medlemmer viser til at dette medfører at ODA-godkjente utgifter knyttet til retur og tilbakevending for flyktninger i kap. 3690 post 1 øker tilsvarende.

4.3.22.7 POST 73 GJENBOSETTING AV FLYKTNINGER

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet mener at flyktninger best kan hjelpes i sine geografiske og kulturelle nærrområder, og at man dermed kan hjelpe langt flere mennesker for samme sum som det vil koste å ha en flyktning i Norge. Disse medlemmer ønsker derfor at midlene i denne posten skal benyttes på støttetiltak knyttet til internasjonalt flyktningsarbeid utenfor Norges grenser. Disse medlemmer støtter ikke Regjeringens forslag om at midlene skal benyttes til å overføre flyktninger til Norge dersom de ikke benyttes til støttetiltak.

Komiteens medlemmer fra Høyre og Venstre mener Norge bør ta et større ansvar i det internasjonale flyktningsarbeidet. Kvoteflyktingene er dårligst stilt og har det tyngste utgangspunktet for å starte et nytt liv. Disse medlemmer mener kvoten med overføringsflyktninger bør økes med 500.

Komiteens medlemmer fra Høyre viser til sitt alternative budsjett der posten foreslås økt med 2,6 mill. kroner.

4.3.22.8 POST 75 REISEUTGIFTER FLYKTNINGER TIL OG FRA UTLANDET

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til at disse medlemmer ønsker å halvere antall kvoteflyktninger, jf. forslag under kap. 651 post 60, og reduserer derfor posten med 6,15 mill. kroner. Disse medlemmer viser til at dette medfører at ODA-godkjente utgifter knyttet til reiseutgifter til og fra utlandet i kap. 3690 post 3 halveres.

Komiteens medlemmer fra Høyre og Venstre mener Norge bør ta et større ansvar i det internasjonale flyktningarbeidet. Kvoteflyktningene er dårligst stilt og har det tyngste utgangspunktet for å starte et nytt liv. Disse medlemmer mener kvoten med overføringsflyktninger bør økes med 500. Disse medlemmer viser til sine respektive alternative budsjett der bevilgningen til denne posten økes med 3 mill. kroner.

4.3.23 Kap. 691 Utlendingsnemnda

Forslag 2009: kr 250 537 000. Saldert budsjett 2008: kr 127 338 000.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre, Sosialistisk Venstreparti, Kristelig Folkeparti, Senterpartiet og Venstre, viser til at en av hovedoppgavene til UNE er å skape tillit til at vedtakene som fattes er i tråd med internasjonale konvensjonsforpliktelser og norsk lov. Flertallet vil fremheve betydningen av at denne oppgaven blir ivaretatt på en god måte, spesielt i tider hvor vi ser en økning i antallet mennesker som søker asyl i Norge.

Komiteen viser for øvrig til at komiteen i Innst. O. nr.42 (2007–2008) om ny utlendingslov ba Regjeringen vurdere å nedsette et offentlig utvalg for å vurdere om dagens klagesaksmodell er den beste til å ivareta både politisk styring, rettssikkerhet, likebehandling og en rask og effektiv saksbehandling. Komiteen viser videre til at tidligere arbeids- og inkluderingsminister Bjarne Håkon Hanssen varslet i debatten om innstillingen at Regjeringen ville følge opp dette.

Komiteens medlemmer fra Kristelig Folkeparti og Venstre ber departementet se på om ytterligere tiltak bør settes i verk for å øke folkets tillit til UNE.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre, Sosialistisk Venstreparti, Kristelig Folkeparti, Senterpartiet og Venstre, viser til at det har vært

en økning i antall asylsaker som avgjøres i nemndmøte fra 5 pst. av asylsakene i 2005 til 16 pst. første halvår 2008. Flertallet mener dette er en positiv trend.

Komiteens medlemmer fra Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre viser til rapporten som Kvinnekommissjonen la fram i september 2008, "Kjønnsrelatert forfølgelse og norsk utlendingsforvaltning". Rapporten ble belyst gjennom saker fra Iran. Disse medlemmer vil ta denne rapporten på alvor og ber departementet følge forslaget i rapporten om at utlendingsforskriften endres slik at saker der det er anført kjønnsrelatert forfølgelse, blir behandlet i nemndmøte med personlig fremmøte.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre, Sosialistisk Venstreparti, Kristelig Folkeparti og Senterpartiet, viser til at det i proposisjonen til ny utlendingslov ble varslet at departementet vil vurdere om det skal gis forskriftsbestemmelser knyttet til begrepet "vesentlige tvilsspørsmål". Det ble også varslet at man vil vurdere om det kan fastsettes regler om at bestemte type saker som hovedregel skal avgjøres i nemndmøte. Flertallet imøteser således forslag til forskriftsbestemmelser om dette temaet i forbindelse med høring av forskrifter til ny utlendingslov.

Et annet flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, registrerer at antallet ubehandlede saker og saksbehandlingstiden har økt. Dette flertallet har forståelse for at den største utfordringen for UNE i 2009 er å bygge opp nødvendig kapasitet til å behandle den økte saksmengden som forventes.

Komiteens medlemmer fra Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre ser dette som en meget viktig oppgave. Disse medlemmer viser til at maksimal saksbehandlingstid ikke bør være lenger enn 6 måneder i klagesaker om asyl.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til at kommunal- og forvaltningskomiteen i Innst. S. nr. 196 (2006–2007) reduserte budsjettposten for Utlendingsnemndas driftsutgifter med 7 mill. kroner, og at dette nesten tilsvarte halvårsvirkningen av 20-millionerskuttet i denne budsjettposten i Fremskrittspartiets alternative statsbudsjett for 2007. Disse medlemmer viser til at Regjeringens begrunnelse for dette kuttet var at UNE får færre saker til behandling når UDI behand-

ler færre saker enn forutsatt. Disse medlemmer viser til at Fremskrittspartiets innvandringspolitikk, inkludert mer aktiv bruk av retur for dem som forsøker å tvinge seg til opphold i landet, ville ha redusert Utlendingsnemndas beskyttelsesbehov betraktelig. Disse medlemmer ønsker derfor å kutte posten med 82,2 mill. kroner.

Disse medlemmer mener at klagesaksbehandlingen av alle asylsaker skal behandles under politisk myndighet i departementet, og vil som følge nedlegge UNE. Disse medlemmer er svært kritisk til den utvikling som har skjedd på asylområdet, hvor statsråden kan skyve ansvaret vekk fra seg selv og over på administrative organ. At statsråden i 2004 fikk tilbakeført myndighet innenfor enkelte saker av spesiell betydning er bra, men disse medlemmer ser klart behovet for et klarere politisk ansvar på hele asylområdet, og mener dette vanskelig kan skje innenfor dagens organisering.

På denne bakgrunn vil disse medlemmer fremme følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen legge frem en sak for Stortinget om nedleggelse av Utlendingsnemnda, der ansvaret for klagebehandlingen overføres til Arbeids- og inkluderingsdepartementet."

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre mener saksbehandlingstiden fremdeles er for lang i UNE. Rask saksbehandling er viktig, samtidig som at kvaliteten på saksbehandlingen må sikres.

Disse medlemmer fremmer derfor følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen komme tilbake til Stortinget med en sak hvor saksbehandlingsrutinene i UDI/UNE og muligheter for effektiviseringstiltak som kan settes i verk for å få antall ubehandlede saker ned på et akseptabelt nivå, gjennomgås."

5. FORSLAG FRA MINDRETALL

Forslag fra Fremskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre:

Forslag 1

Stortinget ber Regjeringen i Kommuneopposisjonen for 2010 legge til grunn at kommunene i Nord-Troms som inngår i tiltakssonen for Finnmark og Nord-Troms, får like mye Nord-Norge- og Namsdalstilskudd som finnmarkskommunene.

Forslag 2

Stortinget ber Regjeringen i løpet av våren 2009 komme tilbake til Stortinget med en strategi for modernisering av offentlig sektor som inneholder konkrete tidsfestede og målbare kriterier for om arbeidet lykkes.

Forslag 3

Stortinget ber Regjeringen sørge for et opplegg som gjennom målrettede offentlige virkemidler kan medvirke til å tilrettelegge for at negative virkninger av Hydros varslede nedstenging av selskapets Søderberganlegg på Karmøy blir minst mulig.

Forslag 4

Stortinget ber Regjeringen innlemme privatskoler i rentekompensasjonsordningen for skolebygg.

Forslag 5

Stortinget ber Regjeringen utrede hvorvidt kommunene holder seg til selvkostprinsippet for byggesaksgebyrer.

Forslag 6

Stortinget ber Regjeringen komme tilbake til Stortinget med en sak hvor saksbehandlingsrutinene i UDI/UNE og muligheter for effektiviseringstiltak som kan settes i verk for å få antall ubehandlede saker ned på et akseptabelt nivå, gjennomgås.

Forslag fra Fremskrittspartiet, Høyre og Kristelig Folkeparti:

Forslag 7

Stortinget ber Regjeringen nedlegge Husleievistutvalget.

Forslag 8

Stortinget ber Regjeringen komme tilbake til Stortinget med en sak om å sette Slottsplassen i stand gjennom for eksempel steinlegging.

Forslag fra Fremskrittspartiet, Høyre og Venstre:

Forslag 9

Stortinget ber Regjeringen i kommuneopplegget for 2010 gjeninnføre ordningen med tilbakeføring av deler av selskapskatten til kommunene.

Forslag 10

Stortinget ber Regjeringen starte opp igjen samarbeidsprosjektet "Fremtidens kommunestruktur" med Kommunenes Sentralforbund. Erfaringene fra prosjektet må brukes til å igangsette konkrete forslag til virkemidler som motiverer til en ny prosess for frivillige endringer i kommunestrukturen.

Forslag 11

Stortinget ber Regjeringen skille ut tidligere Statskonsult som et eget selskap og selge dette.

Forslag 12

Stortinget ber Regjeringen i forbindelse med Revidert nasjonalbudsjett 2009 komme tilbake med et forslag om å utvide forsøket med språkkartlegging på helsestasjonene av 4-åringer i 12 kommuner til å omfatte alle 4-åringer i hele landet.

Forslag fra Fremskrittspartiet og Høyre:*Forslag 13*

Stortinget ber Regjeringen fremme en sak om et internt prissystem mellom statlige tjenesteleverandører.

Forslag 14

Stortinget ber Regjeringen utrede et språkopplæringsprogram for mor og barn, der 4-årskontrollen har avdekket sviktende norskkunnskaper.

Forslag fra Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti og Venstre:*Forslag 15*

Stortinget ber Regjeringen gjennomgå vilkårene for avskrivning av heis med sikte på å gjøre en slik investering i eksisterende bygg gunstigere.

Forslag fra Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre:*Forslag 16*

Stortinget ber Regjeringen forsterke og videreføre strategien "På vei til egen bolig" frem til etter at evalueringen er gjennomført og ny strategi etablert.

Forslag fra Fremskrittspartiet:*Forslag 17*

Stortinget ber Regjeringen nedlegge IMDI og overføre oppgavene til Arbeids- og inkluderingsdepartementet.

Forslag 18

Stortinget ber Regjeringen utrede obligatorisk testing av innvandreres norskkunnskaper, kjennskap til norske samfunnsforhold, norsk historie og vestlig kultur, der man må oppnå et visst nivå før statsborgerskap innvilges. Dette nivået forutsettes å være høyt nok til at de som består testen, vil ha gode muligheter til å ta del i det norske samfunnet.

Forslag 19

Stortinget ber Regjeringen utrede et pilotprosjekt overfor gutter med ikke-vestlig innvandrerbakgrunn med formål å fremme verdiene knyttet til likeverd mellom mennesker og likestilling mellom kjønnene.

Forslag 20

Stortinget ber Regjeringen oppløse det statsfinansierte Romanifondet og tilbakeføre pengene uavkortet til giverne.

Forslag 21

Stortinget ber Regjeringen oppløse det statsfinansierte Samefolkets fond og tilbakeføre pengene uavkortet til giverne.

Forslag 22

Stortinget ber Regjeringen nedlegge Kompetansesenteret for urfolks rettigheter.

Forslag 23

Stortinget ber Regjeringen fremme en sak om å oppheve finnmarksloven.

Forslag 24

Stortinget ber Regjeringen utrede og fremme de nødvendige forslag, slik at alt tettstedsrelatert areal i Finnmark overføres fra Finnmarkseiendommen til kommunene umiddelbart.

Forslag 25

Stortinget ber Regjeringen utrede og fremme de nødvendige forslag som medfører at dagens umatrikulerte grunn i Finnmark blir matrikulert som fast eiendom, og at festegrunn under denne blir lovlig fradelt som fast eiendom og gjenstand for direkte salg.

Forslag 26

Stortinget ber Regjeringen utrede og fremme de nødvendige forslag, slik at de områdene som i dag inngår i Finnmarkseiendommen, overføres i sin helhet til de enkelte finnmarkskommunene.

Forslag 27

Stortinget ber Regjeringen terminere alle igangsatte prosesser som følge av Samerettsutvalgets arbeid, herunder også forslaget om å overføre Statskogs eiendommer i Troms og Nordland til Hålogalandsallmenningen.

Forslag 28

Stortinget ber Regjeringen utrede og fremme de nødvendige forslag, slik at Sametinget kan nedlegges.

Forslag 29

Stortinget ber Regjeringen starte arbeidet med å få sagt opp ILO-konvensjon nr. 169.

Forslag 30

Stortinget ber Regjeringen legge frem en sak for Stortinget om nedleggelse av Utlendingsnemnda, der ansvaret for klagebehandlingen overføres til Arbeids- og inkluderingsdepartementet.

Forslag fra Høyre og Kristelig Folkeparti:*Forslag 31*

Stortinget ber Regjeringen i forbindelse med Revidert nasjonalbudsjett 2009 styrke ordningen med kommunale innvandringstiltak.

Forslag fra Høyre og Venstre:*Forslag 32*

Stortinget ber Regjeringen i forbindelse med Kommuneproposisjonen for 2010 komme med en opptrappingsplan for å sikre at egne skatteinntekter igjen utgjør minst 50 pst. av kommunenes inntekter.

Forslag 33

Stortinget ber Regjeringen komme tilbake med en sak som legger til rette for videreføring og utvidelse av forsøk med kommunal oppgavedifferensiering.

Forslag 34

Stortinget ber Regjeringen komme tilbake i Revidert nasjonalbudsjett 2009 med en sak som sikrer at Norge tar et større ansvar i det internasjonale flyktingarbeidet ved at kvoten overføringsflyktninger økes med 500.

Forslag 35

Stortinget ber Regjeringen i forbindelse med Revidert nasjonalbudsjett 2009 utvide retten til norskopplæring i introduksjonsordningen til å gjelde 500 timer.

Forslag fra Høyre:*Forslag 36*

Stortinget ber Regjeringen komme tilbake i Revidert nasjonalbudsjett 2009 med forslag om gratis barnehagetilbud der både mor og far deltar i introduksjonsordningen eller er i arbeid/under utdanning.

Forslag 37

Stortinget ber Regjeringen fremme en sak om etablering av asylmottak som kan bidra til mer kompetanse innenfor fagfeltet (egne kompetansemottak).

Forslag fra Venstre:*Forslag 38*

Stortinget ber Regjeringen utrede kompetansekrav og minimumskrav til små foretak innen byggfagene.

6. TILRÅDING FRA KOMITEEN

Komiteen viser til proposisjonen og til det som står ovenfor, og rår Stortinget til å gjøre følgende

vedtak:

A.

**Rammeområde 1
(Statsforvaltning)**

I

På statsbudsjettet for 2009 bevilges under:

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
Utgifter				
20		Statsministerens kontor		
	1	Driftsutgifter	76 220 000	
21		Statsrådet		
	1	Driftsutgifter	146 600 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
24		Regjeringsadvokaten		
	1	Driftsutgifter	47 500 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	<u>13 600 000</u>	
1500		Fornyings- og administrasjonsdepartementet		
	1	Driftsutgifter	150 028 000	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	<u>70 472 000</u>	
	22	Forskning, <i>kan overføres</i>	<u>13 000 000</u>	
1503		Midler til opplæring og utvikling av tillitsvalgte		
	70	Tilskudd	86 141 000	
	71	Bidrag fra arbeidstakerne	<u>26 945 000</u>	
1510		Fylkesmannsembetene		
	1	Driftsutgifter	1 193 379 000	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	<u>150 000 000</u>	
1521		Direktoratet for forvaltning og IKT		
	1	Driftsutgifter	116 354 000	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	<u>42 899 000</u>	
	22	Minside, <i>kan overføres</i>	<u>13 572 000</u>	
	23	Elektronisk ID, <i>kan overføres</i>	<u>80 000 000</u>	
1522		Departementenes servicesenter		
	1	Driftsutgifter	339 366 000	
	22	Fellesutgifter for R-kvartalet	<u>80 512 000</u>	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	<u>36 054 000</u>	
1523		Tilskudd til kompetanseutvikling		
	70	Tilskudd, <i>kan overføres</i>	<u>14 000 000</u>	
1530		Tilskudd til de politiske partier		
	1	Driftsutgifter	990 000	
	70	Tilskudd til de politiske partiers sentrale organisasjoner	<u>220 493 000</u>	
	71	Tilskudd til de politiske partiers kommunale organisasjoner	<u>28 665 000</u>	
	73	Tilskudd til de politiske partiers fylkesorganisasjoner	<u>62 609 000</u>	
	75	Tilskudd til partienes fylkesungdomsorganisasjoner	<u>17 797 000</u>	
	76	Tilskudd til de politiske partiers sentrale ungdomsorganisasjoner	<u>6 649 000</u>	

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
1541		Pensjoner av statskassen		
	1	Driftsutgifter, <i>overslagsbevilgning</i>	21 700 000	
1542		Tilskudd til Statens Pensjonskasse		
	1	Driftsutgifter, <i>overslagsbevilgning</i>	8 265 000 000	
	70	For andre medlemmer av Statens Pensjonskasse, <i>overslagsbevilgning</i>	92 000 000	
1543		Arbeidsgiveravgift til folketrygden		
	1	Driftsutgifter, <i>overslagsbevilgning</i>	911 000 000	
	70	For andre medlemmer av Statens Pensjonskasse, <i>overslagsbevilgning</i>	10 000 000	
1546		Yrkesskadeforsikring		
	1	Driftsutgifter, <i>overslagsbevilgning</i>	94 000 000	
1547		Gruppelivsforsikring		
	1	Driftsutgifter, <i>overslagsbevilgning</i>	126 000 000	
1570		Datatilsynet		
	1	Driftsutgifter	27 955 000	
1571		Personvernemnda		
	1	Driftsutgifter	1 650 000	
1580		Byggeprosjekter utenfor husleieordningen		
	30	Prosjektering av bygg, <i>kan overføres</i>	40 000 000	
	31	Igangsetting av byggeprosjekter, <i>kan overføres</i>	60 000 000	
	33	Videreføring av byggeprosjekter, <i>kan overføres</i>	953 000 000	
	36	Kunstnerisk utsmykking, <i>kan overføres</i> ..	12 490 000	
1581		Eiendommer til kongelige formål		
	1	Driftsutgifter	22 028 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	39 558 000	
1582		Utvikling av Fornebuområdet		
	30	Investeringer, Fornebu, <i>kan overføres</i>	7 000 000	
2445		Statsbygg		
	24	Driftsresultat:		
		1 Driftsinntekter, <i>overslagsbevilgning</i>	-3 227 519 000	
		2 Driftsutgifter, <i>overslagsbevilgning</i>	1 156 002 000	
		3 Avskrivninger	594 011 000	

Kap.	Post	Formål		Kroner	Kroner
		4 Renter av statens kapital	52 298 000		
		5 Til investeringsformål	900 000 000		
		6 Til reguleringsfondet	-23 248 000	-548 456 000	
30		Prosjektering av bygg, <i>kan overføres</i>		71 000 000	
31		Igangsetting av ordinære byggeprosjekter, <i>kan overføres</i>		227 500 000	
32		Igangsetting av kurantprosjekter, <i>kan overføres</i>		82 000 000	
33		Videreføring av ordinære byggeprosjekter, <i>kan overføres</i>		576 287 000	
34		Videreføring av kurantprosjekter, <i>kan overføres</i>		610 200 000	
45		Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>		100 000 000	
49		Kjøp av eiendommer, <i>kan overføres</i>		100 000 000	
2470		Statens Pensjonskasse			
	24	Driftsresultat:			
		1 Driftsinntekter, <i>overslagsbevilgning</i>	-400 253 000		
		2 Driftsutgifter, <i>overslagsbevilgning</i>	325 498 000		
		3 Avskrivninger	46 164 000		
		5 Til investeringsformål	17 059 000	-11 532 000	
45		Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>		327 442 000	
		Totale utgifter			15 251 667 000
Inntekter					
3024		Regjeringsadvokaten			
	1	Erstatning for utgifter i rettsaker		7 100 000	
	3	Oppdrag		500 000	
4510		Fylkesmannsembetene			
	1	Inntekter ved oppdrag		149 961 000	
4521		Direktoratet for forvaltning og IKT			
	3	Diverse inntekter		4 620 000	
	4	Internasjonale oppdrag		3 000 000	
4522		Departementenes servicesenter			
	2	Diverse inntekter		2 578 000	
	6	Brukerfinansierte tjenester		86 833 000	
	7	Parkeringsinntekter		1 476 000	
4546		Yrkesskadeforsikring			
	1	Premieinntekter		127 000 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
4547		Gruppelivsforsikring		
	1	Premieinntekter	47 000 000	
4581		Eiendommer til kongelige formål		
	1	Ymse inntekter	131 000	
5445		Statsbygg		
	39	Avsetning til investeringsformål	900 000 000	
5446		Salg av eiendom, Fornebu		
	40	Salgsinntekter, Fornebu	23 600 000	
5470		Statens Pensjonskasse		
	30	Avsetning til investeringsformål	17 059 000	
5607		Renter av boliglånsordningen i Statens Pensjonskasse		
	80	Renter	1 223 000 000	
		Totale inntekter		2 593 858 000

II

Merinntektsfullmakter

Stortinget samtykker i at Fornyings- og administrasjonsdepartementet i 2009 kan:

overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekter under
kap. 1510 post 21	kap. 4510 post 1
kap. 1522 post 1	kap. 4522 postene 2 og 6

III

Fullmakt til overskridelse

Stortinget samtykker i at Fornyings- og administrasjonsdepartementet i 2009 kan overskride bevilgningen under kap. 2470 Statens Pensjonskasse, post 45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, med inntil 10 mill. kroner mot dekning i reguleringsfondet.

- bakebetalt bonus og rabatt, også om tilbakebetalingen refererer seg til kjøp i tidligere år.
- Fornyings- og administrasjonsdepartementet i 2009 kan nettoføre som utgiftsreduksjon under kap. 1510 Fylkesmannsembetene, post 21 Spesielle driftsutgifter, refusjoner av utgifter til felles-tjenester der Fylkesmannen samordner utgiftene.

IV

Fullmakt til nettobudsjettering

Stortinget samtykker i at:

- det enkelte departement som et ledd i ordningen med bonus og rabatter, i 2009 kan nettoføre som utgiftsreduksjon på vedkommende utgiftspost til-

V

Fullmakt til å gjennomføre investeringsprosjektet PERFORM

Stortinget samtykker i at Fornyings- og administrasjonsdepartementet i 2009 kan gjennomføre PERFORM-prosjektet i Statens Pensjonskasse, herunder forplikte staten innenfor en kostnadsramme på 874 mill. kroner.

VI

Omdisponeringsfullmakter

Stortinget samtykker i at Fornyings- og administrasjonsdepartementet i 2009 kan omdisponere bevilgninger fra kap. 1500 Fornyings- og administrasjonsdepartementet, post 1 Driftsutgifter og post 21 Spesielle driftsutgifter, kap. 1560 Spesielle IKT-tiltak, post 22 Samordning av IKT-politikken, og kap. 1561 Internasjonalt IKT-samarbeid og utviklingsprogram, post 70 Tilskudd til internasjonale program, til kap. 1521 Direktoratet for forvaltning og IKT, postene 1 Driftsutgifter, 21 Spesielle driftsutgifter og 23 Elektronisk ID.

VII

Fullmakter til å overskride gitte bevilgninger

Stortinget samtykker i at Fornyings- og administrasjonsdepartementet i 2009 kan:

1. overskride kap. 2445 Statsbygg, postene 30-49, med inntil 175 mill. kroner, mot inndekning i reguleringsfondet.
2. overskride kap. 2445 Statsbygg, postene 30-49, med beløp som tilsvarer inntekter fra salg av eiendommer, samt medregne ubrukte inntekter fra salg av eiendom ved beregning av overført beløp.

VIII

Omdisponeringsfullmakter

Stortinget samtykker i at Fornyings- og administrasjonsdepartementet i 2009 kan omdisponere:

1. under kap. 1580 Byggeprosjekt utenfor husleieordningen, mellom postene 30 til 45.
2. under kap. 1581 Eiendommer til kongelige formål, mellom postene 1, 30 og 45.
3. under kap. 2445 Statsbygg, mellom postene 30 til 49.

IX

Fullmakt til å gjennomføre investeringsprosjekter innenfor de angitte kostnadsrammer

Stortinget samtykker i at Fornyings- og administrasjonsdepartementet i 2009 kan gjennomføre byggeprosjekter og andre investeringsprosjekter, herunder forpliktete staten innenfor de angitte kostnadsrammene, under følgende kapitler og poster:

Kap.	Post	Betegnelse
1580		Byggeprosjekter utenfor husleieordningen
	31	Igangsetting av byggeprosjekter
	33	Videreføring av byggeprosjekter
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold
1581		Eiendommer til kongelige formål
	30	Ekstraordinært vedlikehold, Bygdø Kongsgård
1582		Utvikling av Fornebuområdet
	30	Investeringer, Fornebu
2445		Statsbygg
	31	Igangsetting av ordinære byggeprosjekter
	32	Igangsetting av kurantprosjekter
	33	Videreføring av ordinære byggeprosjekter
	34	Videreføring av kurantprosjekter

X

Fullmakt til å igangsette byggeprosjekt uten fremleggelse av egen kostnadsramme – kurantordningen

Stortinget samtykker i at Fornyings- og administrasjonsdepartementet i 2009 kan igangsette nye byggeprosjekt innenfor husleieordningen under kap. 2445 post 32 uten fremleggelse av kostnadsramme

for det enkelte prosjekt for Stortinget, på følgende vilkår:

1. Brukerdepartementet/leietaker har nødvendige husleiemidler innenfor gjeldende budsjettrammer.
2. Samlet ramme for nye tilsagn og gammelt ansvar utover gitte bevilgninger overstiger ikke 1 500 mill. kroner.

XI

Diverse fullmakter

Stortinget samtykker i at:

1. Fornyings- og administrasjonsdepartementet i 2009 kan:
 - a) godskrive det enkelte bygge- og eiendomsprosjekt med innbetalt dagmulkt, konsesjonalbot og erstatning for misligholdt entreprise, ved at innbetalingen blir postert i statsregnskapet på vedkommende investeringspost som en utgiftsreduksjon.
 - b) godkjenne salg, makeskifte og bortfeste av statens eiendom på Vestbanetomta i Oslo.
 - c) godkjenne salg, makeskifte eller bortfeste av eiendom forvaltet av Statsbygg eller av andre statlige virksomheter som ikke har egen salgsfullmakt, for inntil 500 mill. kroner totalt i budsjettåret.
 - d) godkjenne kjøp av eiendom finansiert ved salgsinntekter, innsparte midler eller midler fra reguleringsfondet for inntil 150 mill. kroner i hvert enkelt tilfelle, og for inntil 300 mill. kroner totalt, utover bevilgningen på kap. 2445 Statsbygg, post 49 Kjøp av eiendom.
 - e) overdra statlige spesialskoleeiendommer til underpris eller vederlagsfritt til kommuner og fylkeskommuner, dersom ansvaret for skoledriften overtas av kommunen eller fylkeskommunen.
 - f) foreta bortfeste, salg og makeskifte av eiendommer som er nødvendig ved disponering av statens eiendommer på Fornebu for inntil 500 mill. kroner.
 - g) korrigere Statsbyggs balanse i de tilfeller prosjekterings- og investeringsmidler ført på kap. 2445 Statsbygg overføres til andre budsjettkapitler eller prosjektene ikke realiseres.
 - h) avhende statlig fast eiendom til barnehageformål direkte til kommuner til markedstakst.
2. Kongen i 2009 kan avhende statlig eiendom til lavere pris enn markedspris der særlige hensyn tilsier det.

XII

Fullmakt til overskridelse

Stortinget samtykker i at Statsministerens kontor i 2009 kan overskride bevilgningen på kap. 21 Statsrådet, post 1 Driftsutgifter, for å iverksette nødvendige sikkerhetstiltak for statsministeren og regjerings øvrige medlemmer.

B.

Rammeområde 6**(Innvandring, regional utvikling og bolig)**

I

På statsbudsjettet for 2009 bevilges under:

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
Utgifter				
500		Kommunal- og regionaldepartementet		
	1	Driftsutgifter	141 500 000	
	21	Spesielle forsknings- og utredningsoppdrag, <i>kan overføres</i>	8 350 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i> ..	1 000 000	
	50	Forskningsprogrammer under Norges forskningsråd	11 500 000	
502		Valgutgifter		
	1	Driftsutgifter	42 500 000	
551		Regional utvikling og nyskaping		
	60	Tilskudd til fylkeskommuner for regional utvikling	1 314 200 000	
	61	Næringsrettede midler til regional utvikling, kompensasjon for økt arbeidsgiveravgift, <i>kan overføres</i>	631 600 000	
	64	Utviklingsmidler til Oppland fylkeskommune	70 650 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
	71	Nordområdetiltak, <i>kan overføres</i>	100 000 000	
552		Nasjonalt samarbeid for regional utvikling		
	21	Kunnskapsutvikling, informasjon, mv., <i>kan overføres</i>	11 000 000	
	72	Nasjonale tiltak for regional utvikling, <i>kan overføres</i>	407 700 000	
554		Kompetansesenter for distriktsutvikling		
	1	Driftsutgifter	21 500 000	
580		Bostøtte		
	70	Bostøtte, <i>overslagsbevilgning</i>	2 887 600 000	
581		Bolig- og bomiljøtiltak		
	21	Kunnskapsutvikling og -formidling	5 000 000	
	72	Program for reduserte byggekostnader, <i>kan overføres</i>	16 000 000	
	74	Tilskudd til bolig-, by- og områdeutvikling, <i>kan overføres</i>	43 000 000	
	75	Boligtilskudd til etablering, tilpasning og utleieboliger, <i>kan overføres</i>	658 600 000	
	78	Kompetansetilskudd, <i>kan overføres</i>	57 000 000	
582		Rentekompensasjon for skole- og svømmeanlegg og kirkebygg		
	60	Rentekompensasjon - skole- og svømmeanlegg, <i>kan overføres</i>	930 000 000	
	61	Rentekompensasjon - kirkebygg, <i>kan overføres</i>	105 400 000	
585		Husleietvistutvalget i Oslo og Akershus		
	1	Driftsutgifter	7 000 000	
586		Tilskudd til omsorgsboliger og sykehjemsplasser		
	63	Tilskudd til kompensasjon for utgifter til renter og avdrag	1 796 900 000	
	64	Investeringsstilskudd, <i>kan overføres</i>	279 400 000	
587		Statens bygningstekniske etat		
	1	Driftsutgifter	46 700 000	
	22	Kunnskapsutvikling og informasjonsformidling	10 300 000	
650		Integrerings- og mangfoldsdirektoratet		
	1	Driftsutgifter	160 970 000	
651		Bosetting av flyktninger og tiltak for innvandrere		
	21	Spesielle driftsutgifter, kunnskapsutvikling, integrering og mangfold, <i>kan overføres</i>	19 000 000	
	60	Integreringstilskudd, <i>kan overføres</i>	3 455 840 000	
	62	Kommunale innvandrertiltak	83 520 000	
	70	Bosettingsordningen og integreringstilskudd, oppfølging .	3 450 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
	71	Tilskudd til innvandrersorganisasjoner og annen frivillig virksomhet	45 725 000	
	72	Statsautorisasjonsordningen for tolker m.m.	2 085 000	
652		Kontaktutvalget mellom innvandrerbefolkningen og myndighetene		
	1	Driftsutgifter	5 600 000	
653		Opplæring i norsk og samfunnskunnskap for voksne innvandrere		
	21	Spesielle driftsutgifter, opplæring i norsk og samfunnskunnskap, <i>kan overføres</i>	15 680 000	
	60	Opplæring i norsk og samfunnskunnskap for voksne innvandrere	1 527 460 000	
	70	Norskprøver for voksne innvandrere	14 000 000	
670		Nasjonale minoriteter		
	70	Tilskudd til nasjonale minoriteter	5 489 000	
	71	Avkastning av Romanifolkets fond	4 000 000	
	72	Tiltak for rom, <i>kan overføres</i>	5 297 000	
680		Sametinget		
	50	Sametinget	203 735 000	
	54	Avkastning av Samefolkets fond	4 700 000	
681		Tilskudd til samiske formål		
	72	Samisk språk, informasjon, mv.	9 055 000	
	74	Dokumentasjon, formidling mv.	1 357 000	
682		Galdu - Kompetansesenter for urfolks rettigheter		
	1	Driftsutgifter	2 911 000	
684		Internasjonalt fag- og formidlingssenter for reindrift		
	1	Driftsutgifter	3 290 000	
690		Utlendingsdirektoratet		
	1	Driftsutgifter	717 363 000	
	21	Spesielle driftsutgifter, statlige mottak	2 060 568 000	
	22	Spesielle driftsutgifter, tolk og oversettelse	75 400 000	
	23	Kunnskapsutvikling, migrasjon, <i>kan overføres</i>	6 574 000	
	60	Vertskommunetilskudd	132 200 000	
	72	Retur og tilbakevending for flyktninger, <i>kan overføres</i>	20 450 000	
	73	Gjenbosetting av flyktninger - støttetiltak, <i>kan nyttes under kap. 651 post 60</i>	5 950 000	
	75	Reiseutgifter for flyktninger til og fra utlandet, <i>kan overføres</i>	12 300 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
691		Utlendingsnemnda		
	1	Driftsutgifter	231 437 000	
	21	Spesielle driftsutgifter, nemndbehandling	<u>19 100 000</u>	
2412		Den norske stats husbank		
	1	Driftsutgifter	305 000 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i> ..	<u>15 000 000</u>	
	72	Rentestøtte	<u>18 000 000</u>	
2426		SIVA SF		
	70	Tilskudd, <i>kan overføres</i>	<u>36 500 000</u>	
		Totale utgifter		<u>18 833 406 000</u>
Inntekter				
3585		Husleietvistutvalget i Oslo og Akershus		
	1	Gebyrer	<u>430 000</u>	
3587		Statens bygningstekniske etat		
	4	Gebyrer, sentral godkjenning foretak	<u>21 000 000</u>	
3651		Bosetting av flyktninger og tiltak for innvandrere		
	1	Integreringstilskudd for overføringsflyktninger, ODA-godkjente utgifter	<u>70 220 000</u>	
3653		Opplæring i norsk og samfunnskunnskap for voksne innvandrere		
	1	Norskopplæring i mottak, ODA-godkjente utgifter	<u>103 580 000</u>	
3670		Nasjonale minoriteter		
	71	Avkastning av Romanifolkets fond	<u>4 000 000</u>	
3680		Sametinget		
	51	Avkastning av Samefolkets fond	<u>4 700 000</u>	
3690		Utlendingsdirektoratet		
	1	Retur og tilbakevending av flyktninger, ODA-godkjente utgifter	<u>20 450 000</u>	
	2	Gebyr for nødvisum	<u>130 000</u>	
	3	Reiseutgifter for flyktninger til og fra utlandet, ODA-godkjente utgifter	<u>12 100 000</u>	
	4	Statlige mottak, ODA-godkjente utgifter	<u>1 381 300 000</u>	
	6	Gjenbosetting av flyktninger - støttetiltak, ODA-godkjente utgifter	<u>5 950 000</u>	

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
5312		Den norske stats husbank		
	1	Gebyrer m.m.	18 800 000	
5316		Kommunalbanken AS		
	70	Garantiprovisjon	3 100 000	
5326		SIVA SF		
	70	Låne- og garantiprovisjoner	5 800 000	
5606		Finnmarkseiendommen		
	80	Renter	165 000	
5613		Renter fra SIVA SF		
	80	Renter	34 000 000	
5615		Renter fra Den norske stats husbank		
	80	Renter	5 133 000 000	
		Totale inntekter		6 818 725 000

II

Merinntektsfullmakter

Stortinget samtykker i at Kommunal- og regionaldepartementet i 2009 kan:

overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekter under
kap. 500 post 1	kap. 3500 post 1
kap. 554 post 1	kap. 3554 post 1
kap. 585 post 1	kap. 3585 post 1
kap. 587 post 1	kap. 3587 post 4
kap. 2412 post 1	kap. 5312 post 1

III

Omdisponeringsfullmakter i forbindelse med forsøk med oppgavedifferensiering i Oppland fylkeskommune

Stortinget samtykker i at Kommunal- og regionaldepartementet i 2009 i samråd med Landbruks- og matdepartementet, Miljøverndepartementet og Nærings- og handelsdepartementet i forbindelse med forsøk med oppgavedifferensiering i Oppland fylkeskommune, får adgang til å omdisponere mellom bevilgningen under kap. 551 Regional utvikling og nyskaping, post 64 Utviklingsmidler, til Oppland fylkeskommune og bevilgningene under:

1. kap. 551 Regional utvikling og nyskaping, post 60 Tilskudd til fylkeskommuner for regional utvikling.
2. kap. 551 Regional utvikling og nyskaping, post 61 Næringsrettede midler til regional utvikling, kompensasjon for økt arbeidsgiveravgift.
3. kap. 1150 Til gjennomføring av jordbruksavtalen m.m., post 50 Fondsavsetninger.
4. kap. 1426 Statens naturoppsyn, post 31 Tiltak i naturverns- og kulturlandskapsområder.
5. kap. 1427 Direktoratet for naturforvaltning, post 74 Tilskudd til friluftslivstiltak.
6. kap. 1429 Riksantikvaren, post 72 Vern og sikring av fredete og verneverdige kulturminner og kulturmiljøer.
7. kap. 2421 Innovasjon Norge, post 50 Innovasjon – prosjekter, fond.

IV

Tilsagnsfullmakter

Stortinget samtykker i at Kommunal- og regionaldepartementet i 2009 kan gi tilsagn om tilskudd utover gitte bevilgninger, men slik at samlet ramme for nye tilsagn og gammelt ansvar ikke overstiger følgende beløp:

Kap.	Post	Betegnelse	Samlet ramme
551		Regional utvikling og nyskaping	
	61	Næringsrettede midler til regional utvikling, kompensasjon for økt arbeidsgiveravgift	100,0 mill. kroner
581		Bolig- og bomiljøtiltak	
	75	Boligtilskudd til etablering, tilpasning og utleieboliger	204,3 mill. kroner
	78	Kompetansetilskudd	86,4 mill. kroner
586		Tilskudd til omsorgsboliger og sykehjemsplasser	
	64	Investeringsstilskudd	642,6 mill. kroner

V

Investeringsramme skole- og svømmeanlegg

Stortinget samtykker i at Kommunal- og regionaldepartementet i 2009 kan gi nye tilsagn om rentekompensasjon tilsvarende en investeringsramme på 2 000 mill. kroner over kap. 582, post 60 Rentekompensasjon – skole- og svømmeanlegg.

VI

Investeringsramme kirkebygg

Stortinget samtykker i at Kommunal- og regionaldepartementet i 2009 kan gi nye tilsagn om rente-

kompensasjon tilsvarende en investeringsramme på 800 mill. kroner over kap. 582, post 61 Rentekompensasjon – kirkebygg.

VII

Garantiprovisjon fra Kommunalbanken AS

Stortinget samtykker i at Kommunalbanken AS i 2009 betaler en provisjon på statsgarantien på 0,1 prosent av bankens lån opptatt før 1. november 1999.

VIII

Merinntektsfullmakter

Stortinget samtykker i at Arbeids- og inkluderingsdepartementet i 2009 kan:

overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekter under
kap. 650 post 1	kap. 3650 post 1
kap. 682 post 1	kap. 3682 post 1
kap. 683 post 1	kap. 3683 post 1
kap. 684 post 1	kap. 3684 post 1
kap. 690 post 1	kap. 3690 post 5
kap. 691 post 1	kap. 3691 post 1

IX

Fullmakt om midlertidig innkvartering av asylsøkere og flyktninger

Stortinget samtykker i at Arbeids- og inkluderingsdepartementet i 2009 kan inngå avtaler om midlertidig innkvartering av asylsøkere og flyktninger med varighet utover 2009. Dersom behovet for mottaksplasser for asylsøkere og flyktninger blir større

enn antatt i statsbudsjettet for 2009, samtykker Stortinget i at Arbeids- og inkluderingsdepartementet kan øke antall plasser i statlige mottak innenfor gjeldende rammer for etablering og drift av det statlige mottaksapparatet, selv om det medfører et bevilgningsmessig merbehov under kap. 690 Utlendingsdirektoratet, post 21 Spesielle driftsutgifter, statlige mottak, eller kap. 690, post 60 Vertskommunetilskudd.

C.

Rammeuavhengig vedtak

Stortinget ber Regjeringen sørge for at storbymidlene til psykisk helse ikke innlemmes i inntektssystemet fra 2009.

Oslo, i kommunal- og forvaltningskomiteen, den 3. desember 2008

Tore Hagebakken

leder og ordf. for kap. 680, 682, 684,
3680 og 5606

Per-Willy Amundsen

ordf. for kap. 690 og 3690

Kari Lise Holmberg

ordf. for kap. 653, 670, 1541,
3653 og 3670

Bent Høie

ordf. for kap. 580, 1582, 5326,
5446 og 5613

Silvia K. Kosmo

ordf. for kap. 500, 502 og 5316

Vera Lyssløtt

ordf. for kap. 681, 1570 og 1571

Inger Løite

ordf. for kap. 1521, 1546, 1547,
2445, 4521, 4546, 4547 og 5445

Anna Ceselie Brustad Moe

ordf. for kap. 551

Rolf Reikvam

ordf. for kap. 20, 21, 24, 554, 1500,
1503, 1510, 1522, 1523, 1530, 3024,
4510 og 4522

Åge Starheim

ordf. for kap. 1542, 1543,
2470 og 5470

Arild Stokkan-Grande

ordf. for kap. 650, 651,
652 og 3651

Ib Thomsen

ordf. for kap. 582, 587 og 3587

Björg Tørresdal

ordf. for kap. 552, 691, 1580, 1581,
4581 og 5607

Karin Yrvin

ordf. for kap. 581, 585, 586, 2412, 3585,
5312 og 5615